

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENEK

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.349 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Razsodba v Belvedere

Dne 2. novembra 1938 sta v veliki dvorani dunajskega Belvedere zunanji minister Nemčije Joachim v. Ribbentrop in zunanji minister Italije grof Galeazzo Ciano izrekli »končno veljavno in nepreklicno razsodbo« v sporu med Madžarsko in Češkoslovaško glede bodoče meje med obema državama.

Tako je Dunaj zopet postal pozorišče velikega, zgodovinskega dogodka, ki je udaril svoj pečat na obraz srednje Evrope. Zopet, pravimo. Kajti v palači Belvedere so že večkrat v zgodovini narekovali odločitve, ki so spreminjale oblike Evrope. Proti koncu 17. in v začetku 18. stoletja je tamkaj prebival princ Evgen, in kdo ne pozna političnega preoblikovanja, ki ga je ta vojskovodja povzročil enkrat v tem, drugič v drugem delu Evrope? Dunaj in njegova belvederska palača sta doživela zadnjikrat svoj veliki mednarodni sijaj, ko je tamkaj zboroval Dunajski kongres, ki je prav pred 123. leti napravil konec Napoleonovim pustolovčinam in zarislal zopet nove meje na zapadu, na vzhodu in v sredi Evrope. Knez Metternich je takrat slavil svoje zmagovalstvo nad diktaturo Francije, ki je skoraj 15 let obvladala evropsko celino. Dne 2. novembra letošnjega leta sta Dunaj in njegov pravljicni grad Belvedere zopet zazivela življenje davnih izročil. Zunanji minister Velike Nemčije je kot domačin sprejemal zunanja ministra neodvisne češkoslovaške in neodvisne madžarske države. Njemu ob strani je stal zunanji minister italijanskega imperija kot prijatelj in zaveznik. Čemu? Da po zgledu princa Evgena diktira nove politične meje, ki bodo odločevale o nadaljnjih usodi več kakor enega milijona ljudi, in da po zgledu Metternicha pove evropskemu zapadu, da v tem delu Evrope nima več besede.

Toda mimo teh zgodovinskih spominov, ki bi nam omogočili še razna zanimiva primerjanja, je treba k stvarnemu dogodku samemu, da ugotovimo njegov pomen in ocenimo njegovo vrednost. Zadnjega dne v septembru se je v Monakovem hrupno podrla mirovna zgradba, ki so jo po zaključku svetovne vojne postavili v Parizu in njegovih predmestjih. Nemčija, ki je pred 20. leti spadala med glavne premagance, in Italija, ki se je štela med glavne razočarance, sta poklicali v Monakovo Francijo in Anglijo, ki sta obe bili glavni zmagovalki, ter jima povedali, da so mora češkoslovaška država, ena poglavitnih stebrov versajskih mirovne pogodbe, podreti. Francija in Anglija sta stopili v pozor, salutirali in odločitev vzeli na znanje. In podiranje češkoslovaške države se je začelo, ne da bi bil kdo s prstom mignil, in ne da bi bila vsa tako imenovana varnostna jamstva, ki jih je Francija zadnjih 20 let okrog mirovnih pogodb kopicila, le trohico koristila. Zveza narodov, pakti, zveze, vse to je razpadlo v kup šare, ki jo gospodinja pomeje v kraj, da ne dela napotja. Podiranje je trajalo ves mesec oktober. Proti koncu meseca pa je nastalo novo vprašanje: koliko bo dobila Madžarska, tista Madžarska, ki se je dne 4. junija 1920 v pravičnem lepem gradičku Trianon v versajskih vrtovih odpovedala vsem slovanskim pokrajinam pod Karpati ter s stisnjenimi ustnicami pristala na njihovo svobodo. Kaj bo dobila Madžarska od češkoslovaške države? Ali vse slovaško in rusinsko ozemlje, ali glavne gospodarske žile teh krajev, ali pa samo naselja, koder prebivajo Madžari? Monakovski sporazum je določil, da bodo spor rešile vse štiri velesile skupno, če bi se Madžari in Slovaki sami med seboj ne poravnali. Niso se poravnali. Pogajanja so se zrušila. Toda o sporu niso odločile vse štiri monakovske velesile, ampak samo tisti dve, ki sta uveljavili svojo voljo tudi v Monakovem. Čemu klicati Francijo in Anglijo? Čemu delati nadlego njunim državljanom? Tako se je zgodilo, da sta se dne 2. novembra sestala na Dunaju le še zunanja ministra Nemčije in Italije, ki sta kot razsodnika »končno veljavno in nepreklicno« odredila, kakšna naj bo bodoča meja med Češkoslovaško in Madžarsko. Neki duhoviti časnikan, ki v zadnjih tednih kljub resnim dogodkom ni izgubil smisla za dovtipnost, je dodal, »da je dovolj, če Francija in Anglija danes iz časopisov izvesta, kaj sta Nemčija in Italija ukrenili v sredini in vzhodni Evropi, ker je končni uspeh isti.«

Dunajska razsodba, o vsebini katere smo v našem listu že obsežno pisali — saj je postavila pod Madžare nad 600.000 Slovanov — nima svojega težišča v dejstvu, da je toliko in toliko ljudi menjalo svojo državljansko pripadnost, ampak v dejstvu, da sta Nemčija in Italija

diktirali svojo voljo pri novih razmejitvah v srednji Evropi, ne da bi se zmenili ne za mnenje Francije, ne za mnenje Anglije, da ne govorimo o sovjetski Rusiji. Z drugimi besedami povedano, pomeni dunajska konferenca zadnji udar s ... po pariških mirovnih pogodbah in po političnem nauku, na katerem so bile zgrajene, a hkrati tudi slovesno oznanilo nove dobe, ki naj sloni na drugih idejnih temeljih. Ako je Evropa še potrebovala dokazov, da je dobila ne samo drug obraz, marveč tudi drugo kožo, potem je ta dokaz prinesla dunajska konferenca: 20 let po zaključku svetovne vojne sta Italija in Nemčija neomejena gospodarja nad srednjo in vzhodno Evropo in od njune skupne volje je danes odvisno, kako se bodo druge države, ki na tem prostoru žive, razvijale v bodočnosti. Kakor je Metternich pred 123. leti odpodil Napoleonovo Francijo s tega dela Evrope, tako sta Ribbentrop in Ciano, ali bolj pravilno rečeno

Pravi pomen dunajske razsodbe

„Evropa je dobila nov obraz“

Mussolini: „Spali bomo z glavo naslonjeno na puško“

Rim, 4. novembra. AA. (Stefani.) Nekoliko po 12 se je Mussolini pojavil na balkonu Beneške palače, kar so množice sprejele z do sedaj še nevidenimi manifestacijami in ovacijami. Mussolini je imel pri tej priliki sledeči govor:

Tovariši bojevniki iz vseh italijanskih pokrajin ste prispeli v Rim, da med ruševinami tri tisoč let starega mesta proslavite dvajsetletnico zmage, katero so prinesle naše armade, vojna mornarica in letalstvo oktobra 1918 in s tem zaključile svetovno vojno.

Bilo je treba 20 bitk in 40 mesecev junaške borbe, da se zruši cesarstvo (namreč Avstro-Ogrska, Op. ur.), ki je bilo stoletni sovražnik Italije in naše zastave, in da ponese naše zastave do svetih in naravnih meja naše domovine. Ni bila zaman prelita plemenita kri 700.000 tovaršev, ki so padli v borbi, kajti njih nesmrtni duh lebdi sedaj nad nami. Vi ste preživeli vojno in se s ponosom spominjate vsega, kar ste doživeli.

Tovariši bojevniki, vi se niste borili proti narodom, temveč proti armadam močno organiziranih in vojaško pripravljenih. Naši večerajšnji nasprotniki so že večkrat dali priznanje italijanski hrabrosti. Po 20 letih se ta zmaga zedinjena s fašizmom časovno sklada z začetki resničnega miru in pravice za ves svet. Na političnem nebu Evrope se modrina in vedrina čedalje bolj širita. Odgovorni državniki delajo za ta cilj, vendar pa bi bilo neprevidno z ene strani, če bi se spuščali v pretirani optimizem.

So še ljudje, ki se zlasti čutilo prizadete z dunajsko mirno ureditvijo Evrope in z ljudomilo politiko osi Rim-Berlin, ter sanjajo z odprtimi očmi o nemogočih stvareh. Zaradi tega, tovariši, je treba še vedno spati z glavo naslonjeno na puško, kakor smo to delali v rojih.

Zveza Paris-Praga-Moskva se je spremenila v zvezo Rim-Budimpešta-Praga-Berlin

Diplomatski urednik agencije Stefani piše: Od monakovske konference do dunajske arbitraže je politični in diplomatski sistem Evrope doživel globoko spremembo. Stari vojni sistemi so porušeni. Češkoslovaška, katero je dr. Beneš obvezal na francosko-moskovski sistem, se je odločno usmerila k osi Rim-Berlin. Skodljiv vpliv Kominterne v Pragi so prenehali. Novi zunanji minister Češkoslovaške je končno razsvetlil politično ozorje s tem, da je ustvaril dobre odnose z Rimom in Berlinom. Češkoslovaška torej ni več oporišče Francije, niti letalsko izhodišče Rusije v smeri Evrope. Politika, ki je 20 let predstavljala vedno nevarnost, se je preživela pod neznanost in nevarno težino teh zvez. Praga je bila privedena na rob vojne nevarnosti. Mirovna os pa je nudila Pragi nove možnosti za življenje, namreč sodelovanje in blagostanje na temelju tvornih odnosov z Rimom in Berlinom. V kratkem razdobju od monakovske konference do dunajske arbitraže se je črta Paris-Praga-Moskva pretvorila v črto Rim-Budimpešta-Praga-Berlin. Vsi ki stalno zanstajajo za tokom časa, se bodo še enkrat ustavili, preden bodo razumeli novo stvarnost. Toda Evropa ima že nov obraz. Ono, kar je bilo zgrajeno proti Italiji, je porušeno. Rim, ki je bil leta 1919 na drugi strani vrat, je po 20 letih ustvaril svoj mir. V novi Evropi bo imela beseda Rima vedno svoj odločilni pomen. To je resnica, ki izhaja iz monakovskega miru in dunajskega razsodišča.

Nova ČSR v številkah

Praga, 4. novembra. AA. (Havas.) Včerajšnje »Česke Sloves« objavlja sledeče podatke: ČSR je Nemčiji odstopila 28.200 km² in 3.600.000 prebivalcev, Madžarski pa je odstopila 12.400 km² z 1 milijon 60.000 prebivalci. Češkoslovaško ozemlje se je zmanjšalo od 140.000 km² na približno 100.000 kvadratnih kilometrov. Poprej je imela ČSR 15 milij. 300.000 prebivalcev, sedaj pa jih ima okrog 10.150.000. Od tega je Čehov 6.150.000, Slovakov 2.250.000, Rusinov 550.000, Nemcev 470.000, a Madžarov okrog 200.000.

Hitler in Mussolini, zapadnim velesilam prepovedala vsako vmešavanje v življenje narodov vzdolž Donave. To je oblike nove Evrope, o katerem se zadnje dni toliko piše. In v ta novi obraz, za katerim se oni iz Versailles izgubljajo v nedoločene temine, bo treba pogledati s pogumnimi očmi.

Za enkrat pa za države tostran osi Rim-Berlin ne preostaja nič drugega, kakor da se prilagodijo novi Evropi in njenim političnim silam, in da v novem okviru pridno delajo, da bodo notranje močne, samozavestne, med seboj složne, z očmi uprtimi v bodočnost.

Ne klonimo, ampak lotimo se dela

Praga, 4. novembra. AA. (ČTK.) Češkoslovaški radio je objavil snoči glede dunajske arbitraže sledeče sporočilo:

Po rešitvi obmejnih vprašanj s Poljsko in po dunajski razsodbi nam sedaj ostaja ozemlje, ki zanj jamčijo štiri evropske velesile. Čeprav je bilo na Dunaju sklenjeno, da moramo odstopiti naša ozemlja, vendar je treba priznati, da smo rešili vse, kar se je sploh rešiti dalo. Do popolnega razsula ni prišlo zato, ker je slovaški, češki in ukrajinski življenjski pokazal trdno voljo, da živi pod skupnim krovom, in dokazal, da zna s hrabrostjo sprejeti udarce usode in ker so s tem ves svet utrdili v prepričanju, zlasti pa Nemčijo in Italijo, da je propaganda o neki boljševezavici češkega in slovaškega življenja enostavno nesramna laž. Druge poti, po katerih bi korakali naprej, so nam sedaj zaprte. Ostanje nam pa edina pot, in to je pot dela.

Radio je snoči objavil sledečo izjavo msgr. Vološina, predsednika vlade v Podkarpatski Rusiji: »Ne klonimo, temveč lotimo se dela!«

„Zveze s Francijo ni več“

»Praški Večerc« piše o sklepih dunajskega razsodišča in pravi, da je po teh sklepih Češkoslovaška postala še siromašnejša, vendar pa bolj sklenjena. Sedaj moramo odločno najti pot za lepšo bodočnost naroda in države. »Narodni Politik« piše, da sta Francija in Anglija že razvezali Češkoslovaško vseh obvez. Zato je zunanji minister Chvalkovski na pravi poti, ko se zbližuje z Nemčijo in Italijo. Moramo biti zadovoljni, da ni cela Podkarpatska Rusija pripadla Madžarski.

V Romuniji se boje nekih „gotovih dejstev“

Bukarešta, 4. nov. b. Semkaj so prispele vesti, da namerava Poljska glede Podkarpatske Rusije postaviti Evropo pod gotovo dejstvo in zasedi Podkarpatsko Rusijo z izgovorom, da se tam razvija močna komunistična agitacija, ki gre za tem, naj bi sovjetske čete zasedle Podkarpatsko Rusijo. Bukarešta, 4. novembra. AA. (Radior.) Romunski pristojni krogi opozarjajo na sklepe dunajskega razsodišča v tem smislu, da je bila madžarska zahteva po skupni meji s Poljsko odbita in da je tako še zmeraj možna neposredna zveza med Romunijo in Češkoslovaško, kar je Romunija tudi stalno zahtevala. Tako so romunske koristi zavarovane, vendar pa je v bodoče treba posebno v Karpatski, Ukrajinski preprečiti vsa gotova dejstva, o čemer ponekod govorijo. Isti krogi poudarjajo, da nova Češkoslovaška ne bo popolnoma osamljena, ker bodo za njene končne meje jamčile Anglija, Francija, Italija in Nemčija. (Gornje namigavanje pomeni, da je še vedno nevarnost, da ne bi Poljska in Madžarska nekega dne zasedli Karpatske Rusije. Op. ur.)

Uradni glas iz Berlina:

„Razsodba je končno veljavna in nespremenljiva ...“

Berlin, 4. novembra. AA. (DNB.) V tukajšnjih političnih krogih ni ostalo neopazeno, da so nekateri tuji listi razumeli dunajsko razsodbo na način, kakor da ta razsodba predstavlja samo neko etapo pri reševanju češkoslovaškega vprašanja. Temu nasprotno pa tukaj poudarjajo, da razsodba ni bila izdana z namenom, da bi se ustvar-

Göring in Ciano v London

Pogajanja za letalski pakt

London, 4. nov. TG. »Daily Mirror« objavlja vest, da bo maršal Göring v kratkem prišel v London, kjer bo gost angleškega zunanjega ministra lorda Halifaxa in bo stanoval tudi pri njem v njegovem gradiču v grofiji Kent. Göring se bo z angleškimi državniki razgovarjal o letalskem paktu, ki naj bi omejil tekmo v oboroževanju v zraku. V prvi vrsti gre za ukinitve proizvajanja letalskih bomb s strupenimi plini kakor tudi odpoved bombardiranja civilnega ljudstva in nevojaških mest. Tudi italijanski zunanji minister grof

jale kake začasne rešitve, temveč da bi prišlo do končne rešitve. Kar se tiče zlasti dunajske razsodbe, sta oba razsodnika tako Nemčija kakor Italija že vnaprej objavili, da moreta prevzeti vlogo razsodnika samo v tem primeru, če obe stranki že vnaprej obljubita, da bosta sprejeli razsodbo kot končno veljavno. To obljubo je dala tako Madžarska kakor Češkoslovaška, in zato ni več razloga, da bi se eni kakor drugi strani očitalo, da se svoje obljube noče držati. Zaradi tega je treba reči, da ni na mestu, če se na razne načine izraža sumnja v nesprejemljivost razsodbe, pač pa se odločno naglašajo, da se je Nemčija začela baviti s češkoslovaškim vprašanjem zato, da bi uredila stalne odnose v Srednji Evropi. Ti novo ustvarjeni stalni odnosi se bodo upostavili, čim bodo urejena vsa prometno-tehnična in gospodarska vprašanja v zvezi z novimi mejami, kar bosta brez dvoma obe strani izvedli na iskren način. S tem bo izpolnjena tudi naloga, ki sta jo določili Nemčija in Italija, namreč da bo rešitev češkoslovaškega vprašanja koristila evropskemu miru.

V Berlinu so namreč precej nezadovoljni z vestmi, ki se širijo v poljskem tisku. Poljski tisk namreč sedaj po sklepih dunajskega razsodišča o novih češkoslovaških mejah piše, da so sklepi tega razsodišča le začasni in da na Dunaju še ni bila izrečena zadnja beseda. Poljska bo haje še dovolj glasno dvignila svoj glas za ostali del Karpatske Ukrajine in zahtevala skupno mejo z Madžarsko. Za to gornja izjava.

Razburjenje na Slovaškem

Praga, 4. nov. b. Iz Bratislave poročajo, da vlada v vsej Češkoslovaški in tudi na Madžarskem še vedno veliko vznemirjenje zaradi sklepov dunajskega arbitražnega sodišča. Tisk večinoma z ogorčenjem komentira te dogodke. »Slovake«, glasilo slovaške vlade in slovaške ljudske stranke, pravi, da so s Slovaško postopali na Dunaju prav tako kakor s Češko in Moravsko v Monakovem. Na Dunaju so gledali samo na interese velesil. Nitro so v zadnjem trenutku rešili. List ugotavlja, da je z dunajskim sklepom arbitražnega sodišča ogrožena preskrba Slovaške z žitom in ostalo hrano. Prometne zveze v Slovaški in Podkarpatski Rusiji so sedaj popolnoma presekane. Nastopil bo kaos, ako Madžarsko ne bo prisilila Nemčija, da sklene tozadevno pogodbo s Češkoslovaško. V mnogo hujšem položaju je še Podkarpatska Rusija, ki je zaradi dunajskega sklepa popolnoma odrezana od ostalih delov države ter sploh od njenih direktnih prometnih zvez, razen onih, ki grede čez Madžarsko. Izpraznjenje se je pričelo že danes tako na Slovaškem kakor tudi v Podkarpatski Rusiji. Izpraznjenje Košice in ostalih slovaških mest je v polnem teku. Oblasti so se iz Košic preselile v Brečovo, kamor je bil prenesen tudi znameniti slovaški muzej. Vlada Podkarpatske Rusije se je preselila iz Užhoroda v Chust. Ves Užhorod je izpraznjen. Na desetisoče beguncev beži proti novi češkoslovaški meji. Vse ceste, ki vodijo proti meji, so polne vozov in pešcev.

Kljukasti križ na Slovaškem

Bratislava, 4. novembra. AA. DNB. Slovaška vlada je dovolila znak nemške stranke. Na znaku je kljukasti križ, ki ga bodo poslej prvič lahko nosili člani stranke na Slovaškem.

Brody pričel gladovno stavko

Praga, 4. nov. AA. Havas: Bivši predsednik podkarpatske vlade poslanec Andrej Brody, ki je bil aretiran 27. oktobra, pod obtožbo, da je s svojim delom ogrožal varnost države, je poslal prošnjo, naj mu sodi sodišče v Užhorodu. Ker je bila njegova prošnja odklonjena, je Brody začel z gladovno stavko.

Japonska razburja Ameriko

„Kaj če Japonci zavladajo na Tihem morju“

Washington, 4. nov. TG. V Ameriki je zavladalo veliko razburjenje radi govora, ki ga je imel japonski ministri predsednik knez Konoje, ko je dejal, da bo Japonska nadaljevala borbo s Kitajsko, da bo Kitajsko osovobodila ter jo pomagala tako organizirati, da bo neodvisna od vseh tujih vplivov. Kitajsko da mora skupno z Mandžurijo in Japonsko tvoriti eno samo veliko gospodarsko in kulturno območje, ki tujim vplivom ne bo več dovoljevalo, da bi posegali v njeno usodo. V Ameriki mislijo, da je s tem Japonska odkrito priznala svoj namen, da bo v najkrajšem času odpovedala vse pravice, ki jih razne velesile

uživajo na kitajskih tleh in da bo Kitajsko proglašila za področje, kjer ima Japonska prvenstvene gospodarske koristi. Do sedaj je na Kitajskem veljala politika »odprtih vrat«, to se pravi, da so imele vse velesile enako med seboj tekmovali, da so si priborile kakšne ugodnosti in da nobena velesila ni imela pravice, da bi si za sebe izsilila ugodnosti, ki bi takoj ne pripadale tudi ostalim velesilam. Amerika na vsak način želi, da bi »vrata na Kitajskem ostala odprta« tudi v bodočnosti. Japonska politika je za Ameriko ogroževalna. Amerika bo morala zavzeti stališče. Izbera ima med tremi možnostmi: 1. Da nastopi proti Japon-

aki skupno z ostalimi evropskimi velesilami; 2. Da nastopi proti Japonski sama, ali pa 3. dvigne roke kvišku in pusti, da gre razvoj svojo pot naprej. Vse tri možnosti imajo v Ameriki svoje zagovornike. Vse tri pa tudi velike in hude protivnike. Za Ameriko ni samo vprašanje, kdo bo gospodaril na Kitajskem, usodne važnosti, ampak tudi vprašanje, kako se bo Amerika branila proti Japonski, če bo na Daljnem vzhodu ustanovila svoj imperij, ki bo obvladal vse Tiho morje tja do ameriških obal. Za to silijo ameriško vlado k odločitvi sedaj, ko je še čas. Zato v Washingtonu tudi resno ugibljejo, če bodo grožnja japonskega ministrskega predsednika mirno požrli, ali če bodo storili korake, da se ameriški interesi zavarujejo, dokler je še čas za to.

Cepprav je skaro nemogoče, da bi Amerika začela kakšen korak, pri katerem bi se sklicevala na pogodbe devetih sil ali pa na Briand-Kellogov pakt, se zdi, da namerava zunanje ministrstvo Združenih držav z objavo listin, ki se nanašajo na bruseljsko konferenco novembra 1937, pripraviti javno mnenje na nekaj, kar je dosedaj zaenkrat še nemogoče točneje označiti.

Prestolni govor kralja Jurija

London, 4. nov. AA. Havas. V prestolnem govoru, ki je bil prečitán ob zaključku zasedanja parlamenta, je kralj Jurij VI. v prvi vrsti izjavil, da se odnosi med Veliko Britanijo in tujimi velesilami še vnaprej v prijateljskem duhu poglobljajo. Nato se je bavil z obiskom v Parizu. »Nas je globoko ganila prisrčnost in nepristranost sprejema, ki nam ga je priredila francoska vlada skupaj s francoskim narodom. Nič ne bo moglo bolj jasno dokazati trdnost vezi, ki spajata naši dve državi,« je dejal kralj Jurij, ki je nato prešel na nedavno mednarodno krizo in poudaril, da je dal Mussolini dragoceno podporo načrtom Chamberlaina za sklicanje konference štirih velesil. »Rešitev, ki se je dosegla, je bila sprejeta s strani češkoslovaške vlade in češkoslovaškega naroda z dostojanstvenostjo, ki je izzvala pri štirih ministrskih predsednikih splošno občudovanje. Miru je močno koristilo delo predsednika Združenih držav, ki je prišlo o pravem času. Zelja narodom, da ne bi bili potegnjeni v vojno, v kateri bi se borili drug proti drugemu, je vidna in trdna povsod, pa smo zato močje in čene, tako tudi jaz, trdno uverjeni in globoko hvalešni, da se je nevarnost odstranila. Molim za to,

Tokio, 4. nov. AA. DNB. Predstavnik zunanjega ministrstva je danes izjavil na vprašanje časnikarjev, če bo Japonska odpovedala pakt devetih držav, da je ta pakt, kar se tiče Japonske, dejansko že mrtel. Službeno stališče pa bo očitano v poznejši izjavi, ki jo bo dal zunanji minister. Dalje je pristavil, da še ni padla odločitev glede pogodbe med Japonsko, Mandžurijo in Kitajsko. Na drugo vprašanje, kako se bodo v bodoče razvijali odnosi med podpisniki pakta devetih držav in Kitajsko, je predstavnik odgovoril, da ima Kitajsko kot neodvisna država pravico, pogajati se s poedinimi državami. Na vprašanje, če se bodo začela pogajanja za sklenitev miru s Čangkaikom, je ta predstavnik odgovoril, da je kaj takega popolnoma izključeno.

S kitajskih bojišč

Sanghaj, 4. novembra. b. »United Press« poroča iz japonskega vira, da so japonske čete zasedle mesto Fui, ki leži 112 km južnozahodno od Hankova. Kitajci demantirajo to vest, priznavajo pa, da so Japonci zasedli Kingčeng, ki se nahaja 80 km zahodno od Hankova.

da bi se z odstranitvijo te nevarnosti začela nova doba v Evropi.

Nato se kralj Jurij zahvaljuje svojemu narodu za požrtvovalnost, ki jo je pokazal za splošno stvar za časa krize. Ko je govoril o italijansko-angelskih odnosih, je kralj izjavil, da bo uveljavljanje angleško-italijanske pogodbe še bolj ojačilo dobre odnose med Italijo in Anglijo. Nato je poudaril udeležbo Velike Britanije v posvetih in delu ZN. Izrazil je priznanje k napredku pri reševanju spopada v Španiji in se zahvalil za umik tujih protivojcev. Nato je izrazil nado, da se bo v kratkem končal kitajsko-japonski spopad.

Ko je obrazložil stanje stikov med angleško vlado in Egiptom, odnosno z irsko vlado, in potem, ko se je pobavil s stanjem v Palestini, je kralj Jurij VI. končal svoj prestolni govor z naštevanjem ukrepov, ki jih je njegova vlada izdala v okviru notranje politike.

Ko je kralj končal s svojim govorom, je predsednik parlamenta prečital ukaz, s katerim se seje narodnega predstavništva odlagajo do torka, 8. t. m., ko se bo na svečan način začelo novo zasedanje angleškega parlamenta.

Česa pričakuje komunizem sedaj

»Povzročiti čim prej spopad med narodi...«

Pariz, 4. nov. b. Glavni urednik dnevnika »Republique« navaja cinično izjavo, ki jo je dal Stalin vodstvu Internacionalne. Stalin naj bi se sledeče izrazil: »Akcijska za revolucionarno gibanje velikega obsega ne bo toliko časa mogoča, dokler nam ne uspe naštevati kapitalističnih držav eno na drugo, izrabiti njih medsebojno tekmovalnost in jih pripraviti do tega, da se spoprimajo v oboroženem spopadu. Marx, Engels in Lenin so nas učili, da moremo pričakovati splošne revolucije le, če pride do vsesplošne medsebojne vojne med državami. Glavno delo naše stranke mora iti za tem, da čimprej pride do oboroženega spopada med narodi. Tisti, ki tega še danes ne razumejo, so samo dokaz, da se niso poglobili in da niso domleli nauka revolucionarnega marksizma. Upam, da ste vi to razumeli in da boste znali obrazložiti tudi

organizaciji, ki jo vodite. Odločilna ura za nas se bliža.«

Glavni urednik »Republique« nato sledeče komentira Stalinove besede: »V gotovih krogih je ta Stalinova izjava bila že poznana. Vendar kar je najvažnejše, je datum, kdaj je Stalin podal navedeno izjavo. Govoril je to 20. maja 1938. Ali se spominjate? 20. maja 1938 je bil predvečer tistih zgodovinskih trenutkov, ko je 21. maja češkoslovaška napetost dosegla svoj vrh. Dne 21. maja je namreč češkoslovaška mobilizirala. Dan poprej se je Stalinu zdelo potrebno, da informira Kominterni o bodočih dogodkih in da jim da smisel, kakor ga je ocenila Moskva. Očitno je Stalin računel torej letošnji pomlad, da bo prišlo do začelene svetovne vojne.«

nje Tomažu Inskipu izročen izčrpen popis tega odkritja, za katerega pravijo, da je senzacionalno. Podrobnosti tega odkritja pa drže v popolni tajnosti.

Kardinal Kašpar potuje v Vatikan

Praga, 4. nov. 1. Oddelitev sudetsko-nemških pokrajin ima posledice tudi na cerkveno-političnem področju. Ni še gotovo, ali bodo za ozemlja, ki so bila odcepljena zlasti od praške in kraljevo-grajske škofije, imenovani apostolski administratorji ali pa bo ozemlje, strnjeno v novo škofijo, ki bi verjetno imela sedež v Ústju (Eger). Prihodnje dni potuje kardinal Kašpar v Rim, da med drugimi perečimi vprašanji uredi tudi razmejitveni problem, v kolikor se tiče cerkvene uprave.

Čsl. posojilo na zapadu

London, 4. nov. b. Še v teku tega tedna bo sprejet načelni sklep o posojilu Velike Britanije češkoslovaški vladi. Češkoslovaška delegacija je prošila London za vsoto, ki je večja od one, katero je svojetasno zahtevala vlada v skupnem znesku 30 milijonov funtov. Anglija je obljubila, da bo stvar proučila, toda je dala istočasno razumeti, da se zaradi splošnega položaja polaga velik pomen tudi na francosko sodelovanje. Iz Pariza je dobila češkoslovaška delegacija zelo rezerviran odgovor zaradi stanja francoskih financ. Najvažnejše vprašanje je sedaj, če bo novi francoski finančni minister Reynaud lahko vnesel v bilanco francoske države potrebno vsoto za češkoslovaško posojilo. Če to stori, je mnogo upanja, da bo Anglija češkoslovaški želji ugodila. Za Prago bo vsekakor velik uspeh, če dobi posojilo v znesku 30 milijonov funtov za obnovo države.

Drobne novice

London, 4. nov. AA. Havas: Neko potniško letalo, ki je odletelo z letališča v Jerseyju, je padlo na zemljo. Oba pilota in 11 potnikov se je ubilo. Letalo je imelo štiri motorje, ter je vzdrževalo redni potniški in poštini promet med Jerseyem in Southamptonom.

Kopenhagen, 4. nov. AA. Ko je včeraj vozil osebni vlak čez most nad malim Beltom, se je ustavil med tretjim in četrtem stolpom. Strojevodja je nato čez ograjo mostu skočil v morje. Vlak je moral čakati tako dolgo, dokler ni drug strojvodja, ki je bil slučajno med potniki v vlaku, prevzel stroj in odpeljal vlak naprej.

Belgrad, 4. nov. m. Belgrajska občina pravi jutri slovesno 20 letnico osvoboditve Belgrada. Dopolne bo v saborni cerkvi žalno opravilo za vse padle vojaške, zvečer pa bo na Kolarčevi univerzi akademija z izbranim programom.

Zagreb, 4. nov. b. Davi je bila policija obveščena, da se je Marko Hanževački s svojo ženo v stanovanju obesil. Svoječasno je bil odpuščen iz mestne službe. Sedaj, ko je izčrpal vse sredstva, se je najprej obesila njegova žena, ki jo je Hanževački snel z vrvi in jo položil v posteljo, nato pa je še sam izvršil obupno dejanje.

London, 4. nov. b. Diplomatski sodruknik »Times« se bavi s posledicami veljavnosti italijansko-britanskega pakta, ki bo verjetno stopil dne 15. t. m. v obvezno moč.

Kandidatna lista JRZ bo v nekaj dneh gotova

Belgrad, 4. novembra. m. Čim bolj s bliža dan, ko bodo politične skupine, ki se udeležujejo decembrskih poslanskih volitev, morale prirediti sestavljanje državno, kandidatno listo, se opozicijskih skupin loteva vedno večja nervoznost, ker kljub popolni svobodi na terenu še nimajo zbrane volivnega gradiva iz posameznih banovin. Zaradi tega so danes tako bivši demokrati, kot tudi še preostali člani JNS pozvali svoje ljudi v notranjost države, da morajo poslati v Belgrad ves volivni material najkasneje do 15. novembra.

Glasom poročil, ki prihajajo v Belgrad iz notranjosti države, je razpoloženje ljudstva za opozicijsko kandidatno listo zelo klavno. To nerazpoloženje manifestira ljudstvo že sedaj, ko se med njim pojavljajo številni opozicijski kandidati iz Belgrada, ki poznajo svoj okraj samo za čas vsakokratnih volitev. Zato ljudje danes povsod odklanjajo razne opozicijske politične vsiljivce, ki narod niso poznali v njegovih najtežjih dneh, ko se je nad njim razbesnela samovolja in tiranstvo JNS. O tem so se prepirali že številni opozicionelci, med njimi tudi zelo zgovorni član tako imenovanega delovnega odbora srbijske opozicije Božidar Vlačić, ki misli tudi pri decembrskih volitvah kot Belgrajčan kandidirati v Južni Srbiji. Po informacijah iz opozicijskih vrst samih so Vlačića povsod napadali zaradi dosežane jalove politike opozicijskega vodstva ter so zavračali njegovo kandidaturu z motivacijo, da hočejo imeti na listi svojega človeka, on pa naj kot Belgrajčan kandidira v Belgradu.

O JNS sploh ni vredno izgubljati besed, ker njena kandidatura v notranjosti države sploh nikjer ne prihaja v poštev. Zadnji politični sporazum z dr. Mačkom jo je pa razbil in raztepel tako močno, da je JNS danes številčno najšibkejša politična skupina v državi.

Politično mešetarstvo z JNS je sprožilo veliko nezadovoljstvo tudi med ostalimi opozicijskimi skupinami. Predvsem so razkačeni pristajši dr. Mačka, ki mu nikakor ne morejo odpustiti, da je napravil volivni sporazum z Živkovičem in Jevtičem ter dr. Kramerjem, ki jih hrvaško ljudstvo smatra za svoje največje sovražnike še iz avtoritativnih režimov JNS.

Zato se na eni strani vedno bolj širi protesti proti temu sporazumu in gibanje za abstinenco pri decembrskih volitvah. Na drugi strani pa zaradi tega sporazuma izgubljajo mnogo simpatij med volivci razni voditelji hrvaškega narodnega gibanja. Med drugim so se na primer močno zrahljala tla voditelju bosanskih radičevcev dr. Šuteju, ki se v Sarajevu ne čuti več politično dovolj varnega ter je zaradi tega odšel dalje na jug, v Split, kjer bo tudi kandidiral. Vodstvo Mačkovega gibanja ima dalje velike težave v samem Zagrebu, ker sedaj dr. Trumbić zaradi hude bolezni ne more kandidirati, druge primerne osebnosti za Zagreb pa nimajo.

Belgrajski opozicionelci so se po daljšem prekanjanju snoči le zedinili, da bodo v Belgradu postavili enotno listo, katere nosilec bo vodja bivših demokratov Ljuba Davidović. Bivši demokrati bodo na listi imeli dva kandidata: prvega in petega ter namestnika prvega kandidata. Skupinica radikalnih nezadovoljencev bo imela drugega kandidata in namestnika. Topalovičevi socialisti tretjega, bivša SDS pa četrtega.

Za politični sporazum opozicije z JNS je značilno, da opozicija JNS na svoji listi v Belgradu sploh ni dala nobenega kandidata.

Imena vseh kandidatov JRZ na kandidatni listi za upravno področje Belgrad, Zemun in Pančevo bo znana prihodnje dni. Jutri bo namreč politični odbor ministrov JRZ uredil volivni material najprej za zetsko banovino, nato pa za upravno področje Belgrada, Zemuna in Pančeva. Na današnji seji je pa ta odbor uredil vprašanje kandidature na listi JRZ za vrhasko in drinsko banovino. S tem pa bo v glavnem vse delo končano ter se bo lahko pričela sestavljanje državna kandidatna lista JRZ. V Belgrad so zaradi tega prihiteli že številni kandidati, ki so od nosilca državne kandidatne liste JRZ dr. Stojadinoviča sprejeli obvestilo, da so sprejeti na njegovo listo ter zaradi sestave državne kandidatne liste izročajo od sodišča potrjene kandidature gosp. ministru dr. Kreku.

Pri žganjekuhli se je napil, potem se je pa obesil

Maribor, 4. novembra.

V Dolnji Počehovi št. 17 se je danes pop. obesil v hlev svoje gospodinjice Ogrizkove 31 letni hlapec Ivan Čop. Starši pokojnega so zaposleni pri Ogrizkovih kot majerji (oskrbniki), ain pa je uslužben kot hlapec. Zadnja dva dni so Ogrizkovi kuhali žganje ter se je fant vedno napil, oče pa ga je zato grajal. Danes se je zopet napil, pa se domov ni upal, temveč je odšel v hlev in se tam obesil. Ko je služkinja šla moletti krave, ga je našla obesnega. Obvestila je takoj ostale domače, ki so poskušali z umetnim dihanjem, vendar je bilo zaman, ker je že prej izdihnil.

Zimskošportni posvet v Ljubljani

Belgrad, 4. novembra. AA. Zaradi določitve načrta za vezbanje naših tekmovalcev, ki se bodo udeležili zimskih olimpijskih iger leta 1940 v St. Moritzu, bo 5. in 6. t. m. v Ljubljani konferenca zimskošportnih delavcev. Z odlokom ministra za telesno vzgojo naroda bosta v imenu ministrstva prisostvovala konferenci načelnik Aratič in šef strokovnega oddelka Drago Ulaga. Na tej konferenci bodo razpravljali prav tako o vprašanju jugoslovanske kandidature za organizacijo smučarskega prvenstva leta 1941 v naši državi. Prav tako bodo obravnavali tudi predlog uredbe o avtorizaciji smučarskih učiteljev.

Stavka v Skoplju končana

Belgrad, 4. novembra. AA. Stavka, ki se je 19. oktobra začela v rudniku v Radoši pri Skoplju in katere se je udeležilo 800 delavcev, se je končala danes, naker so se delavci vrnili na delo. Minister za socialno politiko in narodno zdravje Dragiša Cvetković je namreč poslal v ta kraj svojega inšpektorja dela inž. Jokiča, ki je skupaj z zastopniki ministrstva za gozdove in rudnike, rudarskega glavarstva v Skoplju, zastopnikom združenja delavcev, zastopnikom industrijske zbornice v Skoplju in z zastopnikom delavske zbornice v Skoplju uredil vsa sporna vprašanja med zastopniki Jugosra in zastopniki podjetja ter so delavci po tem sporazumu dobili naslednje: Noben delavec ne bo odpuščen zato, ker se je udeležil stavke. Delavcem se povečajo mezde za 10% od dosežanih. Delavcem se odobri letni plačani dopust 4 do 5 dni. Podjetje je dodelilo organizaciji potrebne prostore za pisarno in potrebna materialna sredstva za ureditev pisarne. Po podpisu sporazuma je odpustilce ministrstva za socialno politiko sporočil rezultatu vsem delavcem, naker so se delavci z vzkliki ministru Cvetkoviću vrnili na delo.

Dr. Kramer — v Zagrebu razočaran

Dr. Kramer je šel v Zagreb, da bi tam dobil kak nasvet za izhod iz precepa, v katerega se je ujel po tolikih letih svojega političnega dela znane ameri. Pa je vsekakor slabo uspel, ker v Zagrebu so mu morali povedati, da ga od tam ne bodo mogli rešiti, če ga Slovenci ne marajo. Zagrebške »Novosti« pišejo: »Čim dalje bolj prihaja na dan razočaranje v vrstah JNS. Na eni strani jih zapušča pristajši, na drugi strani pa tudi tabor dr. Mačka in tovarišev ne ravna z njimi prav posebno prijazno. Tako je dr. Kramer ob včerajšnjem obisku v Zagrebu na sestankih z Vilderjem obstal neugodno iznenaden, da bo SDS brez ozira na JNS povsod postavljala svoje samostojne kandidate, češ da se niti HSS ne ozira bog ve kaj nanje (SDS), ampak povsod, kjer more, postavlja svoje kandidate. Od njih je le tri sprejela na svojo listo: Vilderja, Križmna in Kusanoviča.« — To odkritje seveda za dr. Kramerja ni bilo bog ve kaj tolažilno, ker je spoznal, da se druga pogodbeni stran v resnici namerava dobesedno držati zatrdil ljubljanskega »Jutra«, da bosta obe strani, HSS in JNS, ostali pri svojih programih.

»Agrarna misel« za dr. Stojadinoviča

Glavni odbor »Agrarne misli«, društva za napredek vasi in kmetijstva, je imel 3. novembra tega leta svojo sejo, ki ji je predsedoval voditelj društva in gibanja dr. Milorad Nedeljković. Na seji je bila sprejeta resolucija, ki pravi, da so bližajoče se volitve v narodno skupščino seden izmed največjih in najbolj usodnih dogodkov ne samo za bodočnost Jugoslavije, ampak tudi prvenstveno za bodočnost in usodo srbskega naroda. (O volitvah kot odločujočem dogodku za srbski narod je dr. Nedeljković v »Samoupravi« napisal tudi daljši članek, v katerem vse poziva, naj se prav zato odločijo za tisto stran, ki bo znala usodo srbskega naroda prav voditi.)

Nato resolucija pravi, da »Agrarna misel« ob teh volitvah ne more ostati neopredeljena, ampak se je po poročilih svojega članstva z dežele odločila, da 11. decembra kot celota glasuje za listo dr. Stojadinoviča. Resolucijo je na prvem mestu podpisal glavni ravnatelj Pošne hranilnice dr. Milorad Nedeljković, za njim pa vsi odborniki in mnogo pristajšev.

Kandidati opozicije

Zagreb, 4. novembra. b. Volivne liste HSS in bivše SDS so v glavnem končane. Te dni, oziroma v pričetku prihodnjega tedna bodo objavljeni vsi kandidati na teh listah. Samostojni demokrati so postavili v vsej državi 80 kandidatov. Na področju predvojne Hrvatske kandidirajo samostojni demokrati kot kandidati SDK, namreč HSS in SDS v 20 volivnih okrajih. Samostojni demokrati bodo brez dvoma postavili vzporedno listo za mesto Zagreb. Prav tako bodo kandidirali na listi dr. Mačka samostojni demokrati tudi v mestu Splitu. Adam Pribežević je sprejel kandidaturu na listi dr. Mačka v koreniskem okraju. Prav tako bo kandidiral tudi v Vučitrnu v Južni Srbiji.

Beg iz JNS traja dalje

Zagreb, 4. novembra. b. Senator dr. Pera Zec, ki je izstopil iz JNS, je dal izjavo, v kateri izjavi, da je bil sklep vodstva JNS, da gre na volitve skupaj z blokom narodnega sporazuma, soglasno obsojen od vseh pristajšev JNS v savski banovini, ker je škodljiv za državo in narodne ideale. Prav tako sta izjavila g. Fizir in Novaković iz Varaždina, da izstopata iz JNS.

Dr. Trumbić umira

Zagreb, 4. novembra. b. Zdravstveno stanje dr. Trumbića se je zelo poslabšalo. Sedaj je dobil še vedno bolj kritično. Vso preteklo noč je bil v nezavesti. Dvomijo, da bi mu mogli rešiti življenje zaradi njegove visoke etarosti.

Jsebne novice

Belgrad, 4. nov. m. Prestavljeni so naslednji učitelji(-ice): Justina Verderber iz Liboj v Mengeš, Roza Sovre iz Vuženice v Komendo, Branko Benedičič iz Zalega loga v Loški potok, Maksimilijan Prosinec iz Št. Jerneja k Sv. Katarini, Miroslav Verk iz Bodoncev v Gornjo Radgono, Ana Stražar v Limbuš, Hilda Potisk iz Frankolovega k Sv. Juriju, Avgust Špendel iz Sv. Jurija k Svetem Martinu, Marija Hrabalek iz Sv. Martina v Frankolovo, Milan Pertot iz Litije v Maribor.

Z odlokom pravosodnega ministra sta postavljena za notarja v Ormožu Alojzij Ponebšek, notarski pripravnik v Ormožu, na Vranskem Janko Horvat, notarski pripravnik v Murski Soboti.

Prestavljena sta na okrožno sodišče v Krško kanclist Ernest Zupančič iz okrožnega sodišča v Kostanjevici, na okrožno sodišče v Kostanjevico pa Miroslav Kušar od okrožnega sodišča v Slovenjem Gradcu.

Napredoval je za ravnatelja 3-1 drž. trgovske akademije v Ljubljani dr. Karel Pirjevec, doslej 3-2.

Po prošnji je prestavljena Iva Costa-Pucelj iz mečanske šole v Šoštanju na mečansko šolo v Ljubljani.

Naznanjamo tužno vest, da je naš dragi mož in oče, gospod

Matija Kenda

šolski upravitelj v pokoju

3. t. m. nenadoma umrl. Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, 5. t. m. ob 16 iz Goričan.

Medvođe-Goričane, 4. novembra 1938.

Zalujoči ostali.

Eksplozija na nemški ladji

Oakland, 4. nov. AA. Havas: Pri eksploziji, ki je včeraj nastala v etrojnem oddelku nemške tovarne ladje »Walkover«, je bilo ranjenih več oseb. Po prvih poročilih je nastala eksplozija na precej tajinstven način. Neka neznana oseba je telefonirala redakciji nekega lista v Oaklandu vest, da je do eksplozije prišlo nekoliko minut prej, preden je na ladji dejansko prišlo do eksplozije. Policijski nadzorniki so na podlagi te prijave takoj odšli na ladjo in začeli s preiskavo.

»Zid smrti«

Pariz, 4. novembra. AA. Havas: »Matine« objavlja sledečo vest iz Londona: Za »žarki smrti«, ki uničujejo letala v zraku, so angleški inženirji sedaj iznašli tako imenovani »zid smrti«, skozi katerega se ne bo mogla prebiti nobena armada na bojnem polju. Snoči je bil ministru za oboroževanje

Zemunska vremenska napoved: Pretežno vedro bo v vsej kraljevini z jutranjo meglo v dolinah rek in kotlinah, nekoliko bolj oblačno bo v severih krajih, čez dan bo topleje, poneči pa hladneje, ponekod mraz.

Zagrebska vremenska napoved: Jasno z jutranjo meglo.

Ti razumejo!

Se preden je bila na nedeljo objavljena napoved v poziv katoličanom Jugoslavije za kongres KK, je prišel od neke strani že odziv na ta poziv. Bolj prav: Prehiteli so ta poziv. Duhovščina mora vsake dekanije je na svoji konferenci v Blagovici pretekli teden na pobudo enega izmed gospodov brez ugovora in pomislekov vrgla skupaj 500 dinarjev za namene kongresa.

Kdo ne ve, kako beraško je dušnopastirska duhovščina pri nas plačana? Da pri teh pičlih dohodkih radi še toliko darujejo za idealne namene, govori jasno, da je med duhovniki še vedno veliko idealizma in požrtvovalnosti.

Nabrana vsota je bila tudi takoj izročena svojemu namenu — s pripombo: »Da pokažemo, da se zavedamo, kako velikega pomena je za nas napovedani kongres. To je prilika, dana nam od Previdnosti božje, da naš narod v najboljšem smislu afirmiramo pred vsem svetom. Take prilike ne smemo zamuditi in zanemariti!«

Ti gospodje stvar razumejo! In razumeti jo je treba! Zavedati se mora vse katoliško ljudstvo, zato pa najprej njegovi voditelji, v kakšnih razmerah živimo, kako silno je v naših dneh ogroženo kraljestvo božje, kako potrebno, da se katoličani dvignemo iz spanja in mrtvila, zberemo in strnemo v obrambno fronto zoper navale temnih sil. Zavedati se torej, kako živo potreben in velepomemben je za ves katoliški svet in za naš narod posebej je KKK. V tej zavesti potem žrtve zanj ne bodo pretežke.

Z izročitvijo te nabirke so dali tudi zagotovo, da bodo dali še, ker zdaj niso bili vsi pripravljeni na to.

Ti razumejo! Čast jim! Da razumejo tudi drugi, priča, ker so tudi štirje drugi — nenaproseni — že dali po 100 din v isti namen. Samo razumeti treba — in bo šlo!

Slovenski javnosti

Legija koroških borcev, krajevna organizacija v Ljubljani, stopa prvič v javnost z dobrodelno prireditvijo v soboto, 5. t. m. ob pol devetih zvečer v dvorani Kazine pod pokroviteljstvom gospoda dr. Marka Natlačenca, bana dravske banovine, in pod predsedstvom častnega predsednika odbora za proslavo gospoda divizijskega generala Džordže Lukiča, v korist svojih siromašnih članov in njihovih rodbin. Mnogi od teh se celo danes, ko praznujemo 20 letnico Jugoslavije, nahajajo v skrajni bedi in pomanjkanju. Skoraj nihče ne pomisli, da so se prav ti borili z največjim idealizmom za našo severno mejo, za našo veliko in močno Jugoslavijo. Nedvomno zaslužijo prav sleherni od njih, da ga domovina nagradi vsaj s koščkom kruha, za katerega je vsakdo pripravljen delati po svojih močeh. Zato je dolžnost vsakega narodno zavednega Jugoslavana, da z bratsko ljubeznijo in požrtvovalnostjo odpre vrata tistim, ki so si nadeli človekoljubno delo: napraviti ob 20 letnici Jugoslavije skromno veselje vsem požrtvovalnim borcem za našo severno mejo, osladiti jim vsaj nekaj ur s skromnimi prispevki za zboljšanje njihovih boriš materialnih prilik. Sprito tega vpludno naprošamo vse narodno zavedno občinstvo, da poseti našo dobrodelno prireditev s cenjenim obiskom, ki naj bo zgovorna priča, da zna tudi naš narod svoje borce in graditelje države ceniti in jim biti hvaležen in jim ob uri temnih dni stati ob strani z bratsko nesebično pomočjo! Odbor LKB.

Preprečena nesreča

Kamnik, 4. novembra. Posestnik Tine Grkman, oče osmih otrok, bi večerj kmalu postal žrtev kamniškega vlaka. Šel je v enovprežni vozovni voz na zaprski gozd. Na ozki vozni poti za Fajdigo goštinjo je zavozil čez železniško progo, po kateri je ves dan živahan železniški promet, saj pelje vlak po progi najmanj tridesetkrat. Posestnik Grkman je sedel na vozu s hrbtom obrnjen proti smeri, od katere je prihajal vlak, ki se je zadensko vračal iz postajališča Kamnik-mesto na postajo Kamnik. Voznik je slišal pisk lokomotive in brž skočil v voza ter pogledal nazaj. Bilo pa je že prepozno. Voz je bil še na progi in vagon ga je zadel s tako silo, da ga je razbil in potegnil par metrov s seboj. Konj je padel, vendar pa ni dobil nobene poškodbe, ker je urno vstal in se začel mirno pasti ob progi. Ta nezgoda je spet glasen opomin vsem voznikom k največji previdnosti pri vožnji čez železniško progo.

Danes zvečer ob osmih bo v Delavski zbornici prosvetna akademija grafičarjev!

Milijonska škoda zaradi požara

Lesna žaga Avgusta Lešnika pri Sv. Lovrencu na Pohorju zgorela

Maribor, 4. novembra. Pri Sv. Pohorju na Lovrencu je divjal v pretekli noči ogromen požar, ki je bil daleč naokrog viden. V plamenih je bila velika lesna industrija Avgusta Lešnika, ki je eno največjih tovrstnih podjetij v Sloveniji. Ogenj je nastal okrog 1. ponoči. Ugotovilo se je, da je začelo goreti pri lesenih ležajih, ki so se vneli zaradi trenja. Ker pa je bilo poleg ležajev polno suhe žagovine, se je ogenj hitro razširil ter je zavzel še tako velik obseg, da ga delavci, ki so zaposleni pri žagi, niso mogli več sami obvladati, ko so ga opazili. Prihiteli so na pomoč lovrenški gasilci, pa so bili brez moči proti ognju. Nato so klicali na pomoč mariborske gasilce, alarmirali pa so tudi gasilske čete v Dravski dolini. Mariborski gasilci so prišli v Sv. Lovrenc okrog tri četrt na tri ponoči z dvema motorkama ter so takoj posegli v borbo. Videli so, da gorečih objektov in skladišč ni mogoče več

Požar v trboveljskem rudniku

Trbovlje, 4. novembra.

Že nekaj dni so rudarji, ki so delali v zapadnem delu trboveljskega rudnika, čutili vročino, ki je postala vedno hujša. Danes okrog treh zjutraj pa se je izkazalo, da se je pojavil v rudniku ogenj. Najprej se je pojavilo mnogo dima, ki je zelo smrdel in dušil ljudi, ki so delali. To je prišlo zato, ker je ogenj gorečega premoga zajel gumijasti trak, po katerem se odvažal premog. Ta trak je dolg okoli 160 m in je požar tega traku povzročil velik smrad in dim, ki je napolnil kmalu rove tudi v drugih etažah ter delih obratov. Vodstvo obrata je takoj odredilo, da se rudnik izprazni in z največjo disciplino je delavstvo izpraznilo rudnik, kjer se je pokazala vzorna organizacija. Vsa nočna izmena rudarjev, ki se je nahajala v rudniku, je prišla popolnoma nepoškodovana na dan ter so se vsi delavci prijavili živi in zdravi. Takoj je bilo v rudniku tudi tehnično delav-

Nerednosti pri mestnem desinfekcijskem zavodu

Višji oficial Franc Kovačič obtožen zločinstva uradne poneverbe, zlorabe in ponarejanja listin

Ljubljana, 4. novembra.

Razpravna dvorana štev. 79 je bila dopoldne na zunan prav murna, kajti širša javnost ni bila še obveščena, da se je ob 8.30 pričel proces zaradi nerednosti pri »mestnem desinfekcijskem in desinsekcijskem zavodu«. Ta zavod bi slovensko imenovali »mestni razkuževalni in razmrčesovalni zavod«. Od ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje je dobila mestna občina ljubljanska leta 1929 dovoljenje za ustanovitev tega zavoda, ki je pričel poslovati in delovati 1930. Kakšne naloge naj bi imel zavod, je očitno iz poročila, ki ga je naslovil mestni fizik dr. Mavricij Rus na mestno upravo in v katerem poudarja: »Cyklonizacija je draga in si jo morejo privoščiti le materialno dobro situirani ljudje. Ravno oni pa, ki imajo največkrat vse zasteničeno, se zaradi revščine ne morejo braniti proti mrčesu. Mestna občina bi v takih primerih opravljala socialno-zdravstveno eminentno važno delo, ako bi takim strankam brezplačno ali pa za znižano ceno razstenočila stanovanja. Seveda bi se morala vstaviti primerna vsota — skoraj 50.000 din — v proračun.«

Poročilo končuje, da je socialno-zdravstvena potreba po tem javnem zavodu nujna. Zato naj občina vložijo prošnjo za ministrstvo za koncesijo.

Zavod je začel poslovati pod nadzorstvom mestnega fizika dr. Mavricija Rusa. Vse blagajniške in knjigovodske posle pa je vodil višji mag. oficial Franc Kovačič, ki je bil hkrati tudi desinfektor. Lani so prišli po reviziji kontrolnega urada vse nerednosti, ki so se razbohotile pri zavodu, na dan.

Mali kazenski senat, ki mu predseduje s. o. s. g. Ivan Brelih in fungirata kot sodnika gg. Ivan Kralj in Fran Gorčan, je danes začel v podrobnosti razpravljati o vseh nerednostih in manipulacijah, in ima so-liti višjega officiala Frana Kovačiča zaradi večkratnih zločinsev uradne poneverbe, ponarejanja listin in zločinsev zoper uradno dolžnost odnosno zlorabe uradnega položaja.

Obravnava bo trajala danes in jutri. Vahljenih je 42 prič. Dopoldne je najprej trajalo dve uri čitanje do 54 strani obsegaajoče obtožnice.

Obtožnica obtožuje Kovačiča

raznih nepravilnosti. Tako navaja:

I. da je v času od 2. julija 1931 pa do septembra 1934 od 18 strank inkasiral višje zneske in nato v knjige vpisal manjše, tako da se je okoristil za 3.800 din;

II. da je obtoženec nekoč od novembra 1930 do 4. julija 1931 pri računu Alojzija Adamiča v knjige lažno vpisal, da »ostanek 78 din zaradi neizterljivosti črta«.

III. da je obtoženec vpisal v poslovne knjige zavoda pri 12 strankah, ki so jim bila stanovanja razstenočena, pripombo, da so se računi zaradi siromašnosti strank plačali iz mestnega zaklada pod »Predumje«, v resnici pa je 12 strankam poslal račune in inkasirane zneske v celoti 3.040 din pridržal za sebe.

IV. da je ponaredil pri nekaterih strankah podpise na poštnih nakaznicah odnosno čekih in nato poslal mestnemu poglavarstvu razne zneske.

V. da si je obtoženec nadalje pridržal od vplačanih računov, ki jih je plačalo 41 strank za razkuženja stanovanj, večje in manjše vsote, skupaj 21.014 din, in to v času od 30. aprila 1930 do 9. februarja 1934.

VI. da si je obtoženec v času od 15. aprila 1936 do 16. aprila 1936 pridržal skupaj znesek 2.337 din iz računov za kavarno »Emona« in razkuženje stanovanj dr. Adolfa Kaiserja.

VII. da je od 19. aprila 1930 do 23. julija 1934 po raznih osebah dvignil iz Mestne hranilnice ljubljanske skupni znesek 10.636 din, naložen na hranilne knjižice, zaupane mu od fizika dr. Rusa.

VIII. da je obtoženec prodal inž. Brunniku 21 praznih balonov po 50 litrov v vrednosti 1000 din.

IX. da je spravil zdravnika dr. Cibra v zmotu, da je podpisal za zdravnika dr. Dušana Rejo potrdilo, da je dr. Reja napravil lekarniško prakso pri lekarnarju Hočevarju Slavku. Dr. Reja je potreboval to potrdilo, da si je mogel odpreti domačo zdravniško lekarno.

oteti, pa so branili ostala velika skladišča suhih desk in lesa ter so jih obvarovali pred uničenjem. Proti jutru so prišli na pomoč še gasilci iz Ruš, Selnice in Studencev, toda ti niso več stopili v akcijo, ker je bila vsaka nevarnost že odstranjena. Mariborski gasilci so skupaj z Lovrenčani rešili pred požarom skladišča v vrednosti več milijonov dinarjev. Zgorela pa je popolnoma žaga z vsemi napravami in velika skladišča desk, tako da se ceni škoda na 1 milijon dinarjev. Škoda ne bo niti od daleč pokrita z zavarovalnino, ki znaša za vse skupaj komaj 200.000 din. Podjetje je bilo zadnje čase polno zaposleno ter je imelo velika naročila za inozemstvo, zlasti za Palestino. Ravno danes bi morali ekspeditarji tri vagona zabojev za oranže v Palestino, pa jih je ogenj vse uničil. Škoda ni velika samo za podjetje, temveč je občutna tudi za ves Sv. Lovrenc na Pohorju, ker bo izgubilo mnogo ljudi posel in zaslužek.

stvo, ki je najprej provizorično zazidalo goreči rov, nato pa so začeli tudi z dokončnim zazidavanjem rova, tako da prepreči širjenje ognja in ga uduše. V rov bo spuščena tudi voda, da bi ogenj čimprej ugasnil.

Ker so poškodovane tudi transportne naprave, je zaradi tega delo nekoliko zastalo, vendar bo že jutri vsepovsod obrat normalen razen v omenjenem rovu. Vse v tem rovu zaposleno delavstvo je že dirgano v druge dele obrata, kjer bo dobilo zaposlitev.

Cenitve škode ni mogoče podati. Poleg poškodb na transportnih napravah je znatna škoda seveda pri premogu, ki je zgorel, posebno sedaj, ko je sezona za premog na višku, saj se v zimski dobi porabi največ premoga. Trajalo bo nekaj časa, da bo ogenj popolnoma ugasnil, in tedaj se bo lahko začelo tudi v tem rovu delo v neomejenem obsegu.

Neredno knjigovodstvo

Obtožnica, ki jo je sestavil dr. Fellacher, pregledno premotriva razvoj in naštevava vse nerednosti, ki jih je najprej dognala revizija 1935 in jih je spopolnil mestni kontrolni urad, ki je 15. februarja 1937 končal revizijo vsega poslovanja mestnega razkuževalnega zavoda. Obtoženec je vodil nekakšne knjige dolžnikov in poleg tega še blagajniško knjigo dohodkov in izdatkov. Sicer vezane knjige niso paginirane, ne folirane. V poseben zvezek je zapisoval Kovačič stranke in račune vse do 18. aprila 1936. Nekateri računi so signirani od mestnega fizika dr. Rusa v blagajniški knjigi. Ta praksa signiranja pa se ni izvajala dosledno. Vodilo se je lažno vodstvo knjig. Zanimivo je, da je obtoženec pripisal na račune »videla« in zraven pritisnil faksimile mestnega fizika dr. Rusa.

Obtožnica v razlogih tudi razčlenja posamezne primere in ugotovitve preiskave. Iz postavke 50.000 din, ki bi se naj uporabila za siromašne sloje za razkuževanje njihovih stanovanj in za plačline nezmožnosti strank, je obtoženec dvignil pri mestni blagajni večje zneske gotovine, ki jo je hranil pri sebi. Kdo naj bi bil deležen dobrote brezplačnega razkuževanja, je odločal mestni fizik sam, to je dr. Rus in obtoženec.

Zanimive podrobnosti

Obtožnica v nadaljnjih izjavanjih poudarja, da so izginila nekatera poročila iz mestnega fizikata. V zavodu se je delalo, kakor se je hotelo. Obtoženec sam je nastopal kot privatni desinfektor in si je zaračunaval stroške. V svojem zagovoru pravi obtoženec, da je prispevke inkasiral kot privatnik, da se tako maščuje nad dr. Rusom. Dolgo časa nihče ni vedel, da obstoji na mestnem fizikatu kak mestni razkuževalni zavod. Določeno so bile za razkuževanje posebne takse in nagrade, prvotno 100 din, ki pa je bila dostikrat zvišana do 600 din.

Od nagrade 100 din je prejemal fizik dr. Rus sprva 30%, obtoženec 20% in dva pomočnika po 25%. Te nagrade je dobiral takrat župan dr. Dinko Puc. Obtoženec je imel 3100 din mesečne plače, od katere mu je bilo odtegnjeno do 2000 din za posojilo pri Mestni hranilnici. Nagrade za fizika je obtoženec nalagal pri Mestni hranilnici ljubljanski. Na hranilne knjižice, za katere sploh ni vedelo mestno knjigovodstvo, je bilo naloženih nad 90.000 din denarja omenjenega zavoda.

Obtožnica, navajajoč razne račune in dohodke, poudarja naposled, da je obtoženec v 6 letih prejel za svoje delo kot desinfektor nad 35.000 din. Nagrade za fizika so bile protizakonite, ker takih nagrad ne določa pravilnik ministrstva za socialno politiko in nar. zdravje.

Dobičkanosno podjetje

Značilno je, da so bile hranilne knjižice zavoda pri Mestni hranilnici vinkulirane na dr. Rusa in obtoženca. Nihče razen obeh ni vedel za višino vlog. Mestni razkuževalni zavod je bil izrazito dobičkanosno podjetje. Niti malo ni opravljal zdravstveno socialno eminentno važnega dela, kakor je prvotno poudarjal dr. Rus v svojem uradnem poročilu. Ni branil onih proti mrčesu, ki se zaradi revščine ne morejo braniti. Dobički so se spravljali. Mestna občina bi morala imeti lep dohodek, ko bi inkasirani denar šel pravilno pot. V teh letih pa je občina žrtvovala iz rednih kreditov od l. 1930 do 1933 skupaj znesek 126.039 din. To za nabavo materiala — izvršilo se je 595 desinfekcij. Od teh je bila samo 5 strankam priznana siromašnost.

Zagovor obtoženca

V začetku razprave je obtoženec omenil, da je bil 17. januarja 1874 rojen v Slovenjem Gradcu, da je pristojen kot višji mag. oficial v Ljubljano, oženjen, oče 6 že preskrbljenih otrok. Je lastnik hiše št. 21 v Apihovi ulici, ki je vredna 300.000 din in je na njej dolga še 170.000 din. Kot računski podčastnik je pred vojno služil pri huzarjih in nato pri trenu. Je nekažnovan. Brani ga odvetnik dr. Vladislav Pegan. Mirno je poslušal čitanje obtožnice, tu in tam je z očesom trenil proti drž. tožilecu g. Franu Severju.

Senatni predsednik je uvedel njegov zagovor kratko: »Ste razumeli obtožbo?« Kratak odgovor: »Da.« — »Se čutite krivega?« — Odločno: »Ne. Popolnoma nič. Si nisem pridržal niti krajcarja.« — »Koliko časa ste v službi?« — »35. leto. Na mestnem fizikatu sem bil uslužben celih 31 let. Od l. 1906 naprej.«

Glede razkuževalnega zavoda je omenil, da je bil šef zavoda fizik dr. Rus od njega ustanovitve, on je vodil posle. Glede svoje plače je navedel, da je prejel od občine čistih 700 din, ker ostanek plače je šel za kritje posojila pri Mestni hranilnici. Od otrok je dobival mesečno do 3000 din. Imel je dovolj sredstev za življenje.

Predsednik: »Predidem k posameznim točkam obtožbe! Prvi primer, da ste si od inkasiranih zneskov pridržali 20,50 din in tudi večje zneske. Je res? Je res, da so plačale stranke te zneske?«

»Res. Izvrševal sem desinsekcijske posle. Stranke so mi rekle, naj dobro naredim. Sem jim ustregel. Imel sem vedno v zasebni lasti razkuževalna sredstva. Iz teh sem dodal dvojno porcijo.« Predsednik: »Tako niste povedali preiskovalnemu sodniku?« Obtoženec: »Povedal sem na splošno, da sem iz lastnega dodajal. Vsega nisem vpisoval, ker je bilo privatno delo. Vse sem vpisoval na listke.«

»Pravijo in trdijo, da je bilo knjigovodstvo zavoda površno!« ga je prekinil predsednik. Obtoženec se je izgovarjal, da je imel mnogo dela in je bil preobremenjen. Branilec dr. Pegan je pojasnjeval, da so bili le razkuževalni posli v območju mestne občine, razstenočenje stanovanj je bilo privatno delo. Razkuževalna dela ima občina vršiti ex-legre.

Na zadevno vprašanje predsednikovo je obtoženec omenjal: »Priznam, da sem razne stvari pisal na listke. Zjutraj izven uradnih ur je bilo mnogo dela. Delali smo od 5 do 8. Do tega časa sem bil poln strupa, bil sem v glavi omamljen in nisem bil nato sposoben za delo.« Predsednik: »Trdijo, da ste se otrsali drugih in niste dovolili drugim, da bi vedeli.«

Nihče ni smel videti knjig

Obtoženec je glede poslovanja zavoda navajal: »Sploh nikdo ni smel imeti vpogleda v

knjige po naročilu dr. Rusa; podjetje je tajno in to nikogar ne briga.«

Predumji na breme siromašnih

Predsednik: »K naslednji točki! Vpisovali ste »predumje« in navajali, da je bilo razkuženje izvršeno na račun občine zaradi siromašnosti strank. V resnici pa ste od njih inkasirali denar.« — Obtoženec omenja, da je bila l. 1934 izvršena revizija. Takrat se je spomnil, da je dobil 1930 od občine iz rednega proračuna 5000 din. Po naročilu dr. Rusa je ta denar spravil. Dr. Rus je dejal: Nikamor ne vpisati! Pred revizijo 1934, ko je bilo treba knjige oddati, sem ugotovil primanjkljaj okoli 3000 din. Da ga krijem, sem vpisal stranki »predumje«. Vse sem kril potem še pred koncem revizije.«

Glede očitka, da je podpisal stranke na nakaznicah in čekih, je obtoženec pripomnil, da podpisov ni ponaredil, le izpolnil je čke in napisal ime pošiljalca. Zneske je pošiljal, da se je stvar poravnala.

Imel je čisto privatno podjetje

Obtoženec je zavračal krivdo, da bi si bil pri 41 strankah od računov pridržal skupno nad 21.000 din. Predsednik: »Tu sploh niste nič vpisovali?« Obtoženec: »Sem posloval čisto privatno kot lastnik svojega materiala in denarja. Pri tem sem svoje pomočnike plačeval.« Predsednik: »Račune so stranke dobivale s štampiljko zavoda?« Obtoženec: »Priznam.« — »Je za to vedel vaš šef?« — »Vedel, da sem dal blago iz svojega.« Predsednik: »Dr. Rus trdi, da to ni res in da ni vedel.« — »Zalostno! Meni je reklo, da je vse to tajna stvar. Nobeden gospodov ni vedel za to.« Glede zadeve »Emona« in dr. Kaiserja zanika krivdo in poudarja, da je bilo vse pravilno.

Hranilne knjižice in nagrade

Glede nagrad in hranilnih knjižic je obtoženec navajal v svojo razbremenitev, da so pomočniki dobivali vplačane nagrade, kakor hitro so jih zahtevali. Za dr. Rusa je nagrade nalagal na posebno knjižico v Mestni hranilnici, na drugo knjižico pa prihranke zavoda. Predsednik: »Zakaj je dr. Rus dobival nagrade? Ali je delo prišel nadzirati?« Obtoženec: »Ne. Vsa leta do 1936 je bil samo 8-krat pri razkuževanju.« — »Zakaj so se na drugo knjižico nalagali prihranki?« — »Kot dobiček zavoda.« Predsednik: »Te knjižice so bile vinkulirane na vaše ime in dr. Rusa? Čudno je to!« Obtoženec: »Tako je naročil dr. Rus. Iz prihrankov sem jemal za material. Ker prihranki niso v knjigi figurirali, se tudi dvigi niso vpisovali.« — »Zakaj ste rabili dvige?« — »Za nakup blaga.«

Glede 50-litrskih balonov, ki jih je prodal, je obtoženec omenil, da niso bili nič vredni. Glede potrdila za zdravnika dr. Rejo je zanikal vsako krivdo in je postopal pravilno. Nikdar ni dobil nikake podkupnine. Smatral je, da je vse v redu.

Postavka 50.000 din

Predsednik: »Denar, ki so ga stranke plačevale, ste kasirali?« Obtoženec: »Da. Večinoma pa sluge.« — »Čudno se mi zdi, da je bila v proračunu zavoda postavka 50.000 din za uboge.« Obtoženec: »Saj ni bila za uboge!« je sledil ciničen odgovor. — »Pravijo, da je bil fond 50.000 din za uboge!« Obtoženec izmikajoc: »Ne. Za nakup blaga.« Predsednik: »Je bilo postopanje zavoda socialno?« Branilec dr. Pegan: »Da bo mestna občina razkužila stanovanja, je potreba milijonov.« — »Ali je dr. Rus kontroliral knjige?« — »Pogledal jih je.« — »In mestno knjigovodstvo?« Obtoženec: »Sploh ni vedelo. Nihče ni vedel. Nekateri so toliko vedeli, da obstoji neki zavod za razkuževanje stanovanj.« Predsednik: »V preiskavi ste trdili, da vam je morebiti kdo ukradel denar iz predala.« Obtoženec: »Nevarnost je bila. Vedno je bil velik naval in sem papirje z denarjem vrgel v predal.« Mestno knjigovodstvo je potem odvzelo zavodu knjige l. 1935.

Predsednik senata g. Brelih vpraša nato, iz katerega denarja in v kakšen namen je bil kupljen avto mestnega fizika dr. Rusa. Obtoženi Kovačič odgovori: »Avto je bil kupljen v službene namene, v uradne namene in iz uradnega denarja!« Preds.: »Dr. Rus vam je ponudil neke hranilne knjižice?« K.: »Da, da, toda zadeva je bila drugačna!« P.: »Potem vas je pozval, da preključite svoje izjave o njem?« K.: »Tedaj sem odgovoril: Kar sem rekel, sem rekel. Moje knjige pa so bile nedotaknjene. Ko me je pozval dr. Rus, naj svoje izjave preključim, sta ga videla moja žena in sosed Anton Miklavčič.« P.: »Kako pa je bila zadeva zaradi knjižice 10.800 din, ki ste si jo izposodili od dr. Rusa? Kako pa je bilo zaradi preračunavanja stroškov pri desinfekcijah, ko ste trdili, da ste sami doplačevali za desinfeksijski in desinsekcijski material?« K.: »Ta denar sem si izposodil od dr. Rusa zasebno. Tukaj imam postopilo v tej višini.« P.: »Ali ste kaj vrnili?« K.: »To posojilo sem vrnil v zaporednih mesečnih zneskih po 1000 din, končno pa še 800 din, o čemer pričajo moji zapiski. To posojilo sem dvignil na knjižico, na kateri so bile naložene renumeracije dr. Rusa.« P.: »Kdo je hranil te hranilne knjižice? Vi ali dr. Rus?« K.: »Včasih jaz, včasih on.« P.: »Torej eden brez drugega ni mogel razpolagati s temi knjižicami.«

Pri nadaljnjem zaslišanju obtoženca je obtoženec izjavil, da je zanj prenehal z vknjiževanjem zneskov, ker so mu bile odvzete pri reviziji knjige.

Predsednik proti Kovačiču: »Vaš list o predumjih se mi ne zdi v redu. Vaš izgovor je čuden, da ste denar pustili v predalu!« K.: »Ko sem l. 1935 dobil revizijo, sem morda dal kaj v hranilnico!« P.: »V preiskavi ste drugič povedali!« K.: »Če sem v preiskavi povedal drugače, moram pojasniti, da sem bil tedaj zelo razburjen, ko so toliko pisali v časopisih o napovedanih preiskavah in odkritjih!« P.: »Kako pa je bilo s Florjančičevo zadevo?« K.: »Ko sem jaz izročil knjige in spise

(Nadaljevanje na 4. strani spodaj.)

Kaj pravite?

Dandanes zelo veliko slišimo in govorimo o svetlosti sili tiska. Toda ob tem le premalo pomislimo, da ta velika vpliv, ki ga ima tisk na sodobno življenje, ne zavisi samo od lista, ampak prav tako, če ne še v večji meri, od bralcev. Naravna posledica tega pa je, da se ne zavedamo svojih dolžnosti, ki jih bralci imamo in ki bi nam kot katoličanom morale biti toliko bolj svete.

V glavnem sicer katoličani ljubimo svoje liste in sprejemamo njihove smernice. Toda ta ljubezen je mnogokrat vse preveč skromna in »obzirna«. V resnici smo premalo ponosni na svoje časopise in le prepočisto preveč bojazljivi, ko gre za propagando zanje. Kolikokrat se jih razni celo sramujejo brati pred našimi nasprotniki, kolikokrat ta in oni katoličan na javnem prostoru raje seže po »naprednem« listu, samo da ne bi veljal za nazadnjaka! Pri tem se pa ne zavedajo, da nehoti delajo s tem reklamo za nasprotni tisk! Kakšno žalostno resnico je izjavil neki slovenski inženir na enem izmed svojih predavanj: »Če bi bil jaz urednik slovenskega protiverskega dnevnika, bi si ne mogel misliti boljše propagande za svoj list kot to, da bi dal nastikati vse odločne katoliške moze s svojim časopisom v roki in bi te slike priobčil.« So pa, ki gredo še dalje. Katoliške liste sicer bera, a potem jih kritizirajo in zasmejujejo in zbijajo iz njih neslane šale. Ti zaslepljeni nesrečniki ne vidijo, o čigavi službi so!

Poglejmo nasprotnike! Tu bi si enkrat morali vzeti za zgled nasprotnike. Le poglejte socialiste in komuniste, kako strastno ljubijo svoje časopise in kako ljubosumno ponosni so nanje. Ne sramujejo se jih javno nositi, jih brati, zahtevati povsod, podpirati jih, razširjati in razlagati.

Zato se ne čudimo, če je danes kraljestvo satanovo tako močno kot še nikoli, če zokleti so-razniki Kristusovi v mnogih državah slave triumfe.

»Mi mladi borci.«

Danes premiera ROBERT STOLZOVE operete

GLASBA ZA TEBE

Pri tem filmu se boste zopet lahko nasmejali zabavali ob dovtipih pri- ljubiteljskih komikov in opajali ob božajočih melodijah Stolzove muzike!

ob 16., 19. in 21. uri

MAGDA SCHNEIDER

Hans Söhnker, Paul

Kemp in Fritz Imhof

Telef. 22-21

Kino Union

postavljen pri ban. upravi v Ljubljani banov. dnevnika Srdelj Franc. Banovinski služitelj Varšek Ivo je postavljen za ban. zvanika pri banski upravi v Ljubljani. Premješčen je bil Vardjan Franc, učitelj kmetijske šole v St. Jurju ob Južni železnici in postavljen za vršilca dolžnosti okrajnega kmetijskega referenta pri okrajnem načelstvu v Krškem. Premješčen je bil ban. uradn. pripr. Kocuvan Franc od okr. načelstva v Celju na kmetijsko šolo na Grmu pri Novem mestu. Premješčen je bil upravno-pisarniški uradnik Kardinar Josip od okrajnega načelstva v Slov. Konjicah k okrajnemu načelstvu v Maribor, levi breg. Upokojena sta bila banov. služitelj Safarič Stefan pri ban. bolnišnici v Murski Soboti in Velej Vilma pri okr. načelstvu v Celju.

Danes in vsako soboto zvečer

koncert

salonskega orkestra v restavraciji grand hotela „Union“

— Novi rektor hrvatskega vseučilišča. Za novega rektorja zagrebškega vseučilišča je bil izvoljen redni profesor bogoslovne fakultete dr. Andrej Živković, ki je že odpotoval v Belgrad, da tam po zakonskih predpisih prišeže.

KINO SLOGA

TELEFON 27-30

Premiera odličnega francoskega filma

Kraljica zračnih višav

Danes ob 16., 19. in 21. uri

V naslovni vlogi priljubljena filmska umetnica ANNABELLA, poznana iz prejšnjih filmov „Čiganska kri“ in „Prdnjava tišine“. Sijajen prikaz tovarištva in požrtvovalne ljubezni ter veselih in žalostnih trenutkov v življenju naj-smelejših osvajačev zračnih višav.

Koledar

Sobota, 5. novembra: Caharija in Elizabeta; Emerik, spoznavalec.

Nedelja, 6. novembra: 22. pobinkoština zahvalna nedelja. Lenard (Lenko), opat; Helena, devica.

Novi grobovi

† V Ljubljani je po daljšem bolehanju mirno zatisnil svoje oči gospod Silvester Domi-celj, okrajni glavar v pokouju. Pogreb bo danes ob 4 popoldne izpred mrtvašnice na Vidovdanski cesti 9 na pokopališče k Sv. Križu.

† V Goriscanah pri Medvodah je umrl gospod Matija Kenda, šolski upravitelj v pokouju. Pokojnik je bil s Primorskega in je služboval do vojne 30 let v Voljah pri Tolminu, nazadnje pa kot šolski upravitelj v Medvodah.

† V Trbovljah je umrl Radoš Paš, dijak 4. razreda realne gimnazije v Ljubljani. Pokopali ga bodo v nedeljo ob pol 4 popoldne.

Naj jim sveti večna luč! Zaljubljen naš iskre-no sožalje!

KRAJEVNA ORGANIZACIJA LEGIJE KOROŠKIH BORCEV V LJUBLJANI

priredi v soboto, dne 5. t. m. ob 1/2 21. uri

svečano akademijo

v dvorani Kazino pod pokroviteljstvom gosp. dr. Marka Natlačena, bana Dravske banovine. Sodeluje vojaška godba in pev. zbor »Sloga«

Osebnosti

— Iz banovinske službe. Za banovinskega uradnika pripravnika pri združenju zdravstveni občini Tržič je bil postavljen dr. Pintar Drago, zdravnik v Cerknici. Za banovinskega uradnika pripravnika pri ravnateljstvu banovinske kmetijske šole v St. Jurju ob Južni železnici je postavljen Adamič Franc. Za ekonoma je napredoval upravno-pisarniški uradnik Valenčič Franc pri banski upravi v Ljubljani. Za ban. uradn. pripr. pri banovinski kmetijski šoli v Rakičanu je postavljen Sitar Janez. Za ban. uradn. pripr. pri banovinski centralni lekarni in veledrogeriji v Mariboru je postavljen Zgur Stanko. Za upravno-pisarniškega uradnika pri okrajnem načelstvu v Slov. Konjicah je postavljen Štruc Ivan, doslej zvanika pri okr. načelstvu v Radovljici. Za ban. služitelja je

zadnje objave od dr. Milosavljeviča, nisem v uradu nič uničil ali prikril.

Dr. Pegan nato ugovarja prečitani izpovedi nekega industrialca Budne, najbrž češkega državljan, katerega stanovanje ni znano. Predsednik ugotovi, da je bilo zadnje stanovanje te važne priče na Vrtači št. 4, torej v hiši, kjer je Glavna bratovska skladišnica. Predsednik naroči slugi, naj preskrbi telefonsko zvezo s to pričo, ki naj bi bila popoldne zaslišana. Sluga se kmalu vrne in pove, da industrialca Budne v tej hiši ne poznajo, kvečjemu če je bil kakšen podnajemnik.

Predsednik Brelih nato kratko: »Poznam hišo. Bom do popoldne že sam poizvedel!« Sledila so razna pojasnila in g. Kovačič je nato pojasnjeval, kako je plačeval po 1000 din na hranilno knjižico, ki se je glasila na 181.875 din ter se je glasila na »mestni fizikate«. (Predsednik Brelih naroča zapisnikarju, naj naslov mestni fizikat napiše v »šesca«.)

Datumi vplačil se res ujemajo z navedbami in zapiski Kovačiča.

Branitelj dr. Pegan ugotavlja, da je imel desineksijski zavod (zavod za uničevanje nadležnih žuželk) popolno avtonomijo in da ni bil državni zavod. Zato je mestna občina pustila dr. Rusa tudi na miru! Desineksijski zavod je imel polno pravico posejati denar, ker ni bil državna ustanova.

Predsednik nato ugotovi, da je mestni magistrat odvezal vse svoje uslužbenke dolžnosti uradne molčečnosti v tej zadevi.

Nato je predsednik čital obširne zapisnike in izpovedi raznih prič, koliko so plačale in koliko je bilo vknjiženega denarja.

Popoldne je po prečitanih teh zapisov dr. Pegan predlagal predsedniku Brelihu: »Prosimo za kratek odmor za petkovo kosilo!«

Predsednik Brelih se je nasmehnil in nato odgodil nadaljevanje obravnave na 4. uro popoldne.

Razprava se je popoldne nadaljevala.

Danes bo prevzel svojo dolžnost od prejšnjega rektorja dr. E. Lovačiča.

— Ugotovljena je bila večeraj slišanica v park-ljevici v Mednem, občina St. Vid pri Ljubljani. Bolezen je zanesena s trgovsko živino, ki jo še vedno gonijo po glavnih cestah na Gorenjsko. Ker bo izdana veterinarska odredba za zatiranje bo-lezni šele jutri, nas je okrajno načelstvo v Ljubljani naprosilo, da objavimo, da je vsak trgovski promet s parklji po javnih potih v in skozi okraj Ljubljano prepovedan. Živino je mogoče prevažati v okraj in skozi okraj samo s motornimi vo-zili in konjsko vprego. Vsi sejni so do preklica prepovedani. Ogrožene občine Dobrova, Medvode, Šmartno pod Šmarno goro in Ježica naj postopajo po okrožnici št. 21.443-3 od 18. avgusta.

SVICARSKE URE, zlatnina, briljanti pri CUDEN, Prešernova ulica 1.

— Zborovanje Sloimškove podružnice v Novem mestu. Sloimškova podružnica v Novem mestu zboruje v nedeljo, dne 6. novembra v Novem mestu. Ob 9 sv. maša na Kapilju, nato zborovanje v ljudski šoli. Na dnevnem redu aktualna vprašanja. — Tajnik.

— Sloimškova družba, podružnica v Ptuj za okraja Ljutomer in Ptuj bo imela svoj redni letni občni zbor dne 6. novembra 1938 v Ptuj. Začetek bo ob 9 v učilnici III. odd. drž. okoliške deške ljudske šole. Dnevni red: 1. Zapisnik ustanovnega obnege zboru. 2. Poročila: a) tajnika, b) blagajnika, c) predsednika, d) preglednikov. 3. Predavanje č. g. prof. dr. Stanka Cajnkarija. 4. Razgovori o referatu. 5. Predlogi. 6. Slučajnosti. — Ker je to naš prvi sestanek v letošnjem šolskem letu, a enov aktualna, zato prosi odbor, da se obnege zboru udeležijo prav vse članstvo Ljutomerskega in ptujskega okraja. Odbor apelira na naše katoliško učitelstvo, ki stoji izven organizacije, da se vpiše med članstvo, da moremo tako čim hitreje in uspešneje doseči cilje, ki so nam stavljeni! — Na evidenje torej v Ptuj! — Odbor.

— Zavod sv. Terezije v Ponikvah, p. Videm-Dobrepolje razpisuje službo hišnega duhovnika. Nastop lahko takoj. Stanovanje bo imel v vili iz-ven zavoda.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

— Oblastni odbor invalidov v Ljubljani vabi svoje člane, da se udeležijo akademije v proslavo 20 letnice Jugoslavije, ki jo priredi Legija koroških borcev dne 5. t. m. ob pol 21 v kazinski dvorani.

— Šoferski izpiti za okraje Novo mesto, Brežice, Krško in Črnomelj bodo v okrajnem načelstvu v Novem mestu dne 14. decembra t. l. ob 10 popoldne. Za vlaganje prošnje je čas do 10. decembra.

Razkošna revija južne lepote in mladosti z Dorothy Lamour v krasni ljubavni romanci

MANUELA

Pesem za pesmijo, zbori, humor, Mehika—Hollywood!

Kino Matica

Telefon 21-24

Ob 16., 19. in 21. uri

— Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je izdal bruto: »Pravice delavcev«, katero je priredil ravnatelj dr. Bohinjec. V brošuri so na 179 straneh na lahko razumljiv način opisane posamezne določbe zakona o zavarovanju delavcev in drugih predpisov. Knjižica je važna za delavce, delodajalce, občine in dr., ki imajo opravka z delavskim zavarovanjem. Dobi se pri vseh uradovih poslovalnicah za ceno 5 din. — Edvard Gregorinova božična igra »Kralj z neba« — sedem znamenj ob času rojstva Kristusa Kralja, je izvirno slovensko delo, da si za božični čas primernejšega ne moremo misliti. — Narodno gledališče v Ljubljani je to igro uprizorjalo z najlepšim uspehom in pred najširšim občinstvom. Kako zelo se je priljubila in ukoreninila med ljudstvom ta prelepa božična igra, priča dejstvo, da doživlja »Kralj z neba« največje število predstav in da jo odrči vsako leto vedno iznova ponavljajo. Tudi za letošnje božične praznike je že pripravljajo razni odr. V božičnih praznikih si ne moremo misliti svetlejšega spomina, kakor videti na odru jaslice in to v živih besedi in v slikovitih prizorih. — Zato Gregorinovo božično igro »Kralj z neba« vsem lepo priporočamo v uprizoritev. — Knjiga se dobi v Jugoslovanski knjigarni in stane 15 din. Primerna je tudi kot čtivo zlasti za šolsko mladino.

— Vid vaših oči si obvarujete le z optično čistimi brušenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

Spominska plošča prvemu hrvatskemu skladatelju. V Splitu so na svečan način odkrili

v cerkvi sv. Frančiška spominsko ploščo prvemu hrvatskemu skladatelju frančiškanku Ivanu Lukačiču, ki je živel v drugi polovici 16. stol. Ob tej priliki so peli tudi nekatere Lukačičeve skladbe.

— Jugoslovanski arheologi v Rimu. V Split so se vrnili nekateri jugoslovanski arheologi, kako dr. Mihovil Abramović in dr. Ljubo Karanman, ki so se udeležili četrtega mednarodnega kongresa za staro krščansko arheologijo v Rimu, na katerem so imeli tudi naši strokovnjaki zanimiva predavanja.

— Vodni promet med Siskom in Belgradom. Reka Sava in Kolpa sta toliko narastli, da sta omogočili redno plovbo z ladjami med Siskom in Belgradom. Promet se je že začel.

Ljubljana

1 Slovensko katoliško akademsko starešinstvo opozarja vse člane na starešin-ski sestanek, ki bo dne 6. novembra ob 10 dopol-dne v beli dvorani hotela Uniona v Ljubljani.

1 Maša za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vzajemne zavarovalnice ob 4.15, pred odhodom turistovskih vlakov.

1 Kakor smo zvedeli, pripravlja Ljubljanska filharmonija simfonični koncert, ki bo dne 18. novembra t. l. v »Unionu«. Program tega koncerta je sestavljen takole: Bach: »Passa-caglia« v Goedickejevi priredbi, Mozart: G-mol simfonija, Musorgski: Noč na pustem brdu. skladba za veliki orkester, in dela našega komponista Blaža Arniča: 2. in 3. stavek velike simfonije »Duma« na Zupančičev tekst, ter balet »Ples čarovnic«, ki ga je Arnič pravkar šele končal. Ta koncert Ljubljanske filhar-monije bo verjetno višek letošnje koncertne se-zone, za kar nam je porok njegov dirigent g. Lovro Matačič, ravnatelj belgrajske opere, ki je sam sestavil program koncerta. G. Lovro Matačič uživa sloves ne le pri nas, temveč je dosegel najvišje priznanje in uvrstitev med prve svetovne dirigente tudi v inozemstvu.

1 Božidar Jakac odpravlja v nedeljo, 6. novem-bra ob pol 12 svojo razstavo v Jakopičevem pa-viljonu, ki bo odprta od 6. nov. do 28. novembra.

1 Na vse svete popoldne so se juristi ljublan-ske univerze poklonili spominu velikega dobrotni-ka akademikov dr. Oražna pri Sv. Križu. Na greb so položili venec z napisom »Akademskemu dobrotniku juristi ljubljanske univerze«. Njegov spomin so počastili z enominutnim molkom.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Nocoj ob 8. uri veličastna zgodovin-ska mojstrovina

Kraljevič in berač

ERROL FLYN in dvojčka MUSCH v grandioznih prizorih kronanja angleškega kralja.

Zakon prerije

KEN MAYNARD

1— Razstava cerkvenega perila in cerkvenih ob-lačil pri sv. Petru v Ljubljani. Cerkevno predstoj-ništvo župne cerkve sv. Petra v Ljubljani vabi na ogled cerkvenega perila in najlepših cerkvenih oblačil, katera bodo razstavljena v dvorani cerkve-ne hiše v nedeljo in ponedeljek od 8 zjutraj do 6 zvečer. Novo cerkveno perilo so pripravile župni cerkvi skrbne žene in dekleta z veliko pridnostjo in umetelnostjo. Med razstavljenimi cerkvenimi oblačili bodo na ogled nekatera stara in prav za-nimiva, lepa dela ročne umetnosti. Vstopnine k razstavi ni. Hvalježno se bodo pobirali le prostovoljni prispevki.

BAZANELLA

ATELJE Po vrnitvi z dvomesečne prakse iz Pariza zopet redno dela in se cenj. damam priporoča Gajeva ul. 4 pritličje; v palači za Banko Slavijo

1 Zaradi obračuna vsesvetvske akcije so na-prošeni vsi, naj na stojnicah ali kjerkoli zbrane odkupnine prinese vsaj do ponedeljka opoldne v mestni socialni urad v pritličju Mahrove hiše ali pa v Mestni dom.

1 Za gospodinjski pouk na meščanskih šo-lah je županstvo sp. nakazalo po 1000 din enkratne podpore kot prispevek za nabavo pri-

pouku potrebnih živil za revne učenke, ki ne morejo same plačati tega prispevka. Podpore so dobile dekleške meščanske šole pri sv. Jakobu, v Mostah, Zg. Šiški in na Viču, kjer so dobro opremljene šolske kuhinje, da se mladenke nauče kuhanja dobre, tečne in zdrave hrane z največjo varčnostjo, poleg tega pa se vežbajo še v gospodinjskih opravilih sploh. K stroškom za vzdrževanje teh vse hvale vrednih šolskih kuhinj prispeva mestna občina 86%, hkrati si pa prizadeva tudi s podpiranjem in prirejanjem gospodinjskih tečajev, da dobimo čim največ varčnih in dobrih gospodinj, ki so temelj družinske sreče. Spodnješišenska dekl-iška meščanska šola ima pa pouk gospodinjsva v sijajno opremljeni moderni kuhinji dečjega zavetišča v bežigradski šoli, kjer imajo štedil-niki s plinsko kurjavo in učenke lahko spoznajo vse sodobne pridobitve v gospodinjsstvu.

Dobra kava vam je potrebna!

MOTOHOVA je odlična!

Vodnikov trg 5 tel. 25-77 Krekov trg 11 tel. 23-48

1 Cesta zaprta. V soboto, dne 5. novembra bo Večna pot zaprta za ves promet od 14 do 17, v nedeljo pa od 9 do 12 ter od 14 do 17 popoldne v odseku od Mosteca pri igrišču Panonije do po-sestva Herzmanskega v Rožni dolini.

1 Novi znaki policijskih stražnikov. Do sedaj so imeli policijski stražniki v znak svoje stopnje kratke trakove na svojem ovratniku. Čim več tra-

kov je imel stražnik, v višji stopnji je bil. Zadnje dni pa so dobili stražniki po vsej državi in tudi v Ljubljani nove znake, namreč zvezde, ki so polo-žene, oziraje se na stopnjo, po portah na ramenih. Bistvo policijske uniforme se drugače ni spre-menilo.

Gledališče

Drama: V soboto, 5. nov.: Žene na Niskavuori-ju. Izven. Znižane cene. V nedeljo 5. nov.: ob 20 Trideset sekund ljubezni. Izven. — Opera: V so-boto, 5. nov.: Traviata. Gostuje ga. Zlata Gjunga-nac-Gavella. Izven. V nedeljo, 6. nov.: ob 15 Ma-la Floramye. Izven. Globoko znizane cene od 24 din navzdol; ob 20 Grofica Marica. Izven. Znižane cene.

Prireditve in zabave

III. obšestveni večer za župnijo Marijinega Oznanenja bo v nedeljo 6. t. m. ob 8 zvečer v frančiškanski dvorani z izbranim sporedom, ki smo ga priobčili večeraj. Predprodaja vstopnic v pisarni Pax et bonum. Sedeži od 20 din navzdol, stojišča pa 4 din, dijaška 3 din. — Čisti dobiček se bo raz-delil med najubožnejše družine in otroke v naši župniji.

Skerjančeva simfonična kantata za soli, zbor in orkester »Zedinjenje«, je izredno pomembno delo novejših slovenske glasbene literature. V svoji koncepciji je izredno zanimivo in nímamo po-dobnega in tako odličnega dela, kakor je najnovejša Skerjančeva skladba, ki se bo izvajala v pone-deljek, dne 7. t. m. ob 20 v veliki unijski dvo-rani. Vstopnice in spored so v predprodaji v knji-garni Glasbene Matice na Kongresnem trgu. Po-sebno še poudarjamo, da se vrši koncert pod po-kroviteljstvom Njega Veličanstva kralja Petra II. in da je sprejet v vrsto slavnostnih prireditve mestne občine ljubljanske ob 20. letnici našega osvobojenja in zedinjenja.

Tri skladbe za godalni kvartet bodo izvajali člani Ljubljanskega kvarteta v ponedeljek 14. t. m.

Frančiškanska prosveta M. O. v Ljubljani priredi v torek, dne 8. novembra ob 8 zvečer v frančiškanski dvorani skioptično predavanje: »Novejša izkustva o športu«. Ob številnih naj-novejših posnetkih iz vseh panog športa bo predaval dr. Bogdan Brečelj o izsledkih športne medicine v zadnjem času. Predprodaja vstopnic po 3 din v pisarni »Pax et bonum« v franči-škanski pasaži. Člani imajo popust. Na svojem koncertu v veliki Filharmonični dvorani.

Naše dijaštvo

Pevci—pevke! Drevi ob 6 in jutri ob 10 vaja pri oo. frančiškanih za akademsko službo božjo. Vabljeni novi pevci in pevke.

Kino

Zvočni kino Vič predvaja drevi ob pol 9 pre-miero znane operete »Navihanka«. V glavni vlogi Lucie Englisch. Smeh, petje, godba, zabava. Za dodatek zvočni tednik.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20 in mr. Murmayer, Sv. Petra c. 78.

Mestna zdravniška dežurna služba

Mestno zdravniško dežurno službo bo od so-bote ob 8 zvečer do ponedeljka do 8 zjutraj vrtil mestni zdravstveni svetnik dr. Misa Franta, Po-ljanska cesta št. 15/II., telefon št. 32—84.

Maribor

m Proslava blagoslovitve cerkve presv. Rež-njega Telesa v Mariboru bo drevi in jutri. Drevi bo ob 8 cerkveni koncert, ki ga priredi stolno Ce-cilijino društvo s sodelovanjem operne pevke go-spodice Jelke Iglitve, tenorista g. Avgusta Živ-ka in vojaške godbe. Vstopnina: sedeži po 15 in 10 din, stojišča po 3 din, za dijake po 2 din. Čisti dobiček je namenjen za novo cerkev. Jutri, v ne-deljo, pa bo ob 9 novi božji hram blagoslovil škof dr. Ivan Tomažič, ki bo imel sv. mašo in pridigo. Pozivamo Mariborčane, da se teh po-membnih slavnosti v čim večjem številu udeleže.

m Za cerkveni koncert, ki bo drevi ob 8 v novi magdalenski cerkvi, se dobe vstopnice v predprodaji v obeh Cirilovih prodajalnah. Naba-vite si vstopnice pravočasno!

m Pomen šole Glasbene Matice. Ker maribor-ska javnost ni dovolj informirana o pomenu glasbene šole, ki jo ima mariborska Glasbena Ma-tica, nam je sporočilo vodstvo število gojencev, ki se pri Glasbeni Matici šolajo: pouk na klavirju ima 88 gojencev, violino se jih uči 52, solopetje 20, violončelo 6, pripravljalni tečaj 17, glasbeno teorijo 65, dijaški orkester 24, komorne vaje 6, dekliski zbor pa 20. Skupno obiskuje razne glas-bene predmete v tej šoli 298 gojencev.

m Klavirski koncert na dveh klavirjih bosta priredila v sredo, 9. novembra, v dvorani Zadrū-ne gospodarske banke dr. Elfe in dr. Roman Klasi-ne. Vstopnice se dobijo v predprodaji pri »Put-niku«. Na sporedu so dela skladateljev Busonija, Brahmsa in Regerja.

m Mrtvega so našli v Delavski ulici št. 10, pred dvornico, 56 letnega delavca Matijo Kram-bergerja, ki se je obesil.

m Esperantsko društvo v Mariboru ima teden-ske sestanke vsako sredo ob 20 v Narodnem do-mu, III. nadstr., vhod iz Kopališke ulice. Gostje dobrodošli.

m Danes se poročita v mariborski stolnici go-spod Trojan Alfonz, okrajni pristav v Banjaluki, in gospodična Truda Pihler iz ugledne mariborske rodbine. Mlademu paru naše prisrčne čestitke!

m Šahovske novice. V osmem kolu prvenstva UJNZB je Kuster premagal Mavrina, Ante Reins-bergerja, Lukež sen. Karla, Ruper Voduška, Šket Pečija, Gaiger Mišuro, partija Skala : Lukež jun. pa je bila prekinjena.

m Ljudski odbor pripravlja uprizoritev krasne igre »Rožni venec«, ki je posneta po znanem ro-manu, katerega je objavil svoj čas »Slovenec«.

m Ladje na Dravi. Večeraj popoldne sta vzbudila veliko pozornost med pasanti Glavnega mo-stu in prebivalci ob Dravi dva ogromna čolna, ki sta pripelala po reki navzdol. Bili sta to že prav-cati ladji, živoročje pobarvani. V vsakem čolnu je bilo po pet ljudi, ki so ga s krmlji držali v pra-vilni smeri. Najbrž sta ta čolna določena za kak velik brod na Dravi, pa so ju peljali na to mesto kar po vodni poti.

m Do nedavni. V bolnišnico so pripeljali od Sv. Martina pri Duplexu 18 letnega posestniškega sina Petra Tezeha. Fanta so našli večeraj zjutraj njegovi domači v bliž

Nadaljevalno šolstvo v Ljubljani

Seja šolskega odbora strokovnih nadaljevalnih šol mestne občine ljubljanske je bila pretekli mesec v posvetovanju mestnega poglavarstva v Ljubljani. Navzoči člani odbora so bili dr. Ravnihar Vladimir, predsednik, inšp. Pressl Miha, zastopnik kralj. banke uprave, Lužar Fortunat, Malgaj Tone in Vider Josip kot člani mestnega sveta, Rebek Josip, Mihor Robert, zastopnika prisilnih združenj, Ogrin Ivan, zastopnik TOI, Berdajs Jože za Delavsko zbornico, Vider Josip, upravitelj strok. nad. šole na Ledini, inž. Kregar Rado, upravitelj strok. nad. šole na Grabnu, Znidarič Ivan, upravitelj strok. nad. šole na Prulah, Kravos Angela, upraviteljka strok. nad. šole pri Sv. Jakobu, dr. Logar I., mestni zdravnik; referenti Mihelčič Stan-ko, šef šolskega oddelka, in Zagradnik Stanko, blagajnik šolskega odbora.

G. predsednik je uvedel sejo s tem nagovorom: Znano je, da je naloga šolskega odbora strokovnih nadaljevalnih šol poleg skrbi za napredek in uspeh naših šol predvsem finančnega značaja. Skrbeti moramo za šolske prostore, razsvetljavo, kurjavo, strežbo, šolsko opremo, učila, pisarniški material in za vse osebne izdatke — honorarja na naših šolah. Vsi ti izdatki niso malenkostni. MOL ima težavno stališče pri iskanju pokritja teh stroškov.

V lanskem šolskem letu so znašali izdatki za ljubljanske strokovne nadaljevalne šole 704.203 dinarje. Od te vsote je odpadlo na osebne izdatke 492.113 din. Banska uprava je prispevala za obrtno nadaljevalno šolstvo v Ljubljani 200.000 din, Zbornica za TOI 25.000 din, prispevki združenj so pa znašali samo 3576 din. Prispevki združenj so bili v lanskem šolskem letu v primeri z letom 1936-37 skoraj za polovico nižji. Izmed 29 združenj jih je prispevalo za obrtno nadaljevalno šolstvo samo 9. Prispevki vajencev so znašali lani 203.735 din. Toda mesečni prispevki vajencev po 20 din ostanejo pogosto le na papirju. Mestna občina mora ob koncu šolskega leta odpisati mnogim vajencem in vajenkam dolg, ker žive v izredno bednih razmerah. Značilno je, da nekateri mojstri, čeprav so obvezani po pogodbi plačevati šolnino za vajence, tega ne store. Glavno breme izdatkov za obrtno nadaljevalno šolstvo torej sloni na mestni občini in banki upravi.

Šolski odbor strokovnih nadaljevalnih šol je lani upravljal pet strokovnih nadaljevalnih šol. Strokovna nadaljevalna šola za mehansko tehnične obrti na Ledini je štela 12 razredov in jo je obiskovalo v začetku šolskega leta 274, ob koncu pa 257 vajencev. Poučevalo je 16 učiteljev. Izmed vseh vpisanih učencev jih je doseglo učni smoter

233, 12 jih je bilo nesposobnih in 12 neizpranih. Odhodno spričevalo je prejelo 73 učencev. Izdelalo je 92% učencev. Splošna strokovna šola na Vrtači je imela 11 razredov, šteli učencev je pa znašalo v začetku šolskega leta 243 (178 moških in 65 deklic), ob koncu pa 225. Poučevalo je 17 učiteljev. Učni smoter je dosegel 201 učenec. Odhodno spričevalo je prejelo 57 učencev. Izdelalo je skupno 89% učencev. Strokovno nadaljevalno šolo za umetne moške in oblačilne obrti na Prulah je obiskovalo v 12 razredih v začetku šolskega leta 284 učencev (med njimi štiri deklice), ob koncu leta pa 261. Poučevalo je 17 učiteljev. Učni smoter je dosegel 222 učencev (85%), nesposobnih je bilo 21 učencev, 18 jih je pa ostalo neizpranih. Odhodno spričevalo je prejelo 71 učencev. V ženski strokovni nadaljevalni šoli za umetne in oblačilne obrti pri Sv. Jakobu se je šolalo v 13 razredih v začetku šolskega leta 320 učenec, ob koncu pa 300. Največ je bilo krojačic (222). Poučevalo je 18 učnih moči. Učni smoter je dosegel 280 učenec (98%), 14 jih je bilo nesposobnih in neizpranih (7%), odhodno spričevalo je pa prejelo 90 učenec. Strokovno nadaljevalno šolo za stavbne obrti na Grabnu z 12 razredi je obiskovalo v začetku šolskega leta 259, ob koncu pa 244 učencev. Največ je bilo stavbnih mizarjev (82). Učni smoter je dosegel 226 učencev (93%), nesposobnih in neizpranih jih je bilo 7%, odhodno spričevalo jih je pa prejelo 51.

Na ljubljanskih strokovnih nadaljevalnih šolah je bilo lani vpisanih skupno 1380 učencev (med njimi 389 učenec), do konca šolskega leta jih je obiskovalo šole 1287, učni smoter jih je pa dosegel 1162 ali 90%.

Računski zaključek za preteklo šolsko leto izkazuje 704.203 din izdatkov in 705.597 din dohodkov. Prebitek znaša torej 1394.50 din. Mestna občina je šolam nakazala 205.000 din podpore ter je krila 32.23% vseh izdatkov, medtem ko so obrtniška združenja krila le 0.56% izdatkov. Razen tega je mestna občina prispevala še 45.000 din za stavbni sklad.

Proračun za šolsko leto 1938-39 izkazuje 660 tisoč din izdatkov in prav toliko dohodkov. Računajo, da bodo znašale podpore oblasti in korporacij 440.000 din. Na mestno občino odpade 210.000 dinarjev, na banko upravo 200.000 din, na Zbornico za TOI 25.000 din in na obrtniška združenja 5000 din. Od 210.000 din, ki jih da mestna občina, prejme šolski odbor v gotovini samo 150.000 din, medtem ko 60.000 din služi za pokritje izdatkov za kurjavo, razsvetljavo in snaženje. Šolski odbor je proračun soglasno sprejel.

Naše železnice

Pa podatkih glavnega ravnateljstva državnih železnic je znašal primanjkljaj v obratovanju naših državnih železnic (presežek izdatkov nad dohodki) v računskem letu 1932—1933 239.1 milij., leta 1933—1934 je znašal primanjkljaj še 7.2 milij., v naslednjem koledarskem letu 1935 pa je bil dosegel se presežek v znesku 48.6 milij., ki se je naslednjega leta stopnjeval na 100.7, leta 1937 pa narasel na 255.2 milij. din. Izboljšanje finančnega položaja naših železnic je razvidno tudi iz dejstva, da so dolgovale naše železnice dne 31. marca 1935 325.6 milij. din, v blagajnah so imele samo 144 milij. din, do 15. marca 1938 pa so dolgovale drž. železnici bili zmanjšani na okoli 15 milij. din in je imela železniška uprava dne 13. maja v blagajnah 470.9 milij. din gotovine. Železnice, ki so prej morale dobivati dotacije od finančnega ministrstva, so nasprotno v zadnjih treh letih odvedle finančnemu ministertvu v blagajno 973.5 milij. din.

Številke o prometu kažejo, da se je število potnikov povečalo od 1934, ko je bilo najmanjše, na 1935 od 30.1 na 38.2 milij., 1936 na 44.4 in lani na 52.96 milij. Promet zasebnega tovornega blaga je narasel od 1933—1934 na 1935 od 10.946 na 12.093.000 ton, dohodki od 1.261 na 1.345 milij. din, nadalje leta 1936 na 12.424.000 ton in 1.367 milij. din in 1937 na 15.216.000 ton in 1.645 milij. dinarjev.

Zgradile so se naslednje proge, oz. se se grade in se bodo v kratkem začele graditi: Št. Janž-Sevnica 13 km, Bileča-Nikiš 31 km, Ustiprača-Foča 42.5 km, železniški most čez Savo pri Zagrebu, Kraljevo-Čačak 36 km, Metković-pristanišče na morju 20 km, Bihač-Knin 112 km, Kuršumlija-Priština 69 km, Požarevac-Kučev 61 km. Iz 4 milijardnega posojila se bodo gradile naslednje proge: Čačak-Valjevo-Drina-Tuzla, Doboj-Banja Luka 390 km, Karlovac-Bihač 102 km in Črnomelj-Vrbovke 47 km. Za številne druge proge so že dogotovljene trase, oz. je trasiranje v delu.

Danes ob osmih zvečer

jubilejna prosv. akademija

graficarjev v Delavski zbornici

KULTURNI OBZORNIK

Po razstavi »Trojice« v Belgradu

Kakor smo že poročali v kratki vesti, so razstavljalci v Belgradu kot gostje društva »Cvijeta Zuzorič« trije slovenski umetniki, ki so se strnili v društvo »Trojice«, namreč slikar Gobjmir Kos in Miha Maleš ter kipar Franc Gorše. Te dni je bila razstava zaključena in slikarji so se s svojimi deli vrnili domov. Ujel sem slikarja Miha Maleša na njegovi poti pod Tivoli, kjer ima svoj atelje, ter ga pospremil skozi tivolske dvore, kjer mi je v šumu padajočih listov odgovarjal na moja vprašanja o uspehu razstave in o vsem, kar spada zraven.

»Najprej,« je začel, »moram ovreči tisto vest, ki ste jo v »Slovenec« prinesli o naši razstavi, češ da je bilo malo obiskovalcev itd. Zdi se mi, da je bila tista novica pisana takoj prvi dan naše razstave, kajti pozneje je bila ta dobro obiskana ter je vzbudila veliko zanimanje. Skoraj vsa belgrajska javnost, ki se zanima za umetnost — in umetniki sami — so polnoštevilno obiskali slovensko razstavo ter tudi naši ljudje pravijo, da še nobena slovenska razstava ni vzbudila toliko častopisnih ocen kot ta, kar smatramo za velik uspeh. Eden med prvimi je obiskal razstavo naš voditelj dr. Korošec in jo nad dve uri ogledoval, kar smatramo za posebno pozornost ter tudi za odlikovanje, da naše delo morda ni tako brez-pomembno. O ostalem slovenskem občinstvu pa se res ne moremo posebno pohvaliti. Res je, da smo mi razstavo priredili predvsem za srbsko občinstvo, da jim pokažemo slovensko moderno umetnost, toda zdaj se nam, da bi Slovenci morali pokazati več zanimanja za svojo umetnost, kot so jo pa ob tej priliki. Nismo pričakovali takega obiska, kot se je zgodilo z nekim umetnikom iz

Like, ko so njegovi krajanji z zastavo na čelu in 2000 po številu istočasno prišli na ogled njegovih del. S tem ne rečemo, da Slovencev ni bilo, toda da se Slovenci kaj preveč ne udeležujejo slovenskega kulturnega življenja v Belgradu, pa bi mi lahko potrdili.

»Na srbsko občinstvo je razstava napravila velik vtis. Tako so nam zatrjevali srbski umetniki in kritiki, pa tudi časopisne kritike to lahko potrdi. Nad 20 naših del je ob tej priliki bilo reproduciranih, kar je veliko, in nismo toliko pričakovali. V splošnem so naša dela sprejeli navdušeno, vsekozi pa pozitivno ter so ugotovili predvsem mladost, ki veže iz razstave. Nad vse pa so pohvalili slovenske bibliofilske izdaje knjig, trdeč, da smo v tem Slovenci na evropski višini nad Belgradom in Zagrebom. Razstava je bila resna in kvalitetna, so pisali časopisi, le pogrešali so nekoliko — Pariza! Zanimivo je to, kajti srbski umetniki so vsi pod vplivom francoskega zapada — imajo pač močnejši šolanja in stipendij, ki jih mi nimamo! — ter so na primer prav pri Kosu videli sledove nemške slikarske šole, kar so šteli za minus. Jaz si pa prav to štelam za plus, da nismo samo podružnica Pariza, temveč da skušamo preko raznih struj prodreti v domače slikarske probleme in osnove ter v lastne individualnosti, in hočemo podajati slovensko umetnost, v barvah in pojmovanju.

»Se to bi mogoče omenil, da je srbska družba, v kateri sem bil gost vse te dni, do dna priprana, da se nam Slovincem godi najbolje v Jugoslaviji, ter da se pri nas cedi mleko in med tudi umetniku. To je tam doli splošno mnenje, ki ga je težko izpodbijati. Ne vem, kako da se jih je prišla taka misel, ko niti ne slutijo, kako naš umetnik živi. Toda vsi ti krogi, bodisi umetniki ali kritiki, so pa edini v tem, da je nam Slovenec potrebna slikarska šola, akademija, za katero se potegujemo, ter podpirajo naše težnje z vso močjo. Upajamo, da jo bomo dobili, kajti prav ta razstava je tudi pokazala, da je naša umetnost

Gospodarska literatura

Trgovski tovariš št. 9—10 (glasilo Trgoveškega društva Merkur za Slovenijo) prinaša podatke o našem kreditnem zadrugištvu in osrednjih združnih organizacijah od leta 1929 dalje v uvodnem članku, nato še številke o slovenskih regulativnih hranilnicah za 1936 in 1937, nadalje članke o svetovni produkciji in cenah, vojnem gospodarstvu Japonske, mednarodne in domače gospodarske preglede. Zlasti je obsežen pregled našega denarnega trga v septembru in oktobru.

Glasnik Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine prinaša v oktobrski številki članke o gospodarski okrepitvi Jugoslavije, razdelitvi surovin na svetu in svetovni trgovini ter industrializaciji. Obsežna je gospodarska kronika in pregled trgovinskih sporazumov ter zunanje trgovine ter sploh blagovnih tržišč.

Naše gospodarstvo v zadnjih treh letih. Glavni odbor Jugoslovanske radikalne zajednice v Belgradu je izdal s sodelovanjem gospodarskih strokovnjakov več brošur o našem gospodarstvu v zadnjih treh letih. Tako smo prejeli brošuro št. 5 z naslovom »Gospodarski načrt dr. Milana Stojadinovića ustvarja osnove narodnega blagostanja,« nadalje št. 7 »Železnice v službi narodnega gospodarstva«. V vseh brošurah je uporabljena tudi mnoga statistična gradiva, ki drugače ni objavljeno, zaradi tega bodo prišle prav vsem, ki se zanimajo za naša gospodarska vprašanja v zadnjih treh letih.

Eskontiranje italijanskih klirinških nakaznic. Kakor za področje ljubljanske podružnice Narodne banke, tako je Narodna banka tudi za področje svoje mariborske podružnice odobrila, da sme ta podružnica odkupovati italijanske klirinške nakaznice od lastnikov malih žag in malih trgovcev z 2.5% skonta.

Novi član uprave Prizada. Na mesto višjega svetnika ministrstva trgovine in industrije g. dr. Avgusta Pavletića je prišel v upravni odbor Prizada g. dr. Milutin Petrović, upravnik zavoda za pospeševanje zunanje trgovine.

Zorka, prva jugoslovanska družba za kemično industrijo, d. d., Belgrad bo v tork 8. novembra svečano začela z obratovanjem novozgrajene kemične tvornice v Šabcu. V to svrhu bo vozil iz Belgrada poseben vlak v Šabac, ki odhaja iz Belgrada ob 7.20 zjutraj. Posvetitev tvornice bo ob 11.15 ter bo temu aktu prisostvoval tudi predsednik vlade g. dr. Milan Stojadinović.

Podružnica Jugoslovanske Solway tvornice v Belgradu. Jugoslovanska Solway tvornica, d. d. v Lukavcu (drinska banovina) je odprla svojo poslovnico v Belgradu. Za poslovodja je imenovan prokurist Mervar Ivo.

Invalidska uredba. Te dni bo objavljena uredba o reguliranju materialnega položaja vojni invalidov v naši državi.

Obtok bankovcev v Nemčiji se je po izkazu Reichsbanke povečal za 717 na 8.123 milij. mark. To je v zvezi s povečanjem izposojil banke za 818 na 7.575 milij. mark. — Računajo, da je bilo v teku meseca septembra na sudetskoneštem ozemlju zamenjanih čeških kron za marke že za okoli 200 milij. mark. Ta zamenjava se bo vršila po višjem tečaju še do srede novembra.

Holandška banka izkazuje v dobi od 24. do 21. oktobra povečanje obloka bankovcev zaradi potreb ultima za 318 na 1.046 milij. goldinarjev. Inozemski depoziti zlata v Holandiji so narasli za 20 na 318 milij. goldinarjev.

Fuzija v sudetsko nemškem ozemlju. Iz Liberca (Reichenberg) poročajo, da so tamojšnji denarni zavodi dne 2. novembra začeli poslovati normalno. Fuzionirala se bosta: Kreditanstalt der Deutschen in Allgemeine Volkskreditanstalt. Prvi zavod ima nad 1 milijardo kron bilančne vsote. Podružnice teh bank, ki ostanejo na Češkem, bodo upravljane iz Prage, dočim bo sedež novega zavoda v Libercu.

Židovsko premoženje v Avstriji. Pri Vermögensverkehrstille na Dunaju je doslej bilo prijavljenih 2.5 milijarde židovskega premoženja. Pri tem je upoštevati, da je bilo potrebno prijaviti samo premoženje nad 5000 mark.

Borza

Dne 4. novembra.

Jenar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen na 237.20—238.80.

Nemški čeki so se v Ljubljani in Zagrebu okrepili na 14.20 do 14.40, v Belgradu na 14.18 do 14.38. Nadalje so v Zagrebu beležili za konec novembra 14.15—14.35, za sredo decembra 14.20 do 14.40.

Grški boni so beležili v Zagrebu 34.65—35.35, v Belgradu 34.40—35.10.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 2,538.945 dinarjev, v Belgradu 2,489.000 din. Nadalje je bilo v Belgradu prometa v efektih 1,120.000 din.

po duhu drugačna kot srbska, ter da zahteva tudi nadaljevanja po svoji slovenski tradiciji, torej po našem narodnem duhu. Če smo kaj v tej smeri doprinesli k čistejšemu razlikovanju ter k večji cenitvi slovenske slikarske umetnosti, smo storili veliko, dovolj, da smo lahko zadovoljni z razstavo ter smo hvaležni družini »Cvijeta Zuzorič«, da nam je dala možnost razstavljanja v naši državni prestolnici.

Italijanski prevod Cankarjeve ertice »Budalo Martinec«. V reški italijansko-jugoslovanski reviji »Termin« št. 25—26, je izšla v prevodu Bruna Nera ertica Ivana Cankarja »Bebec Martinec« pod naslovom »Martino il semplice diotoc.

Teden boja proti raku v poljskem radiu. — V dneh 23. do 30. novembra priredijo poljska zdraviliška društva teden boja proti raku pod predsedništvom predsednika republike profesorja Moscickega. V tem času se bodo vršila razna zborovanja učenih zdravniških društev, kjer bodo govorili sami najboljši specialisti v boju proti novotvorbam. V radiu samem pa bodo predavanja »O žarkih radia ter Roentgena ter njih odkriteljih« (doc. Pawlowski). »Organizacija boja proti raku« (D. Lukaszyc). »Kaj je rak in kakšne so možnosti njegovega zdravljenja« (dr. Laskowski). Poleg tega bo še več drugih predavanj.

20-letnica katoliške univerze v Lublinu. — Obenem z novo Poljsko je nastalo v Lublinu tudi katoliško vseučilišče s pravico javnosti, ki ga je ustanovil duhovnik dr. Radziszewski s pomočjo dobrotnika K. Jaroszymskega ter vse poljske katoliške javnosti. Zdaj so se začele jubilejne 20-letne proslave.

»Luč« št. 3. — Ta otroški list, naslednik priljubljenega »Angelčeka«, izhaja zdaj že četrto leto ter je lepo urejevan. Prinaša tudi lepe, okusne ilustracije ter reprodukcije, s katerimi se otrokom ne goji samo verska vnema, temveč tudi estetski ukus. Velja je 5 din ter jo vsem starešem toplo priporočamo.

Ljubljana — tečajji s primom:

Amsterdam, 100 hol. gold.	2391.35—2405.95
Berlin, 100 mark	1758.03—1771.91
Bruselj, 100 belg.	742.70—747.76
Curih, 100 frankov	996.45—1003.52
London, 1 funt	208.70—210.76
Newyork, 100 dolarjev	4361.00—4397.32
Pariz, 100 frankov	116.82—151.74
Praga, 100 kron	150.64—151.74
Trst, 100 lir	230.19—233.27

Curih. Belgrad 10, Pariz 11.7375, London 20.98, Newyork 440.875, Bruselj 74.55, Milan 23.20, Amsterdam 239.45, Berlin 176.35, Stockholm 108.10, Oslo 105.45, Kopenhagen 93.70, Praga 15.12, Varšava 82.85, Budimpešta 87.50, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.25, Buenos-Aires 110.375.

Vrednostni papirji

Ljubljana. Drž. papirji: 7% investicijsko posojilo 98.50—100, agrarji 61—62, vojna škoda promptna 473.50—476, begluške obveznice 91—92, dalm. agrarji 91—92, 8% Blerovo posojilo 98.50 do 100, 7% Blerovo posojilo 92—93, 7% posojilo Drž. hip. banke 100—102, 7% stab. posojilo 98.50—99. — Delnice: Narodna banka 7.350—7.450, Trboveljska 185—195.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 98—99, agrarji 59—60, vojna škoda promptna 474—476.50 (476.50), begluške obveznice 90—91, dalm. agrarji 89.50—90.50, 8% Blerovo posojilo 98.25—98.50 (98.50), 7% Blerovo posojilo 91.50—92 (91.50, 92), 7% posojilo Drž. hip. banke 100 denar, 7% stab. posojilo 98—99. — Delnice: Narodna banka 7.350 denar, Priv. agrarna banka 220 denar, Trboveljska 200 blago, Gutmann 50—60, Isis 20 denar, Osj. sladk. tov. 110 blago, Osješka livarna 160 denar, Jadranska plovba 350 denar.

Belgrad. Drž. papirji: 7% investicijsko posojilo 99.25—100 (99.50), agrarji 60.25—61, vojna škoda promptna 476.25—476.75 (476.50), begluške obveznice 90.75—91 (91), dalm. agrarji 90.25 do 90.50 (90.50), 4% sev. agrarji 59.75—60 (60), 8% Blerovo posojilo 98.75 denar, 7% Blerovo posojilo 92.25—93 (92.25, 92), 7% posojilo Drž. hip. banke 101—103, 7% stab. posojilo (98). — Delnice: Narodna banka 7.40 blago, Priv. agrarna banka 228.50—230 (233, 228).

Žitni trg

Novi Sad. Oves bač, srem., slav. 142—144. — Tendence mirna. Promet srednji.

Sombor. Moka bač. Og. 245—255, 225 do 235, 205—215, 185—195, 150—160, 110—115. — Tendence neizpremenjena. Prometa 79 in pol vag.

Živina

Ptujski goveji in konjski sejem 2. novembra. Prignanih je bilo (v oklepajih število prodanih glav): 67 (8) volov, 235 (74) krav, 12 (4) bikov, 35 (3) juncev, 62 (21) telic, 99 (13) konj in 6 (4) žrebci, skupno 516 (127) komadov. Cene: volji 4.25 do 5.50, krave 2.50—4.25, bikji 4—4.50, junji 3.50 do 4.25, telice 4.25—5.50 din za kg žive teže, konji 660—4800 din din po kom. in žrebca 800—1750 din po kom. — Prihodni sejem bo 15. novembra.

Ptujski svinjski sejem 3. novembra. Prignanih 147 svinj in 171 prašev, skupno 318 glav, prodanih 113. Cene: prašci od 6—12 tednov stari 80 do 165 din za kom., pršutari 7.25—8, debele svinje 8.25—8.50, plemenske 7—7.25 din za kom. — Prihodni sejem bo 9. novembra.

— Vsi, ki mnogo jedo in stalno sede in trpe zaradi tega prav pogosto na trdi stolici, naj pijejo vsak dan čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, ki se mora poprej segreti. Davno preizkušena in priznana »Franz-Josefova« voda se odlikuje po svojem sigurnem učinku in prijetni porabi.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

»Naš roč«, št. 3. — Prinaša v tej številki: Ludovik Mrzel: Ivan Cankar kot otrok. — Cvetko Golar: Na sprehodu s Cankarjem. — Anton Ingolič: Sirote. — Anica Černejeva: Pismo iz Slovenskih gor. — Vlado Klemenčič: V gorah. — Alojz Gradnik: Avtomobil (pesem, prevedena iz ruščine). — Lažnik in resnica (iz bolgarske prevoda K. Špur in St. Atanasov). — Anica Črnejeva: Naša lutka. — Ozdravljeni bolnik (Hebek) Danica Gruden: Cestarjeva. Pavel Kunaver: V črnom hrastu. Karel Širok: Murli. Opazovanje narave ob vseh svetih. — Joža Zupančič: Črnilnik. Vilim Kunst: Za tri dinarje elektrike. Andrej Skulj: Beseda o sadju. Angela Vodetova: Brankove počitnice. — Lovec in ujeđa. — Slaba vest. — Noetova barka. — Zgodbica brez besed. — Mladina piše. — Križanka itd.

Predsednik Karpatske Ukrajine msgr. Vološin je bil te dni promoviran za doktorja ukrajinske univerze v Pragi. Ob tej priliki je imel lep programatičen govor o Ukrajincih in delu za ukrajinsko kulturo.

V seriji »Kosmose« Geze Kohna je izšlo znano Jungovo delo »Psihološki tipi« v prevodu dr. Milana Djurića in s predgovorom drugega srbskega filozofskega pisca Vladimirja Vujčića.

V Belgradu je izšla prva številka nove revije »Dom i škola«, ki je namenjena srednješkoli mladini. Izhajala bo dvakrat mesečno na treh tiskovnih polah.

Zadnja številka (8.) »XX. vek« prinaša med ostalim: Socialno v umetnosti (Branko Lazarevič), Meštrovčevi verski in svetopisemski motivi (Branko Mašič), Za zgodovinski institut v Dubrovniku (dr. Jovan Radonjić), Naša narodna rezbarska umetnost (dr. M. Todorović) itd.

Po časopisnih napovedih izide konec decembra prvi zvezek nove neperiodične publikacije z naslovom »Zbornik 1939«, in sicer v Belgradu. Ob ravnanju bodo književni, umetniški in znanstveni problemi. — Izdaja odbor pod vodstvom pesnika Toneta Seliskarja.

»Leteča kapela« v severnih polarnih krajih

Znano je ime misijonskega patra Schulteja, ki ga imenujejo tudi »letečega patra«. Ta v svojem letalu obiskuje severne ledene kraje ter njihove redke prebivalce ter med njimi utrjuje evangelij. Sedaj poročajo, da bo prihodno pomlad prvikrat z »letečo kapelo« obiskal svoje vernike v vzhodni Kanadi. Kapela je bila nalašč zanj in v ta namen zgrajena. Kapela je letalo, ki je nekaka vmesna oblika tovornega in potniškega letala. Na primernem kraju v letalu je vdelan majhen oltar, v posebnem oddelku pa so spravljene masne potrebitine.

Na svojih obsežnih poletih, ko bo obiskoval

svoje verske občine v tistih divjih in ledenih krajih, se bo pater Schulte vozil s svojo »letečo kapelo«. Spuščal se bo na tla v vsaki naselbini, kjer živi le kaj Eskimov ali belih trgovcev s kožuhovino. Tem zapuščenim ljudem bo bral sveto mašo ter jim delil svete zakramente. P. Schulte v teh severnih krajih deluje od leta 1936. Vsako leto prebije na svojem letnem misijonskem potovanju najmanj 3 mesece. Ko se iz polarnih krajev vrne na jug, potuje po Kanadi in USA, kjer ima javna predavanja o vsem, kar je v polarnih krajih videl in doživel. Z dohodki teh predavanj potem poskrbi za naslednje misijonsko potovanje.

Lov na vrane kakor pri nas na sloke

V Vzhodni Prusiji živi ljudstvo, ki svojo deželico imenuje Kur. Najbrž so nekdanji prebivalci tamkaj ostanki sedaj izumrlega naroda Kurov. Od tod prihaja tudi ime sosednje dežele Kurlandija. Torej Kuri imajo sedaj visoko lovsko sezono, ker se je zadnje dni oktobra tamkaj začela selitev vran. »Vrane se selijo« je tamkaj približno tak klic, kakor pri nas, kadar se oznani, da so sloke prišle. Nam se kar smešno zdi, da bi kdo vrane lovil, ker pri nas vrane pokončajo le kot škodljivce, nikdar pa je ne love kot lovno žival. Vranji lovci v Kuru so sedaj skoraj noč

in dan na nogah ter zasledujejo polet vranjih jat, ki se pred hudo zimo selijo v južne kraje.

Kuri žive ob morju ter se v glavnem pečejo z ribištvo. Kadar pa vrane nastopijo svojo pot, takrat iz ribiča postane tudi lovec, ki je za ta lov tudi nad vse primerno opremljen. Vrane love v posebne mreže, v katere jih zvabljaajo s pomočjo posebnih vabnikov vranjega rodu. Take vabnike lovci dolga leta doma pridno odgajajo in dresirajo. Ti vranji lovci se še vedno drže starodavnih navad, da ujeto vrano tako ugrizejo, da žival pogine. To nalogo izvršuje poseben mojster, ki ima tudi ime »mož, ki vrane grize«. Dandanes pa to navado že precej opuščajo. Dandanes ti vzhodni Prusi vrane ne grizejo več, marveč jih love in potem drugače usmrte.

Kakor poročajo, bo letos vranji lovski plen precej obilen. Tako na primer je neki ribič v kraju Perwelk samo en dan ujel 100 vran, drugi pa celo kar 130. Tak uspeh je za ribiča velikega denarnega pomena, ker ribiči potem ujete vrane prodajo na trgu, kjer jih kupujejo gospodinjice. Tamkaj namreč vrane radi jedo ter vranjo pečenko bolj čislajo kakor pri nas marsikatero drugo delikateso. Sicer pa vrane ne jedo samo tam v Vzhodni Prusiji, marveč tudi marsikje drugje. Tako na primer na Madžarskem silno radi jedo vrane, ki jih pripravljajo v ogrskem guljažu. In Prusi in Madžari trde, da je vranje meso nenevarno okusno in slastno. Torej dober tek!

Ženske ustrahovale tri drzne roparje

Boj med 30 ženskami in 3 roparji v frizerskem salonu

Ves Newyork se te dni krohoti, kako se je predzrim gansterjem godilo v nekem damskem frizerskem salonu, kamor so vdrl, da bi izropali blagajno in ljudi.

Na bogati Peti Avenui se je to zgodilo, kar je bilo splošno sicer silo nevarno, pozneje pa se je spremenilo v zabavno zadevo. Newyorški bogataši že več tednov trepetajo zaradi drznosti tolovajske trojke, ki vdira v blagajne kar pri bellem dnevu ter strahuje ljudi. Šele pred nekaj dnevi so tisti trije rokovanjci vdrl v trgovino nekega draguljarja v hotelu »Astoria«, kjer so draguljarja najprej z revolverji ustrahovali, nato zvezali, mu zamašili usta in nato začeli pleniti. Takrat pa je stopil v trgovino neki kupec. Tolvaji so brž napravili silo prijazne obzore ter so kupcu prijazno »postregli«.

Ko se jim je doslej vse dobro posrečilo, so te dni napadli frizerski salon v bogati newyorški četrti. V tisti salon prihajajo na olepšanje svoje obraza najbogatejše Američanke. Upali so pač, da se jim bo ta napad dobro splačal. Ko je bilo v salonu največ ljudi, je pridrl po cesti eleganten avtomobil ter obstal pred salonom. Iz avto so stopili trije elegantni gospodje ter stopili v salon. Dva sta z revolverji strahovala uslužbenice in bogate obiskovalke, tretji pa je praznil blagajno, iz katere je vzel 300 dolarjev. Frizer sam je od strahu zlezal za svoj pull ter se je še dolgo časa potem po vsem životu tresel.

Ko so roparji prišli v salon, je bilo v salonu kakih 30 bogatih žensk, ki so si ene dale frizirati lase, druge striči nohte na nogah ali na rokah, tretje so se dale masirati itd. Eden izmed roparske trojice je počasi z napetim revolverjem stopal po salonu ter pregledoval položaj in jemal, kar se je dalo vzeti. Tako je stopil v poseben prostor, kjer je maserka ravno masirala bogato damo. Maserke so navadno močne in odločne ženske. Tudi ta ni izgubila živcev, ko je pred seboj zagledala revolver, temveč je na vso moč nahučila dedca: »Glejte, da se brž poberete!« Ropar pa tudi ni bil človek, ki bi bil vajen ubogati take besede iz ženskih ust. Pač pa je mirno ogledoval, kje ima bogata gospa svojo ročno torbico. Komaj pa je ropar zgrabil torbico, se je bogata ženska na vso moč razjezila. Kakor divja je planila pokonci, se zaletela v roparja ter mu prisilila od vsake strani po več klofut, ki so padale tako hitro, da se ropar niti zavedel ni. V tistem hipu je planila na noge tudi maserka ter od druge strani začela obdelovati roparja. Ta se je umikal, dokler se ni umaknil v prvo sobo. Ko so ženske v prvi sobi videle, kako korajžni sta oni dve, ki sta sami napadli roparja, so se sedaj dvignile kakor en mož. Vseh 30 žensk se je zaletelo v tiste tri roparje. Kaj pomaga še tolika hrabrost in še tolikšna zvižanost, ko pa si zoper 30 ženskih furij brez moči. Ženske so roparjem kar v

Angleži so razpisali 5000 funtov šterlingov nagrade tistemu, ki ji živega ali mrtvega izroči voditelja palestinske arabske vstaje. Vodja arabskih upornikov je Arel Abdul Razzag, ki ga vidimo v skupini jezdecev na tej sliki na skrajni levi, ko jezdil svojega iskrega arabea. Slika je bila posneta v judskih hribih.

Tri leta ječe za divje lovce

Na Nemškem so zadnja leta začeli nad vse strogo nastopati zoper lovske tatove in divje lovce. Močno je poostrelena lovska zakonodaja, ki se z njo sedaj ne sme šaliti noben divji lovec. Kakor je prestroga zakonodaja navadno brezuspešna, tako pa je na drugi strani treba reči, da marsikdo zasluži tako strogo kazni, kakor je pokazala sodna obravnava zadnje dni oktobra pred kölnskimi sodniki. Tako hudega primera tamkajšnji sodniki že 20 let niso obravnavali. Zagovarjalo se je 21 divjih lovcev, starih od 21 do 45 let.

Ti obtoženci so imeli na grbi nenavadno visoko število divjadi, katero so pokončali. To so

uganjali dolga leta, ne da bi jim bil kdo mogel priti na sled. Sedanja preiskava je dognala, da so v teku zadnjih 8 let ti možje pokončali najmanj 50 jelenov, 50 srn ter nešteto glav drobne divjadi. Vse to pa je znano le iz dveh gozdov iz okolice Kölna. Koliko imajo še na vesti, tega seveda možaki ne bodo povedali. To bi samo na sebi še ne bilo tako razburljivo, najhujše pa je, da so ti divji lovci lovili in iztrebljali divjad na posebno krut in divjaški način. Z navadnimi lovske puškami so streljali brez razlike vsakršno

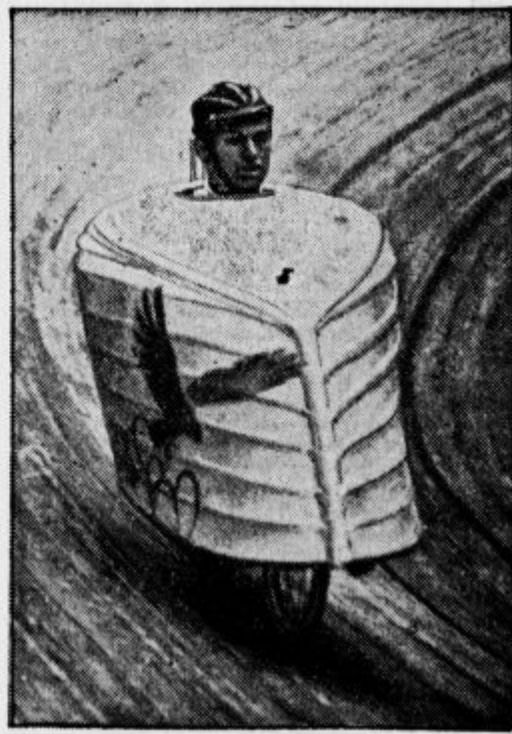
Za generalnega poročnika nemške armade je bil povisan sloveči vojni letalec Ernst Udet.

divjad, ki jim je pritekla na strel. Ker so lovili bolj ponoči, da so se laže skrivali, so si dali na puške pritrditi posebne žaromete, s katerimi so oslepili žival, nakož so streljali. Lovili pa niso le z lovske puškami, marveč tudi z navadnimi frobertovkami, v zanke, pasti itd., ter so zasledovali vse, ne glede na to, ali je žival breja ali mlada. Tak lov napravi seveda v lovišču ogromno škodo. Najhujše sodniki divjim lovcem zamerijo, ker niso lovili niti iz potrebe niti iz posebne lovske strasti, marveč iz gola dobička. Da so v lovišču res strašno mesarili, je dokaz to, da je samo en lovski čuvaj v svojem delu lovišča našel 10 srn, ki so poginile, ker so bile zastreljene ali pa ujele v zanke.

Državni pravdnik je zahteval najvišjo kazni, da bo kazni svarilen zgled drugim. Sodniki so glavne obtožence res obsodili na tri leta ječe, druge na 2 leti, manjše krivce pa na pol leta. Oproščen je bil samo eden. Da obtoženci niso bili ljudje, ki bi zaslužili kaj obzira, sledi iz tega, ker se je kmalu nato zoper isto družbo divjih lovcev začela druga obravnava zaradi tega, ker so kmalu iz hlevov kradli živino ter jo prodajali drugam.

Strelna ima čudna pota

Na Estonskem so imeli pred kratkim hudo nevihto. Med nevihto je streha udarila v neko kmetijo ter na ognjišču razbila vse lonce kakor tudi ognjišče samo. Hišno gospodinjico, ki je stala pri ognjišču, pa je strela omamila in jo vrgla po tleh. Nato je strela švignila v shrambo, kjer je domača hči ravno izbirala živež za kuhinjo. Tudi tam je strela marsikaj razbila ter vrgla ob tla hčerko, ki je nezavestna in poškodovana obležala. Iz hiše je strela udarila na dvorišče, kjer so delavci ravno imeli opravka pri mlitnici. Razbila je seveda mlitnico ter poškodovala enega delavca. Strelna je torej prebredla vso hišo in dvorišče ter poškodovala tri ljudi. Vendar so si vsi trije kmalu opomogli.

Kolo s karoserijo je izumil Francoz Jules Rossi. Poskusi so pokazali, da je s tem kolesom v 4 minutah in 56 sekundah prevozil 4 km.

Novi šef nemškega generalnega štaba je postal general Halder.

Zaklad v beračevem klobuku

Iz Varšave poročajo: Ze večkrat je bil odkrit kak bogat berač in večkrat se je že dogodilo, da je bil berač bogatejši kakor pa tisti, ki je beraču miloščino dal. Dogodilo se je celo, da je bil samo en berač bogatejši kakor vsi tisti, ki so mu dajali vbogajme. Tudi te dni je poljsko časopisje poročalo o takem primeru. Poljska policija je namreč začela hud boj zoper berače. Pri svojih racijah so policijski organi prijeli več beračev, ki so v svojih capah imeli zašito kar celo premoženje.

Te dni je bila taka policijska racija zoper berače tudi v Lvovu. Prijeti so bili več pohajčev in beračev, pri katerih so našli mnogo denarja. Nekateri so imeli v capah do 10.000 poljskih zlotov vrednosti, kar je v našem denarju čez 80.000 din. Največ so dobili pri beraču, ki je vse svoje premoženje nosil s seboj v razcapanem klobuku. Premoženje je imel shranjeno v majhni škaticli, ki je bila tako majhna, da jo je imel pod klobukom. Poleg mnogo tisočev zlotov so dobili v škaticli mnogo bankovcev po 100 ameriških dolarjev.

Angleški polkovnik P. T. Etherton, ki ga kaže naša slika, hoče poleteti okoli sveta nad ravninko, ne da bi med poletom kdaj pristal. Benčin in olje mu bodo med poletom dovajala druga letala, ki ga bodo v zraku spremljala, v njegov tank. Mož upa, da bo obletel zemljo v 6 dneh in 6 nočeh.

Mož, ki je stražil milijarde

Franoska javnost je vsa preplašena zaradi razbojniških napadov, ki so se zgodili zadnje čase na Francoskem. V tej zvezi so listi začeli imenovati tudi ime starega moža, ki je nekoč skozi 15 let stražil prevoze zlata skozi Francijo, in ki je tako stražil, da se nikdar ni zgodila nobena škoda. Mož se piše »Laclef«. Njegov oče in ded sta bila carinika na francosko-švicarski meji. Nju na službo sicer ni bila prijetna, še manj prijetna pa je bila njegova. Mož si je vse življenje želel bolj nevarnih in odgovornih nalog. In leta 1913 jo je dobil. Takrat so mu zaupali, da je spremljal vagon zlata, ki so se od švicarske meje vozili v Bordeaux. Takrat je bil mož 50 let star. Vagoni so bili majhni in neznatni, ko so v vlaklu drdrali svojo pot proti cilju. Na zavori pa je stal budni stražnik, ki je noč in dan pazil svoje vagon, tako da se nikdar ni nič zgodilo, dasi so razbojniki tudi takrat poskušali priti do zlata. Vsak teden je drdral vagon zlata, vreden svojih 15 milij. frankov, skozi Francijo. In vsledar je bil stari Laclef na straži. To je delal celih 15 let, ko je nazadnje zaradi starosti moral v pokoj. Njegova pokojnina je sicer skromna, vendar je mož zadovoljen. Morala bi biti mnogo večja, ker njemu se ima Francija zahvaliti, da je ohranila milijone. Dasi rad pripoveduje to in ono, kako so ga hoteli razbojniki premotiti, vendar določnega nikdar ne pove, da ne bi sedanjim tolovajem dal s tem navodila, kako naj primejo zadevo.

Takile so sedaj moderni pariški zimski klobuki in taka je moderna kožuhovina okoli vratu.

Tudi mi smo danes v stanju, nuditi ževlje po nizkih cenah:

otroški ževlji že od	Din 18—
ženski ževlji z usnjenimi pod-	
plati	68—
moški ževlji z usnjenimi pod-	
plati, nizki	78—
moški ževlji z usnjenimi pod-	
plati, visoki	95—
snežke	69—
gumi-škornji za dame	75—

ANT. KRISPER LJUBLJANA, MISTNI TRG 26

Celje

c Uradni dan Zbornice za TOI za Celje in celjsko okolico bo v torek 8. novembra od 8—12 dopoldne v posvetovalnici Zdrženja trgovcev za mesto Celje, Razlagova ulica.

c Slavnostno zborovanje v proslavo 70-letnice obstoja grafične organizacije v Sloveniji priredi v nedeljo ob 10 dopoldne v mali dvorani Celjskega doma celjsko poverjenstvo zvezne organizacije SGRJ. Sodeloval bo salonski orkester celjske železničarske godbe, na sporedu pa so tudi uvodni pozdrav, deklamacija, govor, pozdravi zastopnikov itd.

c Koncert poštnih nameščenec v Celju. — Godbeno društvo poštnih nameščenec v Celju priredi drveni ob 8 v veliki dvorani Narodnega doma koncert. Vabljeni!

Suha bukova drva

prodaja mlin Majdič, Celje

c Šolski upravitelj g. Prisljan častni član občine Pilštanj. Včeraj je izročil pilštanski župan šolskemu upravitelju v Petrovčah g. Prisljanu Janu častno diplomu, s katero je g. upravitelj bil imenovan za častnega člana pilštanske občine. G. upravitelj Pilštanj je bil namreč več let upravitelj v Pilštanju, kjer so ga vsi zelo vzljubili. Pred letom dni je bil prestavljen za upravitelja v Petrovčah. Tudi tukaj si je v kratkem času pridobil srca mladine in vseh. G. upravitelju, vnetemu delavcu v katoliških organizacijah, iskreno čestitamo!

c Nedeljski šport. Jutri, v nedeljo, bo v Celju zelo bogat nogometni spored. Ob 2 popoldne bo na Glaziji prvenstvena nogometna tekma med SK Jugoslavijo in SK Celjem. Ob pol 3 bo na igrišču pri Skalni kleti prvenstvena nogometna podvezina tekma med celjskimi Atletiki in SK Olimpom.

c Celjska mestna občina razpisuje dobavo omar, miz in polic za delavnico in skladišče vodovodne delavnice v hiši Gosposke ulice 20. Ponudbe je vložiti do 10. novembra.

Neža Vrbovšek živi

Celje, 4. novembra.

Celjski okraj še ni doživel tako zagonečnega in zverinskega umora, kot se je odigral v ponedeljek ponoči ob Voglajni pri Celju. Orožništvo se je na vse načine trudilo, da bi zvedelo, kdo je umorjenka in tako doseglo možnost razjasniti umor. Štórski orožniki so, kot so mislili, prve uspehe že dosegli. Danes dopoldne pa se je bliskovito raznesla novica po Celju in okolici, da Neža Vrbovškova živi in da so bile vse preiskave brezuspešne, da so se motili jetniški pazniki, ki so spoznali na sliki umorjeno Vrbovškovo, da se je zmotil celo njen mož, ki je snoči, ko so mu pokazali sliko umorjenke, trdil, da je to njegova žena.

Danes okrog pol 12 dopoldne je prišla v pisarno dr. Ernesta Kalana na Kralja Petra trgu žena, ki se je ustavila v predsobi. Ko jo je kon-

Ptuj

Koncert Pevske zveze — ptujsko pevsko okrožje bo v nedeljo, 6. t. m. v Društvenem domu ob 15. Sodelujejo pevski zbori iz bližine Ptujja. Skupne zborove vodi g. prosvetni inspektor prof. M. Bajuk iz Ljubljane. Sedeži 10, 8 in 6 din, stojnice 3 din. Vsi prav iskreno vabljeni!

Člani II. in mladi II. ptujskega fant. odseka imajo svojo redno telovadbo v torek in soboto od 15—17 za mladce II. in vsako sredo in petek od tri četrti na 16 do tri četrti na 18 za člane II.

Jesenice

Sestanek JRZ na Hrušici. V nedeljo, dne 6. novembra ob pol 8 zvečer bo politični sestanek članov in somišljenikov JRZ v društveni dvorani Točna in polnoštevila udeležba!

»Na mejah« je postal tednik in izide prihodnja številka v ponedeljek, nadaljnje številke pa vsako soboto.

Kranj

Vlom v dežnikarno Jenko. V včerajšnjem »Slovenec« smo poročali o vlamu in tatvini v dežnikarno Jenko in smo med drugim omenili, da je našel neki delavec na poti v Čirče škaflo z manjvrednimi denarnimi listinami. Zaradi preiskave so orožniki dotičnega delavca aretirali, vendar se je dokazalo, da je dotični delavec pri tatvini popolnoma nedolžen, zato so ga še v četrtek izpustili iz zaporov. Ko je listine našel, jih je smatral kot zavržene, vzel je le škaflo in jo oddal svojemu otroku, obenem pa je povedal ženi, da so bile v škafli neke listine. Žena je nato povedala možu, da so bile neke denarne listine ukradene gospodu Jenku, nakar jih je šel dotični delavec iskat ter jih oddal lastniku. Toliko v pojasnilo, da ne bo trpelo dobro ime tega delavca.

Ljubitelji lepih iger opozarjamo na današnjo in jutrišnjo predstavo Prosvetn. društva. Na odru Ljudskega doma bomo videli lepo dramo »Zadoščena krivda« v priredbi g. Oblaka. Predstave dne 5. novembra ob 8 zvečer, 6. novembra pa ob 4 popoldne.

Programi radio Ljubljana:

Sobota, 5. novembra: 12 V pisani vrsti se plošče vrtijo, zvoki poskočijo po etru bitijo — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 V pisani vrsti se plošče vrtijo, zvoki poskočijo po etru bitijo — 14 Napovedi — 17 Otroška ura: a) Selma Lagerlöf: Kako je Niels Holgersen popotoval z divjimi gosmi. Povest v nadaljevanjih; b) Gašperček — 17.50 Pregled sporeda — 18 Za delopust (Igra Radijski orkester) — 18.40 Pogovori s poslušalci — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Beseda k prazniku (g. Fr. S. Finšgar) — 20 O sunanjih politiki (g. urednik dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 Prenos akademije Legije koroskih borev iz Kazine — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Za zabavo in oddih (plošče).

Drugi programi:

Sobota, 5. novembra: Beograd: 20 Skaderski večer, 22.15 Zabavni koncert. — Zagreb: 20 Opera. — Sofija: 20 Vokalni koncert, 22.30 Bolgarska suita. — Varšava: 19.15 a) Zabavni koncert, 21 Opereta, 22.15 Plesna glasba. — Budimpešta: 19.35 Zbor, 20 Igra, 22.05 Orkestralni koncert, 22.10 Ciganski orkester. — Trst-Milan: 21 Opera. — Rim-Bari: 21 Igra, 21.40 Poster koncert. — Dunaj: 20.10 Kabaretni program, 20.45 Igra »Podplati in pete«, 22.20 Orkestralni koncert. — Berlin: 20.10 Operetna glasba. — Hamburg: 20.10 Opereta »Lysistrata«. — Bratislava: 20.10 Vojaško življenje. — Köln: 20.10 Pihala.

S sivega neba
veter žene oblake.
s čistega neba pa
solnce sije
v polnem sijaju.

S temnih zob
preženete nečistočo

skrtačko
jim povrnete ves

BLESK

GIBBS

najpopolnejše sredstvo za nego zob
na osnovi mila

TOPI

masne sestavine jedi

NEUTRALIZIRA

kislino v ustih

POLIRA

obe, ali tako, da jih ne kvari

UTRjuje

dlesni

OSVEŽUJE

dih.

Sredstva za nego zob GIBBS se prodajajo v elegantnih,
čistih in nepokvarljivih škatlicah, kakor tudi v velikih in
malih tubah. Škatlice GIBBS-a se izdelujejo v 6 barvah
in se lahko večkrat napolnijo s sloški mila.

Jugoslavija je že prijavila svojo udeležbo za XII. olimpijske igre

V Zagrebu se je vršila 2. t. m. plenarna seja jugoslovanskega olimpijskega odbora, katere so se udeležili zastopniki skoraj vseh športnih zvez, ki so na službeni poziv Finske kot prireditelje XII. olimpijskih iger soglasno sklenili, da se Jugoslavija udeležijo prihodnje olimpiade v Helsinkih. To bodo že sedme olimpijske igre, na katerih sodelujejo tudi jugoslovanski tekmovalci. Potem so se bavili s pismom, ki ga je poslal predsednik mednarodnega olimpijskega odbora grof Baillet-Latour članov mednarodnega olimpijskega odbora za Jugoslavijo, pri čemer se je ugotovilo, da je pismo privatnega značaja, ki se bavi z znanimi podrobnostmi notranje organizacije belgijskega olimpijskega odbora, katero stavlja Baillet-Latour za vzor organizaciji jugoslovanskega olimpijskega odbora.

Najvažnejše je bilo vprašanje sodelovanja jugoslovanskih tekmovalcev na XII. olimpijskih igrah leta 1940 v Helsinkih. Sklenilo se je, da se določijo smernice, odnosno mere, po katerih se bo presodila vrednost in kvaliteta naših tekmovalcev s strogo mednarodnega stališča. V Helsinkih bodo mogli iz Jugoslavije tekmovali samo tekmovalci onih panog, v katerih je naša država dosegla mednarodno vrednost. Nekatere zveze so že prijavile število tekmovalcev, ki naj bi se udeležili olimpiade, in pa sredstva, katere bi potrebovale za priprave.

Kolikor ima jugoslovanski olimpijski odbor danes podatkov, bo stalo potovanje, sodelovanje in oprema vsakega olimpijskega tekmovalca Jugoslavije okrog 4000 din. Za potovanje obstojata dve možnosti, katere proučava jugosl. olimpijski odbor. Ena je z vlakom preko Berlina v Stettin in potem s parnikom v Helsinki (okrog 80 ur in od tega 50 ur na parniku), druga možnost je z vlakom preko Berlina v Lassnitz, Ferrybotom na Trällebörg in potem z vlakom dalje do Stockholma. Po-

tovanje iz Stockholma do Turku s parnikom je mnogo krajše, kakor je tudi krajše celotno potovanje iz Jugoslavije na Finsko.

Navodila občinstvu pri dirki na Večni poti

Ker bo verjetno za nedeljsko dirko na Večni poti velik odziv občinstva, je potrebno opozoriti na nekatera važnejša navodila.

Znak za pričetek dirke bo avtomobil z rdečo zastavo, ki bo prevozil vso progo. Takoj za tem bodo startali dirkači najprej v Kosezah ter bodo vozili v kratkih, enominutnih presledkih drug za drugim proti Podrožniku. Zaradi tega ne bo nihče smel prekoračiti ceste, ker bi s tem izpostavil nevarnosti sebe in dirkača. Po končani vožnji v eni smeri se bosta izmenjali štartna in ciljna komisija, nakar bo ponovno štart v Podrožniku in bodo dirkači prevozili progo v obratni smeri. Iz varnostnih razlogov naj se občinstvo ne ustavlja v bližini ovinkov, ker so to zelo nevarna mesta. Gledalci bodo lahko opazovali dirko na štartu ali cilju ali pa na poljubnem mestu vzdolž proge. V vsakem primeru pa naj se vsakdo pokorava rediteljem.

Šport v Slovenjem Gradcu

V nedeljo gostuje v Slovenjem Gradcu prvi nogometno moštvo SK Diska iz Domžal.

Ker se je prva tekma končala v Domžalah nedolžno (2:2), vlada med domačim prebivalstvom veliko zanimanje za to tekmo. Vse prijatelje športa vljudo vabimo! — Odbor.

SK. Grafika. Jutri ob pol 10 bodite na igrišču Mladike sledeči igralci: Marn, Tomažič, Felle, Usnik, Zagar, Pipan, Lado, Bončar, Potrato, Jančič, Verbek. Rez.: Rane, Cimperman, Drašler.

Dvodnevni avtobusni izlet v Benetke od 13. do 14. novembra za znižano ceno 240 dinarjev.

Prijave sprejema do 6. novembra Izletna pisarna M. OKORN, Ljubljana, Hotel Slon, tel. 26-45.

Ilse von Stach:

36

Poslanci iz Voghere

Kulturno zgodovinski roman iz protestantske dobe. Poslovenil Fr. Ömerza.

Benjamin zopet zapre oči in odvrne brezbržno:

»Potovati hočem, — sem in tja, — tovarišev na poti ne bo manjkalo.«

Oče Juan pograbi hlastno ta tanko spreteni Benjaminov umik in pomaga njegovi nestanovitnosti s trdnimi predlogi.

»Ne bo vam neprijetno,« pravi duhovnik, »da gledate najpro mejo protestantskih dežel tudi kot mejo evaigeja potovanja. Mene silijo opravi v ženevsko domovino, kjer nisem že dolgo bil. Če vam je ljubo, da me spremita tja, boste v Kalvini cerkveni državi lahko krili moje katolištvo s svojim evangeljskim mišljenjem, jaz bom pa vašo telesnost spravil v očetni hiši.«

Benjamin je že pravkar mislil, da mu ni treba namena poti, vendar je jasno spoznal ponujano dobroto, da dobi zbranost za blodeče misli krog trdne točke. — Zeneval

Modro se dviga pred Benjaminovo dušo jezero in bleščeča črta gora. To ga napelje z nadnim hrepenenjem, da zapusti to škofo daleč za seboj.

Zeneva, dragulj, ki jo ljubi nebo in hrepené po nji veliki narodi, — zdaj ji je seveda vzel strogi reformator najbolj človeške krasote. — Zeneva, protestantski Rim — ali ne zasluži, da jo spoštljivo obiščeš in ponižno preiskuješ? Luter je Giana Kalvina zavrgel, Melancthon je sodil neenako, toda kdo bi mogel v teh zmehčenih časih razložiti prave preroke od krivih? Ze je hotel vprašati Benjamin očeta Juana, kaj misli o ženevski cerkvi in njenem pastirju, ko je duhovnik dalje urejeval lastne zadeve svojega varovanja.

»Danes«, pravi, »se moram vrniti v Wittenberg, da sporočim vaši ženi nekaj pojasnil in vaše pozdrave. Margareta mora vedeti, da ste sklenili — za nedolžno čas potovati, in da se vas naj spominja v krščanskem odpuščanju, kolikor more njena ljubezen. Tudi boste radi vzeli s seboj na pot gotovost o usodi gospodične, da je milostljiva.«

Oče Juan vidi, kako je Benjamin poblebel; zata preneha in začne znova po kratkem molku: »Ne pričakujte me prej kot jutri, ker je moje poslanstvo dvojno in zamotano, vrh tega se moram posloviti tudi od prijatelja Luka.«

Duhovnik blagoslovi Benjaminu z znamenjem križa.

»In tako naj te varuje Bog, brat Benjamin,« pravi k slovesu. Ko vidi Benjamin, da je sam, položi roko na utripajoče srce in šepetaje:

»Gospod, pomagaj mi!«

Ko je prihodnji dan potoval oče Juan po cesti iz Wittenberga h gostilni »Pri treh gavranih«, mu je prišel Benjamin že kos poto naproti s mirnim korakom in jasnim čelom. Duhovnik se je veselil očitnega ozdravljenja bolnega srca, toda njegovo dušno oko je ekrbela etiska ženska, ki jo je telesno pravkar videlo, in je vedel, da je ne bodo potolčala niti leta; povzročitelj grenkega trpljenja pa hodi kot nedolžen v luči, brez kesanja in pokore? Resnično, globoko v krvi mu tiči še Luter, ki hoče vsak greh, ki more zadeti Evinogoe sina, odpraviti v smolnem razgovoru s Stvarnikom. Katoliška zavest, da potrebuje ubog grešen človek večnega usmiljenja, epi še nezdramljena v divjih pogankih božje in človeške ljubezni.

Oče Juan pozdravi Benjaminu s slavošpevi na blesteči poletni dan, wittenberške novice pa hrani, da dospeta v gostilno in sedita skupaj v čumnati. Tukaj prične:

»Ko sem pred dvema dnevoma zapustil z vami mesto, sta mizar in njegova hči zastoj čakala najinega prihoda. Preprosti Luka se je torej odpravil na pot, da naju poišče pred Sračimi vrati in prileti k večji naglici. Kako se je moral tedaj

začuditi, ko je našel v hiši Avo samo, vso obliko e solzami, trdovratno se je pa branila kaj povedati, zakaj vas ni. Tako se je torej vrnil brez novice v predmestje, vendar — mi je pripovedoval Luka — je začela Margareta pri prvih besedah jokati in vpiti in zaklicala kot tožeča prerokinja: »Ta se ne vrne nikoli več!«

Ko sem prišel sam k vaši ženi, sem jo dobil brez tolažbe in upanja, samo prepirla se je enaka e krivdo in usodo. Ničesar ji nisem mogel odkriti, česar ji ni že povedalo njeno čustvo. Da ste sklenili brez doma potovati po svetu, jo je presenetilo in ježilo.

»Ne!«, je rekla temno gledoč, »v Voghero naj se vrne v svoj samostan.«

Benjaminu peče, da ga ista Margareta, ki se je pred leti norčevala iz njegovih okovov, goni danes v katoliško suženjstvo. Vendar nadaljuje oče Juan, da odkrije čudno in boleče mešana čustva nemirne vesti, ljubosumja in lutske zvestobe v srcu nezveste žene:

»Pa je vendar Bog nad vsemi,« je rekla, »temu je prej prisegel, kakor se je poročil z menoj. Svet je poln lažnivih, hudičevih-vlačugarskih žensk; preden mu privoščim Avo ali kako drugo pohotnico, rajši vidim, da se vrne domov v svoj samostan. Pa tudi tam naj ne pozabi, da za zveličanje ne koristita post in molitev nič, ampak da postane človek pravičen iz vere, kakor je tako božje učil doktor Martin Luter.«

»Da bo stari mizar,« pripoveduje oče Juan dalje, »malu cenil spomin na vas, vas ne sme žalostiti, ker ste pri življenju storili njegovega otroka za vdovo; nji pa, Margareti, šteje že odpuščeno krivdo vedno laže in manj, ko opazuje njeno nesrečo. In če mu vrne Bog zdravje, lahko upate, da eta spravljena žena in otrok v njegovi ljubezni.«

»Martin,« vzklizne hrepeneče Benjamin. Oče Juan se spomni prošečih otroških oči, ki so romale od njega k materi, od starega očeta k nave-

mu prijatelju Luku, tiho in zgovorno, in ahi tako žalostno slutete. Vendar misli nanje samo v srcu in pravi o razgovoru z Avo:

»Gospodična me je sprejela e popolno mirnostjo. Če ne bi bil vedel, da trgajo strast, ponižanje in žalostna ločitev to dekljico dušo, mi ne bi bil njen obraz razen bledice, ki sem se je prestrašil, izdal nobenega čustva, ki ne bi pristajalo plemeniti gospodični, če bi bilo silna. Zato sem tem bolj zastoj iskal ekromne besede, da bi iz nje spoznala, da mi je vse znano, in mi zaupala svojo stisko; saj vendar ne more ostati v Wittenbergu, kjer že kamni govorijo!

V moje nemalo začudene je začela sama, seveda pordečela, vendar pogumno, govoriti o svoji usodi, da sem se zahvalil Bogu za duhovno obleko, kateri samo je mogla veljati tako nepričakovano odkritje deviške sramote. »Prečastiti gospod,« je začela gospodična, »srčno vas prosim, da me rešite drzne bližine tistega mladega vrtnarja, ki ste ga gotovo dobili na vrtu, od koder se tudi ponoči ne gane, in misli, da se bom zaradi zgubljenosti časti vdala njegovemu snubenju —

ALI POTREBUJETE STEKLO?

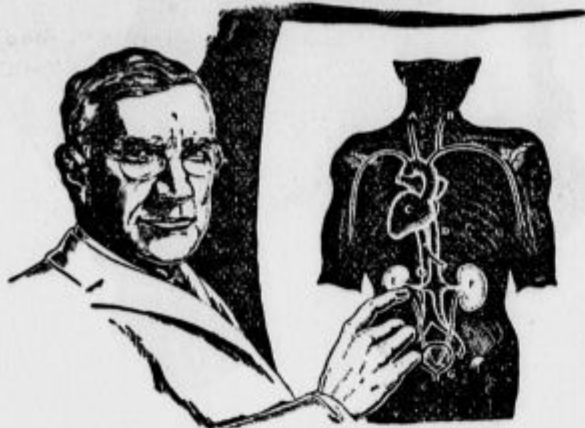
Potem se potrudite k trvdki

ANT. KRISPER LJUBLJANA, Mestni trg 26

kazni kozarci	Din 1—	kom
kozarci za liker	1—	—
pepelniki	3—	—
krožniki za kompot	2-50	—
sklede za kompot	9—	—
krožniki za pecivo	2-50	—
sklede za pecivo	9—	—
nastavki	10-50	—

Tisti, ki so prisiljeni sedeti! Odebeljeni! Ki trpijo na kamnu, revmi, protinu!

Vi, ki izločate moten seč in katerih seč vsebuje rumeno usedlino, vi, ki uživate mesno hrano, vina, likerje, vi, ki ste prekoračili 40. leto.

Etablissements CHATELAIN
dobavitelj pariških
bolnišnic

22 VELIKIH NAGRAD
PARIZ

Vi pripadate ali boste pripadali, če se ne varujete, veliki družini artritisa.

Kopičenje sečne kisline v krvi in celicah organizma, a istočasno vzrok in posledica artritisa se povzroča z nezadostnim izločevanjem in slabim zgorevanjem maščobe.

Artritisem je s svojimi bolečinami in boleznimi: revmatizmom v mišicah in sklepih, nevralgijo, kamnom v ledvicah in mehurju, protinom itd. rana sodobnega življenja. Nevaren je, ker vodi k obolenju srčne arterioskleroze, navalom krvi in kapi. Uporabljajte Urodonal, da se izognete komplikacijam, ki so pogosto nevarne in nesrečne.

URODONAL

se uporablja pri artrizmu, ker preprečuje sesedanje sečne kisline.

Dobi se v vseh lekarnah. Generalni zastopnik za kraljevino Jugoslavijo »STERILAB« Angleški kemijsko-farmaceutski laboratorij, Beograd, Knez Mihajlova 33.

Oglas reg. pod S. Br. 4271 od 12. II. 1932.

Mali oglasi

V malih oglasi velja vsaka beseda 1 din: ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. - Mali oglas se plačuje tako pri naročilu. - Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokotna, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. - Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Služkinjo

za vsa niska dela, mlado, pridno in pošteno, najraje začetnico, takoj sprejemem. Oglasiti se od 10-12 na Sv. Jakoba trgu št. 8, I. nadstropje levo.

Tekstilnega mojstra

izkušnega, dobrega strokovnjaka, ki je delal dalj časa z lanom, sprejemem. Ponudbe z referencami in pogoji na Publicitas, Beograd, pošt. fah 60, pod »Tekstilni stručnjak«.

Vajenci

Vajenca

krepkega in zdravega, poštenih staršev, takoj sprejemem. - Alojz Stuček, mesar, Boh. Bistrica. (v)

Kam pa kam?

Na Kurešček

vozl avtobus v nedeljo, dne 6. t. m. ob 8 zjutraj izpred Mestnega doma. - Prijave telefon 36-98.

Denar

Hranilno knjižico

Ljubljanske Kmečke posojilnice, kupim proti gotovini. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Gotovina«.

Objave

Razpis

Krajevni šolski odbor pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu pošta Selnica ob Dravi -

razpisuje popolno obnovo vodovoda

Misljena je montaža novega črpalnega aparata na vodni pogon z vsem potrebnim materialom. - Aparat mora delovati z višino 130 m. Vsi interesi naj se zgledajo pri upravi šole do 20. novembra t. l., kjer so na razpolago načrti in ostala pojasnila.

Prodamo

Nepremotljive hubertuse dežne plašče in obleke, najbolj nakup: Preaker, Sv. Petra cesta 14.

Voljeno blago za damske oblike moderni vzorci

Din 14 - moške tople srajce Din 24 - moške nogavice

močne, moderni vzorci Din 5 - moderne svilene kravate Din 7 - dam. svilene kombinirane in srajce Din 24 - otroške svilene hlače Din 6 -

dam. svilene hlače Din 10 - dam. moderne svilene bluze Din 20 -

dam. hlače in moške tople in moške Din 8 -

trpežne žen. sportne bluze v vseh barvah in velikostih Din 10 -

tople nogavice žen. sk. trpežne za zimo Din 9 -

in razno ostalo blago po neverjetno nizkih cenah prodaja

„ZORA“ Ljubljana, Miklošičeva t. 30

Obiščite nas in prepričajte se, da imamo veliko zalogo in prodajamo dobro blago po zelo nizkih cenah.

Dvokrilno omaro lepo kuhinjsko kredenco, globok otroški voziček in žensko kolo - prodam. Novi trg 1, dvorišče. (1)

Namizna jabolka zimska, mošanci, bobovci, prva roba 3.50 din, druga roba 3 din, po povzetju, od 50 kg naprej, franko postaja Dravograd razpošilja Henrik Zechner, Libelice, Koroška. 1

Prima suha bukova drva dostavljena na dom, zagana 100 din, cepljena 110 din, ter prvovrstni trboveljski premog - pri Putrich, Dolenjska c. 6. Telefon 48-55.

Patent »Kraljica peč« ki se naloži le enkrat dnevno, potem pa gori ves dan, se dobi v vseh velikostih pri A. Semenich in drug, Ljubljana, Miklošičeva cesta 15, telef. št. 48-67. (1)

Dve zimski suknji

dobro ohranjeni, ugodno prodaja Zajec, Sv. Petra cesta 14. (1)

1a. suhe bosanske češplje zaboj 25 kg 175 din, 10 kg 78 din, 5 kg 39 din, vreča 50 kg 595 din, franko vozina, razpošilja po povzetju G. Drechsler, Tuzla

Šivalni stroj

pogreznjiv, kateri šiva naprej in nazaj ter šitka in šepa, poceni napredaj. - Nova trgovina, Tyrševa 36 (nasproti Gospodarske zveze).

KUPUJTE PRI NAŠIH INSERENTIH!

Vnajem

Komfortno vilo

pod Rožnikom, oddaljeno 15 min. od glavne pošte, veliko, vse pritlikline in centralna kurjava, velik sadni vrt - takoj prodam ali oddam v najem. Vse točnejše informacije se dobe: Rožna dolina, Cesta IX. št. 29, pritličje.

Posedstva

Valjčni mlin

dobro vpeljan, in celo posestvo v Ljubljani, na prometni točki - ugodno napredaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 17294. (p)

Stanovanja

ISČEJO:

Enosobno stanovanje suho, ne predaleč iz mesta, isčem. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Dve starejši osebi« št. 17287. (c)

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje v bližini kavarne Evrope oddam s 1. decembrom. Keranikova ulica 7/II. 6

Pohištvo

Spalnico in kuhinjo skoraj novo, poceni prodam. Mala čolnarska 4.

Jesenove spalnice

prvovrstne, nove, ima Malenšek, Celovska cesta št. 258. (s)

SOBE

Akademik

isče stanovanje in zajtrk. Plača ali za instrukcijo. Dopise upravi »Slovenca« pod »Jurist« 17.366. (s)

Soba

s posebnim vvhodom, v vili na Mirju ali za Bežigradom, opremljeno, isče gospod za takoj. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Soba«. (s)

Kupimo

Vaakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

KAPPEL

pisalni stroji

najodličnejše kakovosti najugodnejše pri

KLEINDIENST & POSCH

Maribor Aleksandrova cesta 44.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znancem, da je Večni Sodnik poklical k Sebi našega draga soproga, očeta, svaka, strica in zeta, gospoda

IVANA MAKOVCA

železniškega zvanika

ki je 3. novembra postal žrtev železniške nezgode. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto 5. nov. ob pol 4 pop. iz mrtvašnice na Viču na pokopališče na Viču Na Viču, 5. nov. 1938

Žalujoci: Jožefa, soproga; Rajko, Stanko, Janko, sinovi; Danica, Marica, Majda, Slavka, Vera, hčerke, in ostalo sorodstvo

GLOBOKO POTRTI SPOROČAMO VSEM SORODNIKOM IN ZNANCI, DA JE NAŠ DOBROSRCNI IN LJUBLJENI SOPROG, OČE, BRAT, SVAK, STRIC IN TAST, GOSPOD

JOŽE DRUŠKOVIČ

POSESTNIK

V PETEK, DNE 4. NOVEMBRA 1938, PO KRATKI BOLEZNI NENADOMA UMRL

POGREB BLAGOPOKOJNIKA BO V NEDELJO, 6. NOV. OB 4 POP. IZ HISE ŽALOSTI NA MESTNO POKOPALIŠČE

SLOVENJ GRADEC, DNE 4. NOVEMBRA 1938

ŽALUJOČI OSTALI

Izpolnjujoč bridko dolžnost sporočamo, da je gospod

inženir

Leo Dostal

ravnatelj

ki je moral zaradi hudega obolenja pred kratkim izstopiti iz našega podjetja in iskati zdravja v Švici, tam nenadoma umrl zadet od kapi.

Pokojni ravnatelj je v času osemletnega sodelovanja posvetil vso svojo delavnost, svoje bogato znanje in svoje velike izkušnje na polju železarstva in plavžarstva koristim naše industrije.

Njegove velike zasluge mu zagotavljajo, da mu bo med nami za vse čase ohranjen častenspomin!

Jesenice, 4. novembra 1938

Uprava in ravnateljstvo
Kranjske industrijske družbe

UMRL NAM JE NAŠ LJUBLJENI SIN IN BRAT

RADOŠ PAŠ

DIJAK IV. RAZREDA REALNE GIMNAZIJE V LJUBLJANI

POGREB NEPOZABNEGA SINKA BO V NEDELJO, DNE 6. NOVEMBRA 1938, OB POL STIRIH POPOLDNE, IZ HISE ŽALOSTI NA FARNO POKOPALIŠČE

TRBOVLJE, DNE 4. NOVEMBRA 1938

ŽALUJOČI:

FRANC IN OLGA PAŠ, STARŠI — BRANKO, BRAT IN OSTALO SORODSTVO

UMRL JE PO DALJSEM BOLEHANJU, PREVIDEN S TOLAZILI SVETE VERE, NAŠ DOBRI SOPROG, OČE, STARI OČE, TAST, BRAT IN STRIC, GOSPOD

SILVESTER DOMICELJ

OKRAJNI GLAVAR V POKOJU

POGREB DRAGEGA POKOJNIKA BO V SOBOTO, 5. NOVEMBRA, OB STIRIH IZPRED MRLISKE VEZE VIDOVDANSKA 9, NA POKOPALIŠČE K SV. KRIZU

LJUBLJANA, 4. NOVEMBRA 1938

ŽALUJOČI OSTALI

Ti razumejo!

Se preden je bila na nedeljo objavljena napoved v poziv katoličanom Jugoslavije za kongres KK, je prišel od neke strani že od ziv na ta poziv. Bolj prav: Prehiteli so ta poziv. Duhovščina mora vsake dekanije je na svoji konferenci v Blagovici pretekli teden na pobudo enega izmed gospodov brez ugovora in pomislekov vrgla skupaj 500 dinarjev za namene kongresa.

Kdo ne ve, kako beraško je dušnopastirska duhovščina pri nas plačana? Da pri teh pičlih dohodkih radi še toliko darujejo za idealne namene, govori jasno, da je med duhovniki še vedno veliko idealizma in poštvalnosti.

Nabrana vsota je bila tudi takoj izročena svojemu namenu — s pripombo: »Da pokažemo, da se zavedamo, kako velikega pomena je za nas napovedani kongres. To je prilika, dana nam od Previdnosti božje, da naš narod v najboljšem smislu afirmiramo pred vsem svetom. Take prilike ne smemo zamuditi in zanemariti!«

Ti gospodje stvar razumejo! In razumeti jo je treba! Zavedati se mora vse katoliško ljudstvo, zato pa najprej njegovi voditelji, v kakšnih razmerah živimo, kako silno je v naših dneh ogroženo kraljestvo božje, kako potrebno, da se katoličani dvignemo iz spanja in mrtvila, zberemo in strnemo v obrambno fronto zoper navale temnih sil. Zavedati se torej, kako živo potreben in velepomemben za ves katoliški svet in za naš narod posebej je KKK. V tej zavesti potem žrtve zanj ne bodo pretežke.

Z izročitvijo te nabirke so dali tudi zagotovilo, da bodo dali še, ker zdaj niso bili vsi pripravljeni na to.

Ti razumejo! Čast jim! Da razumejo tudi drugi, priča, ker so tudi štirje drugi — nenaproseni — že dali po 100 din v isti namen. Samo razumeti treba — in bo šlo!

Slovenski javnosti

Legija koroških borcev, krajevna organizacija v Ljubljani, stopa prvič v javnost z dobrodelno prireditvijo v soboto, 5. t. m. ob pol devetih zvečer v dvorani Kazine pod pokroviteljstvom gospoda dr. Marka Natlačenca, bana dravske banovine, in pod predsedstvom častnega predsednika odbora za proslavo gospoda divizijskega generala Džordže Lukiča, v korist svojih siromašnih članov in njihovih rodbin. Mnogi od teh se celo danes, ko praznujemo 20 letnico Jugoslavije, nahajajo v skrajni bedi in pomanjkanju. Skoraj nihče ne pomisli, da so se prav ti borili z največjim idealizmom za naše severne meje, za našo veliko in močno Jugoslavijo. Nedvomno zaslužijo prav sleherni od njih, da ga domovina nagradi vsaj s koščkom kruha, za katerega je vsakdo pripravljen delati po svojih močeh. Zato je dolžnost vsakega narodno zavednega Jugoslavana, da z bratsko ljubeznijo in poštvalnostjo odpre vrata tistim, ki so si nadeli človekoljubno delo: napraviti ob 20 letnici Jugoslavije skromno veselje vsem poštvalnim borcem za našo severno mejo, osladi jim vsaj nekaj ur s skromnimi prispevki za zboljšanje njihovih borihih materialnih prilik. Sprito tega vjudno naprosamo vse narodno zavedno občinstvo, da poseti našo dobrodelno prireditev s cenjenim obiskom, ki naj bo zgovorna priča, da zna tudi naš narod svoje borce in graditelje države ceniti in jim biti hvaležen in jim ob uri temnih dni stati ob strani z bratsko nesebično pomočjo! Odbor LKB.

Preprečena nesreča

Kamnik, 4. novembra. Posestnik Tine Grkman, oče osmih otrok, ki večerj kmalu postal žrtev kamniškega vlaka. Šel je z enovoznim vozom po drva v zaprski gozd. Na ozki vozni poti za Fajdigovo gostilno je zavozil čez železniško progo, po kateri je ves dan živahen železniški promet, saj pelje vlak po progi najmanj tridesetkrat. Posestnik Grkman je sedel na vozu s hrbtno obrnjen proti smeri, od katere je prihajal vlak, ki se je zadensko vračal iz postajališča Kamnik-mesto na postajo Kamnik. Voznik je slišal pisk lokomotive in brž skočil z voza ter pognal konja. Bilo pa je že prepozno. Voz je bil še na progi in vagon ga je zadel s tako silo, da ga je razbil in potegnil par metrov s seboj. Konj je padel, vendar pa ni dobil nobene poškodbe, ker je urno vstal in se začel mirno pasti ob progi. Ta nezgoda je spet glasen opomin vsem voznikom k največji previdnosti pri vožnji čez železniško progo.

Danes zvečer ob osmih bo v Delavski zbornici prosvetna akademija grafičarjev!

Milijonska škoda zaradi požara

Lesna žaga Avgusta Lešnika pri Sv. Lovrencu na Pohorju zgorela

Maribor, 4. novembra. Pri Sv. Pohorju na Lovrencu je divjal v pretekli noči ogromen požar, ki je bil daleč naokrog viden. V plamenih je bila velika lesna industrija Avgusta Lešnika, ki je eno največjih tovrstnih podjetij v Sloveniji. Ogenj je nastal okrog 1. ponoči. Ugotovilo se je, da je začelo goreti pri lesenih ležajih, ki so se vneli zaradi trenja. Ker pa je bilo poleg ležajev polno suhe žagovine, se je ogenj hitro razširil ter je zavzel že tako velik obseg, da ga delavci, ki so zaposleni pri žagi, niso mogli več sami obvladati, ko so ga opazili. Prihiti so na pomoč lovrenski gasilci, pa so bili brez moči proti ognju. Nato so klicali na pomoč mariborske gasilce, alarmirali pa so tudi gasilske čete v Dravski dolini. Mariborski gasilci so prišli v Sv. Lovrenc okrog tri četrt na tri ponoči z dvema motorkama ter so takoj posegli v borbo. Videli so, da gorečih objektov in skladišč ni mogoče več

Požar v trboveljskem rudniku

Trbovlje, 4. novembra. Ze nekaj dni so rudarji, ki so delali v zapadnem delu trboveljskega rudnika, čutili vročino, ki je postala vedno hujša. Danes okrog treh zjutraj pa se je izkazalo, da se je pojavil v rudniku ogenj. Najprej se je pojavilo mnogo dima, ki je zelo smrdel in dušil ljudi, ki so delali. To je prišlo zato, ker je ogenj gorečega premoga zajel gumijasti trak, po katerem se odvažata premog. Ta trak je dolg okoli 160 m in je požar tega traku povzročal velik smrad in dim, ki je napolnil kmalu rove tudi v drugih etažah ter delih obratov. Vodstvo obrata je takoj odredilo, da se rudnik izprazni in z največjo disciplino je delavstvo izpraznilo rudnik, kjer se je pokazala vzorna organizacija. Vsa nočna izmena rudarjev, ki se je nahajala v rudniku, je prišla popolnoma nepoškodovana na dan ter so se vsi delavci prijavili živi in zdravi. Tako je bilo v rudniku tudi tehnično delav-

Nerednosti pri mestnem desinfekcijskem zavodu

Višji oficial Franc Kovačič obtožen zločinstva uradne poneverbe, zlorabe in ponarejanja listin

Ljubljana, 4. novembra. Razpravna dvorana štev. 79 je bila dopoldne na zunaj prav mirna, kajti širša javnost ni bila še obveščena, da se je ob 8.30 pričel proces zaradi nerednosti pri »mestnem desinfekcijskem in desinsekcijskem zavodu«. Ta zavod bi slovensko imenovali »mestni razkuževalni in razmrčesovalni zavod«. Od ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje je dobila mestna občina Ljubljanska leta 1929 dovoljenje za ustanovitev tega zavoda, ki je pričel poslovati in delovati 1930. Kakšne naloge naj bi imel zavod, je očitno iz poročila, ki ga je naslovil mestni fizik dr. Mavricij Rus na mestno upravo in v katerem poudarja: »Cyklonizacija je draga in si jo morejo privoščiti le materialno dobro situirani ljudje. Ravno oni pa, ki imajo največkrat vse zasteničene, se zaradi revščine ne morejo braniti proti mrčesu. Mestna občina bi v takih primerih opravljala socialno-zdravstveno eminentno važno delo, ako bi takim strankam brezplačno ali pa za znižano ceno razstenočila stanovanja. Seveda bi se morala vstati vsi primerna vsota — skoraj 50.000 din — v proračun.«

Poročilo končuje, da je socialno-zdravstvena potreba po tem javnem zavodu nujna. Zato naj občina vloži prošnjo na ministrstvo za koncesijo.

Zavod je začel poslovati pod nadzorstvom mestnega fizika dr. Mavricija Rusa. Vse blagajniške in knjigovodske posle pa je vodil višji mag. oficial Franc Kovačič, ki je bil hkrati tudi desinfektor. Lani so prišle po reviziji kontrolnega urada vse nerednosti, ki so se razbohotile pri zavodu, na dan.

Mali kazenski senat, ki mu predseduje s. o. s. g. Ivan Brelih in fungirata kot sododnika gg. Ivan Kralj in Fran Gorenčan, je danes začel v podrobnosti razpravljati o vseh nerednostih in manipulacijah, in ima soditi višjega officiala Frana Kovačiča zaradi večkratnih zločinsev uradne poneverbe, ponarejanja listin in zločinsev zoper uradno dolžnost odnosno zlorabe uradnega položaja.

Obravnava bo trajala danes in jutri. Vahljenji je 42 prič. Dopoldne je najprej trajalo dve uri čitanje do 54 strani obsegaajoče obtožnice.

Obtožnica obtožuje Kovačiča

raznih nepravilnosti. Tako navaja:

I. da je v času od 2. julija 1931 pa do septembra 1934 od 18 strank inkasiral višje zneske in nato v knjige vpisal manjše, tako da se je okoristil za 3.800 din;

II. da je obtoženec nekoč od novembra 1930 do 4. julija 1931 pri računu Alojzija Adamiča v knjige lažno vpisal, da »ostanek 78 din zaradi neizterljivosti črtal«.

III. da je obtoženec vpisal v poslovne knjige zavoda pri 12 strankah, ki so jim bila stanovanja razstenočena, pripombo, da so se računi zaradi siromašnosti strank plačali iz mestnega zaklada pod »Predume«, v resnici pa je 12 strankam poslal račune in inkasiral zneske v celoti 3.040 din pridržal za sebe.

IV. da je ponaredil pri nekaterih strankah podpise na poštnih nakaznicah odnosno čekih in nato poslal mestnemu poglavarstvu razne zneske.

V. da si je obtoženec nadalje pridržal od vplačanih računov, ki jih je plačalo 41 strank za razkuženja stanovanj, večje in manjše vsote, skupaj 21.014 din, in to v času od 30. aprila 1930 do 9. februarja 1934.

VI. da si je obtoženec v času od 15. aprila 1936 do 16. aprila 1936 pridržal skupaj znesek 2.337 din iz računov za kavarno »Emonec« in razkuženje stanovanj dr. Adolfa Kaiserja.

VII. da je od 19. aprila 1930 do 23. julija 1934 po raznih osebah dvignil iz Mestne hranilnice Ljubljanske skupni znesek 10.636 din, naložen na hranilne knjižice, zaupane mu od fizika dr. Rusa.

VIII. da je obtoženec prodal inž. Brusnikinu 21 praznih balonov po 50 litrov v vrednosti 1000 din.

IX. da je spravil zdravnika dr. Cibra v zmotu, da je podpisal za zdravnika dr. Dušana Rejo potrdilo, da je dr. Reja napravil lekarniško prakso pri lekarnarju Hočevarju Slavku. Dr. Reja je potreboval to potrdilo, da si je mogel odpreti domačo zdravniško lekarno.

oteti, pa so branili ostala velika skladišča suhih desk in lesa ter so jih obvarovali pred uničenjem. Proti jutru so prišli na pomoč še gasilci iz Ruš, Selnice in Studencev, toda ti niso več stopili v akcijo, ker je bila vsaka nevarnost že odstranjena. Mariborski gasilci so skupaj z Lovrenčani rešili pred požarom skladišča v vrednosti več milijonov dinarjev. Zgorela pa je popolnoma žaga z vsemi napravami in velika skladišča desk, tako da se ceni škoda na 1 milijon dinarjev. Škoda ne bo niti od daleč pokrita z zavarovalnino, ki znaša za vse skupaj komaj 200.000 din. Podjetje je bilo zadnje čase polno zaposleno ter je imelo velika naročila za inozemstvo, zlasti za Palestino. Ravno danes bi morali ekspedirati tri vagona zabojev za oranže v Palestino, pa jih je ogenj vse uničil. Škoda ni velika samo za podjetje, temveč je občutna tudi za ves Sv. Lovrenc na Pohorju, ker bo izgubilo mnogo ljudi posel in zaslužek.

stvo, ki je najprej provizorično zazidalo gubeč rov, nato pa so začeli tudi z dokončnim zazidavanjem rova, tako da preprečijo širjenje ognja in ga uduše. V rov bo spuščena tudi voda, da bi ogenj čimprej ugasnil.

Ker so poškodovane tudi transportne naprave, je zaradi tega delo nekoliko zastalo, vendar bo že jutri vsepovod obrat normalen razen v omejenem rovu. Vse v tem rovu zaposleno delavstvo je že dirigirano v druge dele obrata, kjer bo dobilo zaposlitev.

Cenitve škode ni mogoče podati. Poleg škodb na transportnih napravah je znatna škoda seveda pri premogu, ki je zgorel, posebno sedaj, ko je sezona za premog na višku, saj se v zimski dobi porabi največ premoga. Trajalo bo nekaj časa, da bo ogenj popolnoma ugasnil, in tedaj se bo lahko začelo tudi v tem rovu delo v neomejenem obsegu.

Neredno knjigovodstvo

Obtožnica, ki jo je sestavil dr. Fellacher, pregledno premotriva razvoj in našteva vse nerednosti, ki jih je najprej dognala revizija 1935 in jih je spopolnil mestni kontrolni urad, ki je 15. februarja 1937 končal revizijo vsega poslovanja mestnega razkuževalnega zavoda. Obtoženec je vodil nekakšne knjige dolžnikov in poleg tega še blagajniško knjigo dohodkov in izdatkov. Sicer vezane knjige niso paginirane, ne folirane. V poseben zvezek je zapisoval Kovačič stranke in račune vse do 18. aprila 1936. Nekateri računi so signirani od mestnega fizika dr. Rusa v blagajniški knjigi. Ta praksa signiranja pa se ni izvajala dosledno. Vodilo se je lažno vodstvo knjig. Zanimivo je, da je obtoženec pripisal na račune »videle« in zraven pritisnil faksimile mestnega fizika dr. Rusa.

Obtožnica v razlogih tudi razčlenja posamezne primere in ugotovitve preiskave. Iz postavke 50.000 din, ki bi se naj uporabila za siromašne sloje za razkuževanje njihovih stanovanj in za plačnine nezmožnosti strank, je obtoženec dvignil pri mestni blagajni večje zneske gotovine, ki jo je hranil pri sebi. Kdo naj bi bil deležen dobrote brezplačnega razkuževanja, je odločal mestni fizikat sam, to je dr. Rus in obtoženec.

Zanimive podrobnosti

Obtožnica v nadaljnjih izjavanjih poudarja, da so izginila nekatera poročila iz mestnega fizikata. V zavodu se je delalo, kakor se je hotelo. Obtoženec sam je nastopal kot privatni desinfektor in si je zaračunaval stroške. V svojem zagovoru pravi obtoženec, da je prispevke inkasiral kot privatnik, da se tako masčuje nad dr. Rusom. Dolgo časa nihče ni vedel, da obstoji na mestnem fizikatu kak mestni razkuževalni zavod. Določeno se bile za razkuževanje posebne takse in nagrade, prvotno 100 din, ki pa je bila dostikrat zvišana do 600 din.

Od nagrade 100 din je prejemal fizik dr. Rus sprva 30%, obtoženec 20% in dva pomočnika po 25%. Te nagrade je odobril takrat župan dr. Dinko Puc. Obtoženec je imel 3100 din mesečne plače, od katere mu je bilo odtegnjeno do 2000 din za posojilo pri Mestni hranilnici. Nagrade za fizika je obtoženec nalagal pri Mestni hranilnici Ljubljanski. Na hranilne knjižice, za katere sploh ni vedelo mestno knjigovodstvo, je bilo naloženih nad 90.000 din denarja omenjenega zavoda.

Obtožnica, navajajoč razne račune in dohodke, poudarja naposled, da je obtoženec v 6 letih prejel za svoje delo kot desinfektor nad 35.000 din. Nagrade za fizika so bile protizakonite, ker takih nagrad ne določa pravilnik ministrstva za socialno politiko in nar. zdravje.

Dobičkanosno podjetje

Značilno je, da so bile hranilne knjižice zavoda pri Mestni hranilnici vinkulirane na dr. Rusa in obtoženca. Nihče razen obeh ni vedel za višino vlog. Mestni razkuževalni zavod je bil izrazito dobičkanosno podjetje. Niti malo ni opravljal zdravstveno socialno eminentno važnega dela; kakor je prvotno poudarjal dr. Rus v svojem uradnem poročilu. Ni branil onih proti mrčesu, ki se zaradi revščine ne morejo braniti. Dobički so se spravljali. Mestna občina bi morala imeti lep dohodek, ko bi inkasirani denar šel pravilno pot. V teh letih pa je občina žrtvovala iz rednih kreditov od l. 1930 do 1935 skupaj znesek 126.039 din. To za nabavo materiala — izvršilo se je 595 desinfekcij. Od teh je bila samo 3 strankam priznana siromašnost.

Zagovor obtoženca

V začetku razprave je obtoženec omenil, da je bil 17. januarja 1874 rojen v Slovenjem Gradcu, da je pristojen kot višji mag. oficial v Ljubljano, oženjen, oče 6 že preskrbljenih otrok. Je lastnik hiše št. 21 v Apihovi ulici, ki je vredna 300.000 din in je na njej dolga še 170.000 din. Kot računski podčastnik je pred vojno služil pri huzarjih in nato pri trenu. Je nekaznovan. Brani ga odvetnik dr. Vladislav Pegan. Mirno je poslušal čitanje obtožnice, tu in tam je z očesom trenil proti drž. tožilecu g. Franu Severju.

Senatni predsednik je uvedel njegov zagovor kratko: »Ste razumeli obtožbo?« Kratak odgovor: »Da.« »Se čutite krivega?« — Odločno: »Ne. Popolnoma nič. Si nisem pridržal niti krajcarja.« — »Koliko časa ste v službi?« — 35. leto. Na mestnem fizikatu sem bil uslužben celih 31 let. Od l. 1906 naprej.«

Glede razkuževalnega zavoda je omenil, da je bil šef zavoda fizik dr. Rus od njega ustanovitve, on je vodil posle. Glede svoje plače je navedel, da je prejel od občine čistih 700 din, ker ostanek plače je šel za kritje posojila pri Mestni hranilnici. Od otrok je dobival mesečno do 3000 din. Imel je dovolj sredstev za življenje.

Predsednik: »Preidemo k posameznim točkam obtožbe! Prvi primer, da ste si od inkasiranih zneskov pridržali 20.50 din in tudi večje zneske, je res? Je res, da so plačale stranke te zneske?«

»Res. Izvrševal sem desinsekcijske posle. Stranke so mi rekle, naj dobro naredim. Sem jim ustregel. Imel sem vedno v zasebni lasti razkuževalna sredstva. Iz teh sem dodal dvojno porcijo.« Predsednik: »Tako niste povedali preiskovalnemu sodniku?« Obtoženec: »Povedal sem na splošno, da sem iz lastnega dodajal. Vsega nisem vpisoval, ker je bilo privatno delo. Vse sem vpisoval na listke.«

»Pravijo in trdijo, da je bilo knjigovodstvo zavoda površno!« ga je prekinil predsednik. Obtoženec se je izgovarjal, da je imel mnogo dela in je bil preobremenjen. Branilec dr. Pegan je pojasnjeval, da so bili le razkuževalni posli v območju mestne občine, razstenočenje stanovanj je bilo privatno delo. Razkuževalna dela ima občina vsiti ex-lege.

Na zadovno vprašanje predsednikovo je obtoženec omenjal: »Priznam, da sem razne stvari pisal na listke. Zjutraj izven uradnih ur je bilo mnogo dela. Delali smo od 5 do 8. Do tega časa sem bil poln strupa, bil sem v glavi omamljen in nisem bil nato sposoben za delo.« Predsednik: »Trdijo, da ste se otrsali drugih in niste dovolili drugim, da bi vedeli.«

Nihče ni smel videti knjig

Obtoženec je glede poslovanja zavoda navajal: »Sploh nikdo ni smel imeti vpogleda v

knjige po naročilu dr. Rusa; podjetje je tajno in to nikogar ne briga.«

Predujmi na breme siromašnih

Predsednik: »K naslednji točki! Vpisovali ste »predujme« in navajali, da je bilo razkuženje izvršeno na račun občine zaradi siromašnosti strank. V resnici pa ste od njih inkasirali denar.« — Obtoženec omenja, da je bila l. 1934 izvršena revizija. Takrat se je spomnil, da je dobil 1930 od občine iz rednega proračuna 3000 din. Po naročilu dr. Rusa je ta denar spravil. Dr. Rus je dejal: Nikamor ne vpisati! Pred revizijo 1934, ko je bilo treba knjige oddati, sem ugotovil primanjkljaj okoli 3000 din. Da ga krijem, sem vpisal stranki »predujme«. Vse sem kril potem še pred koncem revizije.«

Glede očitka, da je podpisal stranke na nakaznicah in čekih, je obtoženec pripomnil, da podpisov ni ponaredil, le izpolnil je čke in napisal ime pošiljalca. Zneske je pošiljal, da se je stvar poravnala.

Imel je čisto privatno podjetje

Obtoženec je zavračal krivdo, da bi si bil pri 41 strankah od računov pridržal skupno nad 21.004 din. Predsednik: »Tu sploh niste nič vpisovali?« Obtoženec: »Sem posloval čisto privatno kot lastnik svojega materiala in denarja. Pri tem sem svoje pomočnike plačeval.« Predsednik: »Račune so stranke dobivale s štampiljko zavoda?« Obtoženec: »Priznam.« — »Je za to vedel vaš šef?« — »Vedel, da sem dal blago iz svojega.« Predsednik: »Dr. Rus trdi, da to ni res in da ni vedel.« — »Zalostno! Meni je rekel, da je vse to tajna stvar. Nobeden spodaj ni vedel za to.« Glede zadeve »Emonec« in dr. Kaiserja zanika krivdo in poudarja, da je bilo vse pravilno.

Hranilne knjižice in nagrade

Glede nagrad in hranilnih knjižic je obtoženec navajal v svojo razbremenitev, da so pomočniki dobivali izplačane nagrade, kakor hitro so jih zahtevali. Za dr. Rusa je nagrade nalagal na posebno knjižico v Mestni hranilnici, na drugo knjižico pa prihranke zavoda. Predsednik: »Zakaj je dr. Rus dobival nagrade? Ali je delo prišel nadzirat?« Obtoženec: »Ne. Vsa leta do 1936 je bil samo 8-krat pri razkuževanju.« — »Zakaj so se na drugo knjižico nalagali prihranki?« — »Kot dohodki zavoda.« Predsednik: »Te knjižice so bile vinkulirane na vaše ime in dr. Rusa? Čudno je to!« Obtoženec: »Tako je naročil dr. Rus. Iz prihrankov sem jemal za material. Ker prihranki niso v knjigi figurirali, se tudi dvigi niso vpisovali.« — »Zakaj ste rabili dvig?« — »Za nakup blaga.«

Glede 50-litrskih balonov, ki jih je prodal, je obtoženec omenil, da niso bili nič vredni. Glede potrdila za zdravnika dr. Rejo je zanikal vsako krivdo in je postopal pravilno. Nikdar ni dobil nikake podkupnine. Smatral je, da je vse v redu.

Postavka 50.000 din

Predsednik: »Denar, ki so ga stranke plačale, ste kasirali?« Obtoženec: »Da. Večinoma pa sluge.« — »Čudno se mi zdi, da je bila v proračunu zavoda postavka 50.000 din za uboge.« Obtoženec: »Saj ni bila za uboge!« Je sledil ciničen odgovor. — »Pravijo, da je bil fond 50.000 din za uboge!« Obtoženec izmikačje: »Ne. Za nakup blaga.« Predsednik: »Je bilo postopanje zavoda socialno?« Branilec dr. Pegan: »Da bo mestna občina razkužila stanovanja, je potreba milijonov.« — »Ali je dr. Rus kontroliral knjige?« — »Pogledal jih je.« — »In mestno knjigovodstvo?« Obtoženec: »Sploh ni vedelo. Nihče ni vedel. Nekateri so toliko vedeli, da obstoji neki zavod za razkuževanje stanovanj.« Predsednik: »V preiskavi ste trdili, da vam je morebiti kdo ukradel denar iz predala.« Obtoženec: »Nevarnost je bila. Vedno je bil velik naval in sem papirje z denarjem vrgel v predal.« Mestno knjigovodstvo je potem odvzelo zavodu knjige l. 1935.

Predsednik senata g. Brelih vpraša nato, iz katerega denarja in v kakšen namen je bil kupljen avto mestnega fizika dr. Rusa. Obtoženi Kovačič odgovori: »Avto je bil kupljen v službene namene, v uradne namene in iz uradnega denarja!« Preds.: »Dr. Rus vam je ponudil neke hranilne knjižice?« K.: »Da, da, toda zadeva je bila drugačna!« P.: »Potem vas je pozval, da preključite svoje izjave o njem?« K.: »Tedad sem odgovoril: Kar sem rekel, sem rekel. Moje knjige pa so bile nedotaknjene. Ko me je pozval dr. Rus, naj svoje izjave preključim, sta ga videla moja žena in sosed Anton Miklavčič.« P.: »Kako pa je bila zadeva zaradi knjižice 10.800 din, ki ste si jo izposodili od dr. Rusa? Kako pa je bilo zaradi preračunavanja stroškov pri desinsekcijskih, ko ste trdili, da ste sami doplačevali za desinsekcijski in desinsekcijski material?« K.: »Ta denar sem si izposodil od dr. Rusa zasebno. Tukaj imam potrdila, da sem prejel od dr. Rusa le zasebno posojilo v tej višini.« P.: »Ali ste kaj vrnili?« K.: »To posojilo sem vrnil v zaporednih mesečnih zneskih po 1000 din, končno pa še 800 din, o čemer pričajo moji zapiski. To posojilo sem dvignil na knjižico, na kateri so bile naložene renumeracije dr. Rusa.« P.: »Kdo je hranil te hranilne knjižice? Vi ali dr. Rus?« K.: »Včasih jaz, včasih on.« P.: »Torej eden brez drugega ni mogel razpolagati s temi knjižicami.«

Pri nadaljnjem zaslišanju obtoženca je obtoženec izjavil, da je zato prenehal z vknjiževanjem zneskov, ker so mu bile odvzete pri reviziji knjige.

Predsednik proti Kovačiču: »Vaš list o predujmih se mi ne zdi v redu. Vaš izgovor je čuden, da ste denar pustili v predalu!« K.: »Ko sem l. 1935 dobil revizijo, sem morda dal kaj v hranilnico!« P.: »V preiskavi ste drugače povedali!« K.: »Če sem v preiskavi povedal drugače, moram pojasniti, da sem bil tedaj zelo razburjen, ko so toliko pisali v časopisih o napovedanih preiskavah in odkritjih!« P.: »Kako pa je bilo s Florjančičevo zadevo?« K.: »Ko sem jaz izročil knjige in spise

[Nadaljevanje na 4. strani spodaj.]

zadnje objave od dr. Milosavljeviča, nisem v uradu nič uničil ali prikril.

Dr. Pegan nato ugovarja prečitano izpovedi nekega industrialca Budne, najbrž češkega državljan, katerega stanovanje ni znano. Predsednik ugotovi, da je bilo zadnje stanovanje te važne priče na Vrtači št. 4, torej v hiši, kjer je Glavna bratovska skladišnica. Predsednik naroči slugi, naj prekrbi telefonsko zvezo s to pričo, ki naj bi bila popoldne zaslišana. Sluga se kmalu vrne in pove, da industrija Budne v tej hiši ne pozna, kvečjemu če je bil kakšen podnajemnik.

Predsednik Brelih nato kratko: »Poznam hišo. Bom do popoldne že sam poizvedel!«

Sledila so razna pojasnila in g. Kovačič je nato pojasnjeval, kako je placeval po 1000 din na hranosni knjizici, ki se je glasila na 181.875 din ter se je glasila na »mestni fizikatu«. (Predsednik Brelih naroči zapisnikarju, naj naslov mestni fizikat napiše v ušesca.)

Datumi vplacili se res ujemajo z navedbami in zapiski Kovačiča.

Branitelj dr. Pegan ugotavlja, da je imel desineksijski zavod (zavod za uničevanje nadležnih žuželk) popolno avtonomijo in da ni bil državni zavod. Zato je mestna občina pustila dr. Rusa tudi na miru! Desineksijski zavod je imel polno pravico posojati denar ker ni bil državna ustanova.

Predsednik nato ugotovi, da je mestni magistrat odvezal vse svoje uslužbenke dolžnosti uradne molčnosti v tej zadevi.

Nato je predsednik čital obširne zapisnike in izpovedi raznih prič, koliko so plačale in koliko je bilo vključenega denarja.

Popoldne je po prečitanih teh zapisov dr. Pegan predlagal predsedniku Brelihu: »Prosim za kratek odmor za petkovo kosilo!«

Predsednik Brelih se je nasmehnil in nato odgodil nadaljevanje obravnave na 4. uro popoldne.

Popoldanska razprava

se je začela ob 16.15 in je bila posvečena v prvi vrsti zaslišanju 10 prič, večinoma oškodovanih strank, in bivšega župana dr. Dinka Peca. Ta je izjavil najprej, da mu je znano, da je ob ustanovitvi zavoda predložil mestni fizikat tarifo, ki je bila nižja od tarife drž. higienskega zavoda, Belgrade in Zagreba. Tarifo je odobril. Predsednik: »Ali je dr. Rus participiral pri nagradi?« Priča: »Da. Omenil pa mi je, da bo svojo nagrado nalagal v hranilnici za zavod. Meni se je to dopadlo in sem ga pohvalil.« Glede značaja mestnega razkuževalnega zavoda je dr. Peca poudaril, da je zavod smatral kot *mešno trgovsko podjetje*, slično pogrebnemu zavodu ali mestni elektrarni. Pri podjetju pa so bili nastavljeni mestni uslužbenici. *Zavod je samostojno zaračunaval*. Mesto je dajalo 50.000 din kot prispevek za brezplačne desineksije in desineksije. Predsednik: »Smatrate, da je bilo podjetje dobičkonosno?« Priča: »Ko bi zavod izkazoval dobiček, bi šli pač v mestno blagajno. Drugače zavod ni bil spekulativen. Ustanovljen je bil kot potrebna socialna ustanova.« Za njim zaslišani podžupan dr. Ravnihar je med drugim izjavil, da ni vedel, da bi od zavoda nalagali denar v hranilnici, tudi ni vedel, kakšne dohodke je zavod imel in kako so se nagrade delile.

Nekatere stranke, ki so dale stanovanja razkužiti, so potrdile, da so v redu plačale predložene jim račune za razkuževanje. Bolj živahno je postal zasliševanje podjetnika Budne, ki je dobavljaj strupe zavodu in to na pismena naročila zavoda ali pa na osebna naročila obtoženca. Ta mu je omenil, da je drugod dobival za naročeno blago 5% popusta. »Od mene ga je zahteval in sem mu ga dal.« je priča pristavil. Obtožencu ni nič dolžan. Med pričo in obtožencem se je razvila živahna debata. Obtoženeec je prihajal v zadregu, zlasti ko mu je predsednik predložil, da se zapleta glede plačila računov, na eni strani da jih je sam plačal, na drugi strani pa da jih je stavil v breme občine ali zavoda.

Ob 18. je bilo končno zaslihanje prič, nato je sledilo čitanje raznih zapisnikov in izpovedb interesiranih strank. Nato je ob 18.45 bila današnja razprava prekinjena in se bo jutri ob 8.30 nadaljevala. Jutri bodo zaslišane mnoge važne priče, tako fizik dr. Rus in drugi, kakor tudi člani revizijske komisije.

Knez-namestnik v Bukarešti

Bukarešta, 4. nov. AA. Nocoj ob 18 je dospel z dvornim vlakom preko Zombolja v Bukarešto Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle. V njegovem spremstvu so prispeli tudi minister dvora Milan Antič in adjutant Nj. Vel. kralja polkovnik Durbešić. Na dvorni postaji Mogosaja so se pred prihodom dvornega vlaka nahajali predsednik romunske vlade patrijarh Miron, notranji minister Calinescu, zunanji minister Petrescu Comnen, prometni minister Gellimiano, vojni minister general Cuperta, dvorni minister Urdareanu, maršal dvora Flondol, prvi adjutant kralja Karola general Mihail, adjutant kralja polkovnik Filoti, dr-

žavni podtajnik notranjega ministrstva in bukareški župan general Marinescu in mnogi drugi odličniki. Nekoliko pred 18 je prispel na postajo Nj. Vel. kralj Karol v družbi prestolonaslednika Mihaela, Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle je izstopil iz vagona v uniformi romunskega tretjega samostojnega obmejega bataljona, katerega častni poveljnik je on. Najprej se je prisrčno pozdravil z kraljem Karolom in prestolonaslednikom Mihaelom, potem pa se je z vsemi prisotnimi člani vlade odpravil v avtomobilu z romunskim kraljem in prestolonaslednikom v novi dvorec.

Danes premiera ROBERT STOLZOVE operete

GLASBA ZA TEBE

Pri tem filmu se boste zopet lahko nasmejali zabavali ob dovpih pri-
ljubljenih komikov in opajali ob božajočih melodijah Stolzove muzike!

ob 16., 19. in 21. uri

MAGDA SCHNEIDER

Hans Söhnker, Paul

Kemp in Fritz Imhof

Kino Union

Telef. 22-21

Koledar

Sobota, 5. novembra: Caharija in Elizabeta; Emerik, spoznavalec.

Nedelja, 6. novembra: 22. pobinkoština zahvalna nedelja. Lenard (Lenko), opat; Helena, devica.

Novi grobovi

† V Ljubljani je po daljšem bolehanju mirno zatisnil svoje oči gospod Silverst Domicej, okrajni glavar v pokopju. Pogreb bo danes ob 4 popoldne izpred mrtnišnice na Vidovdanski cesti 9 na pokopališču k Sv. Križu.

† V Gorici pri Medvodah je umrl gospod Matija Kenda, šolski upravitelj v pokopju. Pokopnik je bil s Primorskega in je služboval do vojne 30 let v Voljčah pri Tolminu, nazadnje pa kot šolski upravitelj v Medvodah.

† V Trbovljah je umrl Radoš Paš, dijak 4. razreda realne gimnazije v Ljubljani. Pokopali ga bodo v nedeljo ob pol 4 popoldne.

Naj jim sveti večna luč! Žalujemo naše iskrene sožalje!

KRAJEVNA ORGANIZACIJA LEGIJE KOROŠKIH BORCEV
V LJUBLJANI

priredi v soboto, dne 5. t. m. ob 1/2 1. uri

svečano akademijo

v dvorani Kazine pod pokroviteljstvom gosp. dr. Marka Natlačena, bana Dravske banovine. Sodeluje vojaška godba in pev. zbor »Sloga«

Osebnosti

— Iz banovinske službe. Za banovinskega uradniškega pripravnika pri združeni zdravstveni občini Trzin je bil postavljen dr. Pintar Drago, zdravnik v Cerklji. Za banovinskega uradniškega pripravnika pri ravnanstvu banovinske kmetijske šole v St. Jurju ob Južni železnici je postavljen Adamič Franc. Za ekonoma je napredoval upravno-pisarniški uradnik Valenčič Franc pri banski upravi v Ljubljani. Za ban. uradn. pripr. pri banovinski kmetijski šoli v Rakitani je postavljen Sitar Janez. Za ban. uradn. pripr. pri banovinski centralni lekarni in veledrogeriji v Mariboru je postavljen Zgur Stanko. Za upravno-pisarniškega uradnika pri okrajnem načelstvu v Slov. Konjicah je postavljen Struc Ivan, doslej zvanjčnik pri okr. načelstvu v Radovljici. Za ban. služitelja je postavljen pri ban. upravi v Ljubljani banov. dnevnikač Smrdelj Franc. Banovinski služitelj Varšek Ivo je postavljen za ban. zvanjčnika pri banski upravi v Ljubljani. Premeščen je bil Vardjan Franc, učitelj kmetijske šole v St. Jurju ob Južni železnici in postavljen za vršilca dolžnosti okrajnega kmetijskega referenta pri okrajnem načelstvu v Krškem. Premeščen je

— Zborovanje Slomškove podružnice v Novem mestu. Slomškova podružnica v Novem mestu zbora je v nedeljo, dne 6. novembra v Novem mestu. Ob 9 sv. maša na Kapitlju, nato zborovanje v ljudski šoli. Na dnevnem redu aktualna vprašanja. — Tajnik.

— Slomškova družba, podružnica v Ptujju za okraja Ljutomer in Ptuj bo imela svoj redni letni občni zbor dne 6. novembra 1938 v Ptujju. Začetek bo ob 9 v učilnici III. odd. drž. okoliške deške ljudske šole. Dnevni red: 1. Zapisnik ustanovnega občnega zbora 2. Paročila: a) tajnika, b) blaginika, c) predsednika, d) preglednikov. 3. Predavanje č. g. prof. dr. Stanka Cajnkarija. 4. Razgovori o referatu. 5. Predlogi. 6. Slučajnosti. — Ker je to naš prvi sestanek v letošnjem šolskem letu, a snov aktualna, zato prosi odbor, da se občnega zbora udeležijo prav vse članstvo Ljutomerskega in ptujskega okraja. Odbor apelira na naše katoliško učiteljstvo, ki stoji izven organizacije, da se vpiše med članstvo. Da moremo tako čim hitreje in uspešneje doseči cilje, ki so nam stavljeni! — Na svidenje torej v Ptujju! — Odbor.

— Zavod sv. Terezije v Ponikvah, p. Videm. Dobropolje razpisuje službo hišnega duhovnika. Nastop lahko takoj. Stanovanje bo imel v vili izven zavoda.

— Pri zaprtju. motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz Josefe« grenčice.

— Oblastni odbor invalidov v Ljubljani vabi svoje člane, da se udeležijo akademije v proslavo 20 letnice Jugoslavije, ki jo priredi Legija koroških borcev dne 5. t. m. ob pol 21 v kazinski dvorani.

— Šoferski izpiti za okraje Novo mesto, Brežice, Krško in Črnomelj bodo v okrajnem načelstvu v Novem mestu dne 14. decembra t. l. ob 10 popoldne. Za vlaganje prošnje je čas do 10. decembra.

— Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je izdal brošuro: »Pravice delavcev«, katero je priredil ravnatelj č. dr. Bohinjec. V brošuri so na 179 straneh na lahko razumljiv način opisane posamezne določbe zakona o zavarovanju delavcev in drugih predpisov. Knjižica je važna za delavce, delodajalce, občine in dr., ki imajo opravka z delavskim zavarovanjem. Dobi se pri vseh uradovih poslovalnicah za ceno 5 din.

— Edvard Gregorinova božična igra »Kralj z neba« — sedem znamenj ob času rojstva Kristusa Kralja, je izvirno slovensko delo, da si za božični čas primernejšega ne moremo misliti. — Narodno gledališče v Ljubljani je to igro uprizorjalo z najlepšim uspehom in pred najširšim občinstvom. Kako zelo se je priljubila in ukoreninila med ljudstvom ta prelepa božična igra, priča dejstvo, da doživlja »Kralj z neba« največje število predstav in da jo odri vsako leto vedno iznova ponavljajo. Tudi za letošnje božične praznike jo že pripravljajo razni odri. V božičnih praznikih si ne moremo misliti sveteljskega spomina, kakor videti na odru jaslice in to v živi besedi in v slikovitih prizorih. — Zato Gregorinovo božično igro »Kralj z neba« vsem lepo priporočamo v uprizoritev. — Knjižica se dobi v Jugoslovanski knjigarni in stane 15 din. Primerna je tudi kot čtivo zlasti za šolsko mladino.

— Vid vaših oči si obvarujete le z optično čistimi brušenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Z. a. j. c., izprašanem optiku, Stari trg 9. Ljubljana.

— Spominski plošč prvega hrvatskemu skladatelju. V Splitu so na svečan način odkrili v cerkvi sv. Frančiška spominsko ploščo prvega hrvatskemu skladatelju frančiškancu Ivanu Lukačeviću, ki je živel v drugi polovici 16. stol. Ob tej priliki so peli tudi nekatere Lukačičeve skladbe.

— Vodni promet med Siskom in Belgradom. Reka Sava in Kolpa sta toliko narastli, da sta omogočili redno plovbo z ladjami med Siskom in Belgradom. Promet se je že začel.

Ljubljana

1 Slovensko katoliško akademsko starešinstvo opozarja vse člane na starešinski sestanek, ki bo dne 6. novembra ob 10 popoldne v beli dvorani hotela Uniona v Ljubljani.

1 Maša za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vzajemne zavarovalnice ob 4.15, pred odhodom turistovskih vlakov.

1 Kakor smo zvedeli, pripravlja Ljubljanska filharmonija simfonični koncert, ki bo dne 18. novembra t. l. v »Unionu«. Program tega koncerta je sestavljen takole: Bach: »Passacaglia« v Gledicejevi priredbi. Mozart: G-mol simfonija. Musorgski: Noč na pustem brdu, skladba za veliki orkester, in dela našega komponista Blaža Arničja: 2. in 3. stavek velike simfonije »Duma« na Zupančičev tekst, ter balet »Ples čarovnic«, ki ga je Arnič pravkar šele končal. Ta koncert Ljubljanske filharmonije bo verjetno višek letošnje koncertne sezone, za kar nam je porok njegov dirigent g. Lovro Matačić, ravnatelj belgrajske opere, ki je sam sestavil program koncerta. G. Lovro Matačić uživa sloves ne le pri nas, temveč je dosegel najvišje priznanje in uvrstitev med prve svetovne dirigente tudi v inozemstvu.

1 Božidar Jakac odvarja v nedeljo, 6. novembra ob pol 12 svojo razstavo v Jakopičevem paviljonu, ki bo odprta od 6. nov. do 28. novembra.

1 Na vse svete popoldne so se juristi ljubljanske univerze poklonili spomenu velikega dobrotnika akademikov dr. Oražna pri Sv. Križu. Na grob so položili venec z napisom »Akademskemu dobrotniku juristi ljubljanske univerze«. Njegov spomin so počastili z enominutnim molkom.

1 Razstava cerkvenega perila in cerkvenih oblačil pri sv. Petru v Ljubljani. Cerkevno predstoj-

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Nocoj ob 8. uri veličastna zgodovinska mojstrovina

Kraljevič in berač

ERROL FLYN in dvojčka MUSCH v grandioznih prizorih kronanja angleškega kralja.

Zakon prerije

KEN MAYNARD

ništvo župne cerkve sv. Petra v Ljubljani vabi na ogled cerkvenega perila in najlepših cerkvenih oblačil, katera bodo razstavljena v dvorani cerkvene hiše v nedeljo in ponedeljek od 8 zjutraj do 6 zvečer. Novo cerkveno perilo so pripravili župni cerkvi skrbne žene in dekleta z veliko pridnostjo in umetelnostjo. Med razstavljenimi cerkvenimi oblačili bodo na ogled nekatera stara in prav zanimiva, lepa dela ročne umetnosti. Vstopnine k razstavi ni. Hvaležno se bodo pobirali le prostovoljni prispevki.

1 Zaradi obračuna vsesvetvske akcije so naprošeni vsi, naj na stojnicah ali kjerkoli zbrane odkupnine prinese vsaj do ponedeljka popoldne v mestni socialni urad v pritličju Mahrove hiše ali pa v Mestni dom.

1 Za gospodinjski pouk na meščanskih šolah je županstvo spet nakazalo po 1000 din enkratne podpore kot prispevek za nabavo pri pouku potrebnih živil za revne učenke, ki ne morejo same plačati tega prispevka. Podpora so dobile dekleške meščanske šole pri sv. Jakubu, v Mostah, Zg. Šiški in na Viču, kjer so dobro opremljene šolske kuhinje, da se mladence nauče kuhanja dobre, tečne in zdrave hrane z največjo varčnostjo, poleg tega pa se vezbajo še v gospodinjstvih opravihlih sploh. K stroškom za vzdrževanje teh vse hvale vrednih šolskih kuhinj prispeva mestna občina 86%, hkrati si pa prizadeva tudi s podpiranjem in prirejanjem gospodinjstvih tečajev, da dobimo čim največ varčnih in dobrih gospodinj, ki so temelj družinske sreče. Spodnješišenska dekleška meščanska šola ima pa pouk gospodinjstva v sijajno opremljeni moderni kuhinji dečjega zavetišča v bežigradski šoli, kjer imajo štedilnik s plinsko kurjavo in učenke lahko spoznajo vse sodobne pridobitve v gospodinjstvu.

BAZANELLA

ATELIE

Po vrnitvi z dvomesečne prakse iz Pariza zopet redno dela in se cenj. damam priporoča

Gajeva ul. 4 pritličje; v palači za Banko Slavijo

1 Cesta zaprta. V soboto, dne 5. novembra bo Večna pot zaprta za ves promet od 14 do 17, v nedeljo pa od 9 do 12 ter od 14 do 17 popoldne v odseku od Mosteca pri igrišču Panonije do posestva Herzmanskega v Rožni dolini.

1 Novi znaki policijskih stražnikov. Do sedaj so imeli policijski stražniki v znak svoje stopnje kratke trakove na svojem ovratniku. Čim več trakov je imel stražnik, v višji stopnji je bil. Zadnje dni pa so dobili stražniki po vsej državi in tudi v Ljubljani nove znake, namreč zvezde, ki so položene, oziraje se na stopnjo, po portah na ramenih. Bistvo policijske uniforme se drugače ni spremenilo.

Dobra kava Vam je potrebna!

MOTOHOVA je odlična!

Vodnikov trg 5 tel. 25-77 Krekov trg 11 tel. 23-48

Gledališče

Drama: V soboto, 5. nov.: Zene na Niskavuoriju. Izven. Znižane cene. V nedeljo 5. nov.: ob 20 Trideset sekund ljubezni. Izven. — Opera: V soboto, 5. nov.: Traviata. Gostuje ga. Zlata Gjurginae-Gavella. Izven. V nedeljo, 6. nov.: ob 15 Mala Floramye. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol; ob 20 Grofica Marica. Izven. Znižane cene.

Prireditve in zabave

III. občestveni večer za župnijo Marijinega Oznanenja bo v nedeljo 6. t. m. ob 8 zvečer v frančiškanski dvorani z izbranim sporedom, ki smo ga priobčili včeraj. Predprodaja vstopnic v pisarni Pax et bonum, Sedež ob 20 din navzdol, stojišča po 4 din, dijaška 3 din. — Čisti dobiček se bo razdelil med najubožnejše družine in otroke v naši župniji.

Škerjančeva simfonična kantata za soli, zbor in orkester »Zedinjenec«, je izredno pomembno delo novejših slovenske glasbene literature. V svoji koncepciji je izredno zanimivo in nimamo podobnega in tako odličnega dela, kakor je najnovejša Škerjančeva skladba, ki se bo izvajala v ponedeljek, dne 7. t. m. ob 20 v veliki unionski dvorani. Vstopnice in spored so v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu. Posebno se poudarjamo, da se vrši koncert pod pokroviteljstvom Njega Veličanstva kralja Petra II. in da je sprejet v vrsto slavnostnih prireditev mestne občine Ljubljanske ob 20. letnici našega osvobojenja in zedinjenja.

Tri skladbe za godalni kvartet bodo izvajali člani Ljubljanskega kvarteta v ponedeljek 14. t. m. na svojem koncertu v veliki Filharmonični dvorani.

Frančiškanska prosveta M. O. v Ljubljani priredi v torek, dne 8. novembra ob 8 zvečer v frančiškanski dvorani skiptično predavanje: »Novejša izkustva o športu«. Ob številnih najnovejših posnetkih iz vseh panog športa bo predaval dr. Bogdan Brečelj o izsledkih športne medicine v zadnjem času. Predprodaja vstopnic po 3 din v pisarni »Pax et bonum« v frančiškanski pasaji. Člani imajo popust.

Naše dijaštvo

Peveci — pevke! Drevi ob 6 in jutri ob 10 vaja pri oo. frančiškanih za akademsko službo božjo. Vabljeni novi pevci in pevke.

Kino

Zvočni kino Vič predvaja drevi ob pol 9 premiero znane operete »Navihanka«. V glavni vlogi Lucie Englisch. Smeh, petje, godba, zabava. Za dodatek zvočni tednik.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 29 in mr. Murmayer, Sv. Petra c. 78.

Mestna zdravniška dežurna služba

Mestno zdravniško dežurno službo bo od sobote ob 8 zvečer do ponedeljka do 8 zjutraj vršil mestni zdravstveni svetnik dr. Misa Franta, Poljanska cesta št. 15/II., telefon št. 32—84.

KINO SLOGA TELEFON 27-30

Danes ob 16., 19. in 21. uri

Premiera odličnega francoskega filma

Kraljica zračnih višav

V naslovni vlogi priljubljena filmska umetnica ANNABELLA, poznana iz preloženih filmov »Čiganska kri« in »Trdnjava tišine«, sijajen prikaz tovaristva in požrtvovalne ljubezni ter veselih in žalostnih trenutkov v življenju najsmelejših osvajačev zračnih višav.

Kaj pravite?

Dandanes zelo veliko slišimo in govorimo o svetovni sili tiska. Toda ob tem le premalokrat pomislimo, da ta veliki rplje, ki ga ima tisk na sodobno človeštvo, ne zavira samo od lista, ampak prav tako, če ne še v večji meri, od bralcev. Nekatere posledice tega pa je, da se ne zavedamo svojih dolžnosti, ki jih bralci imamo in ki bi nam kot katoličanom morale biti toliko bolj svete.

V glavnem sicer katoličani ljubimo svoje liste in sprejemamo njihove smernice. Toda ta ljubezen je mnogokrat vse preveč skromna in »obzirna«. V resnici smo premalto ponosni na svoje časopise in le prepoznajo preveč bojazljivci, ko gre za propagando zanje. Kolikokrat se jih razni celo sramujejo brati pred našimi nasprotniki, kolikokrat la in oni katoličani na javnem prostoru raje seže po »naprednem« listu, samo da ne bi veljal za nazadnjaka! Pri tem se pa ne zavedajo, da nehoti delajo s tem reklamo za nasprotni tisk! Kakšno žalostno resnico je izjavil neki slovenski inženir na enem izmed svojih predavanj: »Če bi bil jaz urednik slovenskega protisrpskega dnevnika, bi si ne mogel misliti boljše propagande za svoj list kot to, da bi dal nastikati vse odločne katoliške moze z mojim časopisom v raki in bi te slike priobčil.« So pa, ki gredo še dalje. Katoliške liste sicer bera, a potem jih kritizirajo in zasmehujejo in zbija iz njih neslane šale. Ti zaslepljeni nesrečniki ne vidijo, e čigavi službi so!

Poglejmo nasprotnike! Tu bi si enkrat morali vzeti za zgled nasprotnike. Le pogledite socialiste in komuniste, kako strastno ljubijo svoje časopise in kako ljubosumno ponosni so nanje. Ne sramujejo se jih javno nositi, jih brati, zahtevati posred, podpirati jih, razširjati in razlagati.

Zato se ne čudimo, če je danes kraljestvo satanovo tako močno kot še nikoli, če zakleti so-
ražniki Kristusovi c mnogih državah slave triumfe.

»Mi mladi borci.«

Razkošna revija južne lenote in mladosti z
Dorothy Lamour v krasni
ljubavni romanci

MANUELA

Pesem za pesmijo,
zbori, humor,
Mehika—Hollywood!

Kino Matica

Telefon 21-24

Ob 16., 19. in 21. uri